

اسفغانی: برای افزایش نرخ جمعیت نیازی به اجبار نیست

ایسنا ۹۳/۴/۹- یک عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس اظهار کرد: نباید به بحث افزایش نرخ جمعیت نگاه جرم‌انگارانه داشت. محمدعلی اسفغانی در گفت و گو با خبرنگار پارلمانی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، با اشاره به تصویب کلیات طرح افزایش نرخ باروری در مجلس، گفت: نمی‌توان گفت این طرح مخالف حقوق شهروندی است اما در عین حال ایراداتی نیز دارد که مهم‌ترین آن این است که به بحث افزایش جمعیت نگاه جرم‌انگارانه شده است. وی ادامه داد: طبق این طرح کسانی که بخواهند از باروری جلوگیری کنند باید مجازات شوند اما این سطح نگاه، نگاه درستی نیست. این عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس با بیان اینکه برای تشویق مردم به بچه‌دار شدن باید قوانین مانع برداشته شود، تصریح کرد: با بهتر شدن اوضاع اقتصادی کمک به جوانان برای ازدواج و برداشتن قوانینی همچون تعلق نگرفتن بیمه به فرزند چهارم، نرخ افزایش جمعیت خود به خود بالا خواهد رفت. اسفغانی در پایان گفت: با فرهنگ‌سازی مناسب می‌توان به افزایش جمعیت دست یافت و قطعاً نیازی به اجبار نیست. در حال حاضر نیز این طرح در کمیسیون‌های تخصصی مورد بررسی قرار گرفته و قطعاً تصحیح و تعدیل می‌شود.

این «کج سلیقه گی» در طرح افزایش باروری

ایرنا ۹۳/۴/۴- نمایندگان مجلس کلیات طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد را در صحن علنی مجلس در شرایطی تصویب کردند که پس از مدت‌ها، یک طرح توانسته بود واکنش جدی مخالفان و موافقان را در پی داشته باشد و صحن علنی مجلس را به محل جدی بحث درباره مزایا و معایب این طرح تبدیل کند. در یکی از بحث برانگیزترین تبصره‌های این طرح، برای انجام عمل وازکتومی و توبکتومی، دو تا پنج سال حبس و پرداخت دیه مطابق مقررات در نظر گرفته شده است. در این ماده آمده است: 'کلیه اقدامات راجع به سقط جنین، عقیم‌سازی مانند وازکتومی و توبکتومی و هرگونه تبلیغات راجع به تحدید موالید و کاهش فرزندآوری ممنوع و مرتکب به مجازات ماده ۶۲۴ قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد'.

نگارش چنین متنی به عنوان پیش نویس یک قانون، آن قدر عجیب و غیر قابل باور می‌نماید که هر خواننده‌ای را مانند نگارنده وادار به خواندن چندین و چندباره متن داخل گیومه می‌کند، چرا که به نظر می‌رسد گذشته از این که این ماده از لحاظ انشاء دارای ابهامات و اشکالات جدی است، نحوه نگرش طراحان نیز اساساً تناسبی با منویات مقام رهبری در رابطه با تحدید نسل ندارد و نه تنها مقصود را بر آورده نمی‌سازد، بلکه مشکلی بر مشکلات پیشین خواهد افزود.

اولاً: این ماده به معنای آن است که تمامی اقدامات جراحی که به منظور پیشگیری از بارداری صورت می‌گیرد، به خصوص وازکتومی و توبکتومی، ۲ تا ۵ سال حبس در پی خواهد داشت و مرتکبین باید دیه نیز پرداخت کنند. ولی مشخص نیست که این مجازات مربوط به پزشک است یا زن و شوهر؟ ماده یک و ماده‌های بعدی، هیچ اشاره‌ای به اینکه مجازات شامل چه کسی می‌شود نکرده است.

در سال ۱۳۹۰ در باب پیشگیری از بارداری ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از وزارت بهداشت سرویس گرفته‌اند که شامل توبکتومی، وازکتومی و استفاده از آمپول سقط جنین می‌شود. آیا تصویب این قانون به این معناست که از سال بعد و به فرض عدم افزایش این آمار، بیش از ۳ میلیون نفر به جرم 'جلوگیری' راهی زندان می‌شوند؟ اگر خیر، نمایندگان محترم مجلس خودشان توضیح دهند که معنای ماده یک طرح مذکور چیست؟

ثانیاً: هم اکنون قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال ۷۲ کماکان اجرا می‌شود که در این قانون کلیه امتیازات مربوط به تعداد فرزندان وضع شده در مورد فرزند چهارم لحاظ نخواهد شد و این بزرگترین نقض غرض است. در این قانون آمده است که

برای فرزند چهارم مرخصی زایمان، بیمه و حق اولاد داده نشود و طنز ماجرا آن جاست که همین الان نیز، دفترچه بیمه به فرزند چهارم تعلق نمی گیرد.

طراحان محترم این طرح می توانستند همین قانون را اصلاح کنند، نه اینکه با وضع قوانین متناقض، سردرگمی ها را افزایش دهند و یکی از مهم ترین سیاست های کلی نظام از هم اکنون تا سال های متمادی آینده را، این چنین در جایگاه نازلی قرار دهند.

ثالثاً: ممکن است عقیده برخی طراحان این باشد که اصلاح قانون سال ۷۲ کافی نیست و نمی تواند انگیزه لازم را در زوج ها برای فرزند آوری تقویت کند. بسیار خوب؛ اما چاره کار آیا همینهاست که در متن برخی نمایندگان آمده است؟

طراحان این طرح اگر واقعا عقیده داشتند که اصلاح قانون کنترل جمعیت لازم است، ولی کافی نیست، اولاً باید قبل از هر اقدامی شرط لازم این امر (یعنی اصلاح قانون مذکور) را فراهم می کردند و در مرحله بعد، به جای استفاده از روش های سلبی و ادبیات زندان و حبس و تصویب قوانین عقیمی مثل این طرح، دست به تدوین قوانین مشوق در این زمینه می زدند.

افزایش مرخصی زایمان، پرداخت کمک هزینه زندگی به زوج های بیکار، افزایش و تسهیل ارائه وام ازدواج و نیز تسهیلات اجاره بهای مسکن، افزایش حق اولاد شاغلان، بیمه کردن زنان خانه دار و اختصاص کمک هزینه ماهانه برای هر فرزند به مادران، همه و همه از جمله مواردی هستند که قطعاً بهتر از 'زندان' می توانند انگیزه فرزند آوری زوج های جوان را افزایش دهند.

مرور تجربه برخی کشورها در زمینه تدوین سیاست های مشوق فرزندآوری، قطعاً خالی از فایده نیست:

در فرانسه ۸۳ میلیارد یورو، یعنی حدود پنج درصد تولید ناخالص ملی کشور صرف حمایت از فرزند آوری می شود. این میزان هزینه به نوبه خود بالاترین رقم در سطح اروپاست.

زنان فرانسوی، ۱۶ هفته مرخصی زایمان دارند که از شش هفته پیش از تولد کودکانشان آغاز می شود. پس از این دوره، والدین حق سه سال مرخصی بدون حقوق دارند. جالب این است که سیستم فرانسه، داشتن فرزند بیشتر را با افزایش قابل ملاحظه مزایا برای فرزند سوم به بعد تشویق می کند.

دولت کانادا در این زمینه سیاست مهاجرت را در پیش گرفته است. این کشور از سال ۲۰۰۰ نیز مرخصی زایمان را از ۱۰ هفته به ۳۵ هفته افزایش داد که این مرخصی می تواند با توافق پدر و مادر بین آنها تقسیم شود. این برنامه برای این است که زوج ها بدون نگرانی از قطع حقوق یا احتمال از دست دادن شغلشان بتوانند به بچه دار شدن فکر کنند.

در ایالات کبک کانادا افرادی که صاحب فرزند سوم می شوند، از هدایای بالایی برخوردار می شوند. این هدایا برای فرزند اول ۵۰۰ دلار، فرزند دوم ۱۰۰۰ دلار و برای فرزند سوم یکباره ۷۵۰۰ دلار افزایش پیدا می کند

دولت انگلیس هم به عنوان مزیت و تشویقی برای بچه دار شدن تلاش کرده است که حقوقی را به صورت هفتگی برای پدر و مادرها در نظر بگیرد. این حقوق از سال ۲۰۱۰، برای بچه اول به صورت هفتگی به خانواده ها پرداخت می شود و دولت به ازای هر فرزند جدید حدود ۶۰ درصد به مبلغ اضافه می نماید.

سال ۲۰۰۸ میلادی از سوی پوتین رئیس جمهور روسیه به عنوان سال خانواده نام گرفت و تمام دستگاه های دولتی موظف شدند برنامه های تشویقی خود را برای افزایش جمعیت و جلوگیری از بحران کاهش جمعیت ارائه کنند.

بنابراین ابلاغ دولت روسیه، خانواده هایی که دارای فرزند می شوند از پرداخت مالیات تا سقف تعیین شده معاف می شوند و حمایت های دیگری برای تربیت و رشد فرزندان نیز توسط سبد کالای حمایتی و همچنین به صورت نقدی به خانواده ها پرداخت می گردد. حتی در جراید عنوان شده است که دولت روسیه پس از تولد فرزند سوم، مسکن خانواده را تامین خواهد کرد.

طراحان محترم؛ ملاحظه می کنند که ابتکار 'زندان' و 'ممنوعیت وازکتومی و توبکتومی' تقریباً به ذهن مسئولان هیچ کدام از کشورهای الگو در این زمینه نرسیده است. شاید لازم باشد حال که کلیات این طرح در صحن علنی مجلس تصویب شده است، مرکز پژوهش های مجلس با تدوین گزارشی درباره تجربه سایر کشورها در این خصوص، آن را در اختیار نمایندگان قرار دهد تا در هنگام تصویب جزئیات، نقایص طرح مذکور را برطرف کنند. **محمدرضا راضی **تسنیم

دکتر مطلق: تغییر فرهنگ و افزایش نرخ باروری زمان بر است

ایرنا ۹۳/۴/۷- مدیرکل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت با بیان اینکه تغییر فرهنگ زمان بر است، گفت: چالش های سلامت را باید برطرف کنیم تا به میزان باروری کلی به بالای حد جایگزینی برسیم. افزایش جمعیت و رساندن نرخ باروری کلی به سطح جانشینی و بالای ۲، این روزها یکی از داغ ترین موضوعات در حوزه اخبار سلامت است. به گزارش ایرنا از دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دکتر محمداسماعیل مطلق اظهار داشت: هر روز درباره جمعیت در دفتر سلامت جمعیت وزارت بهداشت جلسه داریم و پیرامون آن بحث های کارشناسی و تبادل نظر و برنامه ریزی می کنیم. وی افزود: یکی از چالش های موجود در این زمینه، وضعیت باروری کلی کشوری است، با تصویب قانون تنظیم خانواده در سال ۷۱، میانگین نرخ باروری به ۳.۴ رسید و اکنون این میزان به ۱.۶ تا ۱.۸ کاهش یافته است؛ حال آنکه برای رسیدن به سطح جانشینی، نرخ باروری کلی باید بالای ۲ باشد.

***تعریف نرخ باروری

وی با بیان اینکه نرخ باروری به معنای 'متوسط تعداد فرزندی که یک زن در طول دوران باروری خود بدنیا می آورد' است، افزود: برای پیشگیری از منفی شدن نرخ جمعیت، میزان باروری باید حداقل یک فرزند باشد تا به میزان سطح جانشینی که مقام معظم رهبری فرموده اند دست یابیم.

***افزایش میانگین سن ازدواج حتی تا ۱۰ سال

مطلق با بیان این که «برای رسیدن به نرخ باروری بالای ۲، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوج های جوان حایز اهمیت است»، گفت: اکنون وضعیت مناسبی در این زمینه نداریم؛ میانگین سن ازدواج در سال ۱۳۴۵ در مردها، ۲۵ و در خانم ها ۱۸ سال بوده که بر اساس آخرین آمارهای ارایه شده، در حال حاضر به ترتیب به ۲۷ و ۲۴ سال رسیده و در برخی استان ها، افزایش سن ازدواج حتی تا ۱۰ سال رخ داده است.

***۱۱ میلیون زوج جوان در آستانه ازدواج

مدیرکل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت به 'تأخیر در ازدواج' اشاره کرد و افزود: آمارها نشان می دهد ۱۱ میلیون زوج جوان در آستانه ازدواج در کشور وجود دارد و بخش قابل توجهی از آنها در حال پشت سر گذاشتن سنین مناسب ازدواج و باروری هستند و به این ترتیب بهترین زمان باروری که سنین ۲۰ تا ۳۰ سال است، را از دست می دهیم.

***روند ازدواج مطلوب نیست

مطلق به اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر «رفع موانع، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزندآوری، حمایت از زوج های جوان، توانمندسازی آنها در تأمین هزینه های زندگی»، خاطرنشان کرد: روند ازدواج از سال ۸۵ تا ۹۲، مطلوب نیست، بطوری که در سال ۹۲ نسبت به ۹۱، حدود ۷۰ هزار مورد ازدواج کمتر در کشور اتفاق افتاده است.

***فاصله ازدواج تا تولد فرزند اول بیش از ۳.۵ سال

وی همچنین یاد آور شد: فاصله ازدواج تا تولد فرزند اول بیش از ۳.۵ سال و فاصله تولد فرزند اول و دوم، ۵.۴ سال است، حال آنکه از نگاه سلامت، هرچه این فاصله ها بیشتر باشد، احتمال بروز اختلال و آسیب برای فرزند و مادر بیشتر می شود.

***افزایش میزان طلاق در کشور

«تحکیم بنیان و پایداری خانواده با تأکید بر آموزش مهارت های زندگی و ارتباطی و خدمات مشاوره ای»، سیاست ابلاغی دیگر مقام معظم رهبری است و جزو شرح وظایف وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی است. مطلق گفت: یکی از چالش های پیش رو، افزایش میزان طلاق در کشور است و بر اساس آمارها، سال ۹۲، ۱۵۵ هزار و ۳۶۹ مورد طلاق به ثبت رسیده است و این میزان هر سال بیشتر می شود.

***افزایش میزان باروری

مدیرکل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت با اشاره به بررسی انجام شده در سال ۹۰ درباره تغییرات میزان باروری کل در کشور، اظهار کرد: با در نظر گرفتن میزان باروری فعلی یعنی ۱.۸، چنانچه همه سازمان ها و مردم دست به دست هم بدهند تا سالانه ۱۰ درصد کاهش افراد بدون همسر بر اثر فوت در تصادفات و حوادث، ۱۰ درصد کاهش افراد بدون همسر بدلیل طلاق و ۱۰ درصد کاهش تعداد افراد مجرد با وقوع ازدواج را شاهد باشیم، میزان باروری کلی به ۲.۶۵ افزایش می یابد.

***وجود سه میلیون زوج نابارور در کشور

وی همچنین از وجود سه میلیون زوج نابارور در کشور خبر داد و گفت: این زوج ها دوست دارند، فرزند داشته باشند، اما در حال حاضر پوشش بیمه ای درمان ناباروری کافی نیست و باید نسبت به تکمیل آن اقدام شود.

***سقط و عوارض فراوان آن

«سالانه، ۲۲۰ هزار مورد سقط در کشور اتفاق می افتد که باید با آگاه سازی زنان از بروز این آسیب اجتماعی پیشگیری کنیم.»؛ این تأکید دکتر مطلق بود که اعتقاد دارد: سقط، عوارض جسمی و روحی زیادی برای زنان به همراه دارد و سلامت معنوی آنها را به خطر می اندازد.

***هیچ زنی حاضر به سقط نیست

وی افزود: بررسی ها نشان داده، هیچ زنی حاضر نیست سقط کند و بعد از این اتفاق، شاداب نیست.

***کمتر از ۷ هزار سقط با مجوز پزشکی قانونی صورت می گیرد

به گفته دکتر مطلق، از مجموع سقط های انجام شده، ۱۲۰ هزار سقط، غیرقانونی و یکصد هزار مورد بدلیل پزشکی و تنها کمتر از ۷ هزار سقط با مجوز پزشکی قانونی صورت می گیرد. ۲۰ درصد سقط ها بدلیل مسائل اقتصادی و ۵ درصد بدلیل مشکلات آموزشی و تداخل فرزندآوری با تحصیل است که می توان روی آن کار و برنامه ریزی کرد.

***پیامد رفتارهای پرخطر بر ازدواج و فرزندآوری

مدیرکل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت درباره پیامد رفتارهای پرخطر که به ازدواج، فرزندآوری و مادران باردار آسیب می رساند، اعلام کرد: حدود نیم درصد از جامعه یعنی از هر ۲۰۰ نفر، یک نفر مبتلا به هیپاتیت C است. همچنین تراکم هیپاتیت C در افراد با رفتارهای پرخطر، ابتدای حدود دو درصد جامعه به هیپاتیت B، وجود بالغ بر ۹۰ هزار آلوده به ویروس ایدز از دیگر موارد آسیب زا در این حوزه است. وی هشدار داد که بر اساس آخرین یافته ها، طی دو سال گذشته، ابتلا به ویروس HIV مثبت بر اثر تماس جنسی از مرز ۳۰ درصد عبور کرده و نگران کننده است.

***مرگ ۸ جوان بر اثر اعتیاد در هر شبانه روز

مطلق به تأثیر اعتیاد در فرزندپروری و ایجاد اختلال در سیستم خانوادگی اشاره کرد و افزود: در هر شبانه روز، ۸ جوان بر اثر اعتیاد جان خود را از دست می دهد و در بحث سلامت خانواده باید به این مقوله نیز بپردازیم.

***در هر شبانه روز، یک مادر باردار می میرد

وی تأکید کرد: باید روی سلامت مادران باردار بیشتر کار کنیم، چرا که در هر شبانه روز، یک مادر باردار و سالانه ۲۶ هزار کودک زیر ۵ سال جان خود را از دست می دهند.

***شتاب پیرشدن استان ها، شتاب خوبی نیست

وی به سیاست ابلاغی مقام معظم رهبری، «ارتقای پویایی و بالندگی جمعیت» اشاره کرد و گفت: در حال حاضر ۸.۲ درصد جمعیت کشور، سالمند هستند و بطور کلی شتاب پیرشدن استان ها، شتاب خوبی نیست و روند پیرشدن در برخی استان ها مانند گیلان، آذربایجان شرقی، مرکزی، مازندران و .. خیلی بیشتر از میانگین کشوری و سیستان و بلوچستان جوان ترین استان کشور است.

***رویکردهای وزارت بهداشت

وی توجه به محورهای ارتقای مشاوره های هنگام ازدواج و پس از آن با تأکید بر مهارت های زوجین و سلامت جنسی با رعایت چارچوب مذهبی، فرهنگی و اجتماعی و افزایش آگاهی جامعه درباره اهمیت فرزندآوری سالم و خودداری از تک فرزندی و مشاوره رعایت فاصله زمانی بین ازدواج تا فرزند اول و به بعد، پیشگیری از بارداری پرخطر و سقط، تعمیم مراقبت های کیفی دوران بارداری، جلوگیری از مرگ مادر و نوزاد از رویکردهای وزارت بهداشت عنوان کرد.

برخی تبعیض ها علیه زنان نامریی است: گفت وگو با شهیندخت مولاوردی

شفقنا ۹۳/۴/۸- دولت تدبیر و امید، با شعارهای امیدوارانه به میدان آمد و اکنون، یک ساله شده است. یک سالی که در آن شهروندان دوست داشتند امیدوار باشند و هر بی مهری می بینند کمتر از قبل به دولت ربط بدهند. زنان اما در این میان وعده و وعید زیاد به خود دیدند. از پیش از انتخاب رئیس جمهور، نامزدهای پیش رو، شعارهای در خصوص رفع تبعیض میان زنان و مردان اعلام می کردند، شعارهایی که مثل همیشه بوی شعار می داد، اما زنان هم مانند دیگران مجبور به اعتماد به یکی از نامزدها بودند، اعتمادی که منجر به پیروزی پیشرو ترین آنها در انتخابات شد. وعده ایجاد وزارت زنان که البته مخالفانی هم در میان فعالان حقوق زن داشت، انتخاب چند وزیر به جای یک وزیر زن در کابینه یازدهم، پیگیری مطالبات

زنان و رفع تبعیض های جنسیتی، تحصیلی، شغلی و... که همه اینها مطالبات خاص زنان در این میان بود. وزیر زنی به کابینه راه نیافت، نه تنها که راه نیافت که به عنوان نامزد وزارت هم از سوی رئیس جمهور به مجلس معرفی نشد. حسن روحانی احتمالاً معتقد است برای مدیران زن هنوز راه یافتن به پست های بالای مدیریتی زود است و بهتر است از پست های میانی به پست هایی چون وزارت راه یا بظند. سه عضو کابینه، سه معاونت رئیس جمهور، تنها زنان کابینه اند. البته در میان معاونان وزارتخانه ها، زنان بیشتر دیده می شوند، نه آنقدر که معاونت زنان ریاست جمهوری از رئیس جمهور دستورش را گرفته است. برخی وزارتخانه ها حتی یک معاون زن هم ندارند و سیستم تماماً مردانه چیده شده است. اما با گذشت یک سال شاید نتوان کارنامه یی پر و پیمان برای دولت نوشت، دولتی که حتی اگر بحث زنان را در آن پررنگ کنیم، هنوز به کارنامه درخشانی نرسیده که ادامه تبعیضات گذشته را ادامه داده است. هنوز پوشش زنان ایرانی دغدغه اول نمایندگان مجلس است، هنوز با وجود اصرارهای معاونت زنان ریاست جمهوری به رفع تبعیض میان زنان و مردان در میادین ورزشی، تبعیض ها با شدت هرچه فراوان تر ادامه دارد و مسوولان این قضایا را آنقدر بی اهمیت می دانند که جز شخص خانم معاون، کسی برای حل و فصل ماجرا وارد نمی شود. اما با همه ناملایمتی ها و کم لطفی ها در حق زنان این سرزمین، هنوز امید، جاری است، هنوز می توان به چند سال باقیمانده از دولت تدبیر، امید بست که شاید متولیان از در رحمت به ماجرا و مسائل زنان نگاه کنند، چه که زنان در این میان سهم داران بی سهمی هستند که به موقع دیده می شوند به موقع دیده نمی شوند. شهیندخت مولاوردی، معاون جوان امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، یکی از سه زن کابینه، در جهت حمایت از همه زنان جامعه با هر سلیقه یی و هر اولویتی، برآمده است، حمایت هایی از مرخصی زایمان و بیمه زنان خانه دار و زنان سرپرست خانوار تا حمایت از اقلیت ها با خواسته های متفاوت تر. با خانم معاون به گفت وگو نشستیم تا ضمن بررسی نظری و عملی «اعتدال»، سهم زنان را از این رفتار سیاسی که می تواند ادامه اصلاح طلبی باشد، بررسی کنیم. اعتدال شاید رفتاری باشد که بتواند زنان را بیش از پیش به میدان بیاورد.

ما تکلیف مان با تبعیض های نوع اول مشخص است، تلاش خود را هم می کنیم. با استعانت از اقتضائات مکان و زمان برپایه اجتهاد پویا و تعاملی که با نهاد مرجعیت برقرار هم شده، ان شاءالله بتوانیم به هدفی برسیم که غیر از این هم نیست که سازگاری لازم را بین هنجارهای رسمی و قوانین جامعه با واقعیات و تحولات عصر حاضر زندگی زنان و جامعه ایرانی و جهانی به وجود بیاوریم

بیمه زنان خانه دار را در دو قالب بررسی می کنیم: یک قالب، لایحه مستقل که پیش نویس اش آماده است و یک قالب در چارچوب بیمه اجتماعی فراگیر. طرحی که در مجلس در دستور هست، ادغام صندوق هایی است که شامل بیمه روستاییان و عشایر است که کارفرمای خاصی ندارند و به نظر رسید زنان خانه دار هم، چون کارفرمای خاصی ندارند در ادغامی که این صندوق ها دارد، قابل گنجاندن است این نوع بیمه بیشتر قابل قبول است. در این قالب از طریق طرح مجلس یا ارسال لایحه جداگانه به دولت آماده خواهد شد

یک سال از ریاست جمهوری یازدهم گذشته و از زمانی که آقای روحانی سکاندار دولت شد، بحث اعتدال را مطرح کردند: بحثی کلی که در حد تعریف تئوری می شود به آن اشاره کرد یا از سوی دیگر می توان به بحث عملی در خصوص آن پرداخت. از شما می خواهم که تعریفی از این مفهوم داشته باشید و در ادامه بحث نظری اش را ببینید و اینکه در یک سال گذشته اگر بخواهید این مفهوم را عملی برآورد کنید، چه نظری دارید؟

در مورد واژه اعتدال که البته بر سر اینکه این گفتمان هست با ویژگی های خاص خودش که برای یک گفتمان باید باشد، که تعریف مشخص، هدف مشخص و روش مشخصی است یا اینکه صرفا یک رویکرد است و یک روش یا مشی، هنوز یک اتفاق نظر و برداشت واحدی وجود ندارد. برخی آن را گفتمان می دانند، نگوئیم برخی هم نه در قالب گفتمان بلکه به عنوان یک روش و رویکرد به آن نگاه می کنند که می تواند توسط گفتمان های دیگر مورد استفاده و بهره برداری قرار گیرد. این اول باید مشخص شود که آن را رویکرد و روش می دانیم یا گفتمان. به نظر می رسد اعتدال، یک روش و رویکرد است، اگر بخواهیم معنا و تعریف خودمان را داشته باشیم. البته به صورت تئوریک و نظری، هنوز خیلی شفاف و روشن به آن پرداخته نشده که باید منابع دست اولی داشته باشیم و با مراجعه به آن تکلیف خودمان را روشن کنیم. درست به همین دلیل است که همایش ملی اعتدال قرار است در سالگرد استقرار دولت تدبیر و امید، برگزار شود که در آن به تبیین این مفهوم پرداخته و در حوزه ها و محورهای مختلف بررسی شود و چارچوب مشخصی برای ادامه راه تعیین شود تا برویم به سمت پیاده کردن این گفتمان یا رویکرد در عمل و جاری ساختن آن در کل حوزه های جامعه در زمان مدیریت دولت تدبیر و امید.

در این همایش نگاه به آینده جریان اعتدال در دست بررسی قرار می گیرد؟

بله، با نگاه به آینده که چه باید کرد. قرار است در این همایش که فقط یک همایش هم نیست، همایش های فصلی برگزار خواهد شد و سفارش ۱۰۰ مقاله داده شده که مجموعه مقالات به صورت کتاب چاپ می شوند، فصلنامه های علمی، پژوهشی در دست تهیه است و ویژه نامه هایی که در حوزه های مختلف کار می شود، همه اینها ما را به اینجا می خواهد برساند که چارچوب کاملی برای بحث مان داشته باشیم. اینکه الان بتوانیم قضاوت کنیم که آنچه وعده داده شده بود و آنچه به صورت شعار بوده، در عمل توانسته جای خود را باز کند و به منصفه ظهور برسد، زود است چرا که هنوز یک سال کامل هم از شروع به کار دولت نگذشته و ۲۴ مرداد دولت مستقر شده است و لذا زمان کافی را برای این قضاوت و داوری نداریم.

بعد از گذشت کمتر از یک سال که از عمر دولت گذشته، تازه دولت می خواهد مفهومی که با آن شروع به کار کرده را مورد بررسی قرار دهد؟

این را دولت انجام نمی دهد، انجمن های علمی و مراکز دانشگاهی به این صرافت افتاده اند. مانند هر رویکرد یا گفتمان دیگری، باید بالاخره مرزها و حدود و ثغور مشخص باشد و در چارچوب آن حد و حدود و مرزها بشود پاسخگو بود و مورد سوال قرار داد و گزارش خواست. در واقع با این هدف، این برنامه را تدارک دیدند که دولت هم استقبال می کند و می تواند قطعا کمک کند.

اگر دولت خودش نخواهد در برگزاری این همایش وارد شود، در رفتار و عمل باید به آنچه شعار داده است، پایبند باشد. اگر بخواهید به برنامه های دولت، به آنچه گذشته و آنچه را پیش رو دارد، نگاه کنید، مفهوم اعتدال چقدر در بحث زنان تاثیر گذار بوده؟ آیا این مفهوم در معاونت زنان بر مولفه های حقوق زنان تاثیر گذاری لازم را دارد؟

اتفاقا یکی از محورهای همایش در بحث زنان، خانواده پیوند با اعتدال است. خود معاونت به این فکر افتاد که مسوولیت هماهنگی کمیته زنان این همایش را به عهده بگیرد. با توجه به نیازهایی که الان تشخیص می دهیم و درگیرش هستیم، محورهایی را با کمک صاحب نظران و اساتید دانشگاه شناسایی کردیم، جلساتی را تشکیل دادیم، افرادی را شناسایی کردیم که بتوانیم سفارش مقالاتی را داشته باشیم. در این حوزه اعتدال در خانواده و حوزه زنان، حقوق زنان، نقش های چندگانه زنان، نقش هایی که بین زن و مرد در جامعه و خانواده وجود دارد را بررسی می کنیم. باید بتوانیم به یک چارچوب مشخصی در این زمینه برسیم. بر اساس پیشنهادی که به دبیرخانه همایش دادیم، یکی از توجهات اساسی همایش باید به محور زنان باشد تا به ما کمک کند بتوانیم برنامه هایمان را در این چارچوب تنظیم کنیم. تعریفی که خود من دارم و با بررسی هایی که به آن رسیدم، اعتدال را اگر از ریشه عدل بگیریم، برنامه دولت تدبیر و امید با رویکرد عدالت محوری و اعتدال گرایی، در حوزه زنان و خانواده تحقق عدالت جنسیتی است که شعبه و شاخه یی از عدالت اجتماعی است. اگر ما عدالت اجتماعی را متشکل از عدالت اقتصادی، سیاسی، قضایی و جنسیتی بدانیم، ممکن است وجوه دیگر عدالت هم مطرح شود. این موضوع می تواند به ما کمک کند برای ایجاد تعادل و توازن در تمامی جنبه های زندگی زنان، تا زنان بتوانند بین نقش ها و مسوولیت های خانوادگی و نقش ها و مسوولیت های اجتماعی تعادل و توازن ایجاد کنند. بهتر است بگویم فشار مضاعفی که بر زنان شاعل دارد وارد می شود، کاهش پیدا کند. همین طور در مسوولیت ها و مدیریت ها بین زنان و مردان در جامعه به طور کلی در تمام جنبه های زندگی بتوانیم این را در خانواده محقق کنیم و تلاش کنیم برای تحقق خانواده مدنی که خانواده یی مشارکتی است، در آن تقسیم کار خانگی صورت می گیرد و یک محیط تواناساز است برای زنان که هم بتوانند به نقش های مادری و همسری خود بپردازند و هم در معادلات سیاسی، اجتماعی جامعه شان منشا اثر باشند. رویکرد اعتدال می آید با شناخت درستی که از وضعیت موجود به دست می آورد، راه حل های مختلف را بررسی می کند و بدون تعصب و جزمیت، بهترین راه حل را که با اقتضائات شرایط سازگار است، انتخاب می کند و با کاربرستن آن، کارآمدی خودش را هم می تواند به نمایش بگذارد.

بحث هایی که گفتید بحث های جامع و کلی است، اگر بخواهید مفهوم ذکر شده را در جزییات این مباحث به کار ببندید، نیازمند این است که طرحی کلی از سوی معاونت با هدف تاثیر گذاری در مشکلات زنان داشته باشیم یا صرفا با در نظر گرفتن و سرلوحه کار قرار دادن مفهوم تعادل پیش می روید؟

ما که در نقطه صفر قرار نداریم، کارمان را از جایی شروع کردیم، یک عقبه یی داریم از کارهایی که انجام شده و اسناد بالادستی. اگر بخواهیم در آن چارچوب حرکت کنیم، سند چشم انداز ۲۰ ساله نظام را داریم، چشم اندازی که برای ایران ۱۴۰۴ ترسیم شده، ایران در آن افق، قرار است کشوری باشد که در آن نهاد خانواده و جایگاه زن در عرصه های اجتماعی تقویت شده است، حقوق قانونی و شرعی زنان در همه زمینه ها ارتقا و استیفاء یافته باشد. این عبارت «در همه زمینه ها» خیلی کلیدی است و به وضوح در این سند وجود دارد. از طرفی ما برنامه های پنج ساله توسعه و از جمله برنامه پنجم توسعه که داریم به پایانش نزدیک می شویم را داریم، ماده ۲۳۰ که در ۱۴ محور، برنامه ها و تکالیفی را برای حوزه ما تعریف کرده، با همان اهداف سند چم انداز و از معاونت خواسته شده با همکاری دستگاه های اجرایی در قالب تفاهمنامه های همکاری، اقدامات قانونی را پیش ببرد. قانون اساسی که جای خود دارد، اصل دهم در مورد اصول خانواده و اصول ۲۰ و ۲۱ که می توانند به عنوان یکی از اسناد بالادستی به کمک ما بیایند را داریم. از طرف دیگر، میراث دار فعالیت ها و اقداماتی هستیم که از دولت و دولت های گذشته به ما رسیده که به مرحله ثمر دادن و نتیجه دهی رسیده است. باید پیگیری های لازم را در چارچوب رویکرد جدید و بنا

به تقاضایی که در جامعه وجود دارد، پیش ببریم، هرچند که شاید بنا بر دیدگاه شخصی خودمان نتوانیم رابطه‌ی بی برنامه‌ها برقرار کنیم اما اگر همین برنامه‌ها در قالب قانون باشد، بر اساس شعار قانون مداری و اینکه دولت به هیچ وجه صلاح نمی‌داند قانون را دور بزند، مکلف هستیم قانون را به سرانجام برسانیم.

مانیفستی که در حال حاضر برای ما وجود دارد، برنامه‌ها، وعده‌ها و شعارهایی است که رییس جمهور در زمان انتخابات ارائه داده و مورد اقبال عمومی قرار گرفته و زنان و جوانان هم با رای بالای خود، اعتماد خود را به آن به نمایش گذاشتند. مجموعه این برنامه‌ها در قالب راهبردهای حوزه زنان و خانواده یا در دیگر راهبردها مطرح شده است، در ادامه دیگر راهبردها مطرح شده. وقتی اینها را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم خیلی دور از اهداف گفتمان اصلاح طلبی نیست، در همان چارچوب می‌تواند مطرح شود اما با رویکرد اعتدالی به نتیجه برسد. باید ببینیم رویکرد اعتدالی با گفتمان اصلاح طلبی چگونه باهم جمع می‌شود، باید بررسی کنیم، کم کم دارد دست مان می‌آید. این گونه همایش‌های ملی می‌توانند به ما کمک کنند، اندیشمندان و صاحب‌نظران دارند روی این موضوع کار و می‌توانند به ما کمک کنند. امیدوار هستیم بتوانیم با اتخاذ رویکرد درست، به دور از افراط و تفریط که هر کدام تعریف دارند، اهداف مورد نظر را به سرانجام برسانیم.

در خصوص مشاغل زنان، با ورود آنان به مشاغل مدیریتی و پست‌های بالاتر و ورود جدی شان به جامعه و مشاغل با اهمیت تر مواجه بودیم. زنان بیشتر در حوزه‌های فرهنگی وارد شده‌اند و با وجود رشدی که در این خصوص نسبت به گذشته داشتیم اما همچنان جای خالی زنان در مشاغل جدی تر حس می‌شود. برنامه شما برای ورود جدی تر زنان به حوزه‌های حساسی چون مشاغل سیاسی و اقتصادی چیست؟ البته نمی‌توان رشد زنان در مشاغل غیردولتی و حضورشان در ان جی او ها را کتمان کرد. اما بحث این است که این قشر از جامعه جایی در پست‌های تصمیم گیر و سیاستگذاری ندارد.

به درستی اشاره کردید، در حوزه‌هایی که با تلاش، همت و اراده خود زنان بود، مشاهده کردیم که خوش درخشیدند: در حوزه‌هایی چون آموزش، تحصیلات، خود آگاهی، فرهنگ، هنر و حتی حوزه کارآفرینی. اما آنچه به عنوان چالش جدی الان مطرح است، عدم دسترسی عادلانه به منابع و فرصت هاست که باز در چارچوب اعتدال گرایی می‌گنجد و تعادل و توازن لازم جنسیتی در دسترسی به منابع و فرصت‌ها چه در عرصه سیاسی و چه اقتصادی بین زن و مرد نداریم. در جامعه خودمان آمار و اطلاعات به درستی گویای این واقعیت است. بنابراین سرمایه‌گذاری که در آموزش دختران در جامعه داشتیم را هنوز دولت و بالاتر از آن، حاکمیت نتوانسته از آن استفاده بهینه را داشته باشد. اگر برنامه ریزی درستی برای استفاده از این سرمایه که نیمی از سرمایه انسانی جامعه هم هستند، در مسیر توسعه و پیشرفت جامعه نداشته باشیم، می‌توانیم بگوییم این سرمایه ملی به هدر رفته است و به دور از عقلانیت است که جامعه با سرمایه انسانی خودش این گونه برخورد کند. لذا یکی از برنامه‌های مهم دولت تدبیر و امید که در قالب مدون هم ارائه شد، بحث عدالت جنسیتی است که به صراحت اشاره شده. اما اینکه حضور پررنگ زنان در بدنه دولت و در این فاصله که از تشکیل دولت می‌گذرد، به چه اندازه محقق شده، خود جای بحث دارد و از توصیه‌ها و سفارشات اکید شخص رییس جمهور است که بارها به آن اشاره کردند. تا با برنامه ریزی‌های لازم بتوانیم حضور پررنگ زنان را در پست‌ها و مدیریت‌ها داشته باشیم. بحث دیگرمان، توان افزایی اقتصادی زنان است. ساماندهی امور معیشتی و اقتصادی یکی از وظایف ما طبق ماده ۲۳۰ است. اتفاقاً جلسه‌ی داشتیم که پیرامون وظیفه‌ی که شورای عالی اشتغال به عهده ما گذاشته، برای تبیین بسته اجرایی اشتغال پایدار زنان آن را تشکیل دادیم و بررسی‌های لازم را شروع کردیم. در کنار این مساله کارگروه توان افزایی زنان را هم تشکیل دادیم برای اشتغال و کارآفرینی که در موازات این جلسات دارد کارهای خودش را پیش می‌برد.

اگر بخواهیم به اعتدال به عنوان جریان سیاسی نگاه کنیم، نقش زنان در این میان نقش پررنگی خواهد بود یا نه؟ گرچه فرصت برای تحلیل عملکرد دولت در این زمینه کوتاه بود اما اگر بخواهید به چشم یک جریان سیاسی به آن نگاه کنید، نقش زنان را چگونه می بینید؟

بستگی دارد که اعتدال را در چه قالبی ببینیم، اگر یک گفتمان مجزا و به تمام معنا آن را در نظر بیاوریم در برابر گفتمان سازندگی، اصلاح طلبی یا اصولگرایی می تواند قرار گیرد و تبدیل می شود به یک جریان سیاسی سوم یا خط سوم. اما اگر در این قالب ببینیم که من نمی بینم، امیدوارم به جریان سومی تبدیل نشود چون با توجه به تشابهاتی که دارد قطعاً ادامه گفتمان سازندگی و اصلاح طلبی است و نمی تواند به عنوان جریان سومی که نه این است و نه آن، نه اصلاح طلبی است و نه اصولگرایی، مطرح شود. عرض کردم من اعتدال را بیشتر یک روش می بینم و در حوزه زنان و خانواده هم با همین نگاه پیش می رویم. با بررسی هایی که انجام دادیم، هدف همان اصلاح طلبی و اصلاحات است بدون خشونت و هیجان و به صورت پیوسته و آهسته و در چارچوب نظام و با اقدامات و اهداف پیش بینی پذیر. این را اگر به این شکل ببینیم قطعاً صورت مساله فرق می کند.

برخی فکر می کنند چون واژه اعتدال وسط آمده و شخص آقای روحانی از ابتدا که وارد شدند به عنوان شخصیتی بودند که نه اصلاح طلب خود را معرفی کردند و نه اصولگرا، باید جریان سومی در کار باشد. اما بدنه دولت را می بینیم که عمدتاً اصلاح طلبانی هستند که از دولت اصلاحات به میان آمدند و این، اعتدال را دیگر جریان سوم معرفی نمی کند.

بعضی این را مطرح می کنند که به این شکل که الان دولت تشکیل شده، ترکیب کابینه کمی از آن و کمی از این است، کمی از اصولگراها و کمی از اصلاح طلب ها هستند و این را به معنی اختلاط و التقاط دارند می گیرند و این معنای دقیقی از اعتدال نمی تواند باشد. اما به نظر می رسد این تعبیر، اصلاً درست نیست که ما در میانه راه ایستاده باشیم و نیم نگاهی به این سمت و نیم نگاهی به آن سمت داشته باشیم و همه را بخواهیم راضی نگه داریم چون این اصلاً منطقی و شدنی نیست. کسی که بخواهد همه را راضی نگه دارد، نمی تواند هیچ کس را راضی نگه دارد.

بحث زنان همیشه از بحث هایی بوده که حاشیه زیاد دارد و خط قرمز. تازگی هم اظهارنظرهایی را در خصوص آنچه مربوط به زنان است زیاد می شنویم: اظهارنظرهایی کنایه آمیز که بعضاً با پاسخ های مستقیم یا غیرمستقیم همراه است. شمایه عنوان معاون امور زنان که متولی این امر در دولت هستید با چه نوع محدودیت هایی در این حوزه مواجهید؟ قطعاً یکسری تبعیض ها در این حوزه وجود دارد که در این دولت که نسبت به دولت نهم و دهم فضای بازتری را در جامعه ایجاد کرده هم، همچنان وجود دارد و از بین نرفته است. تابوهای این حوزه برای شما که در بالاترین مقام اجرایی حوزه زنان هستید چه ها می تواند باشد؟

تبعیض ها در جامعه را به دو شکل می توان بررسی کرد: تبعیض های نوشته یی که به شکل قانون و مکتوب است و در مجموعه قوانین وجود دارد که رفع این تبعیض ها سازو کارش مشخص است. اگر بخواهیم اقدامی انجام دهیم، معلوم است که چه مسیری را باید طی کنیم که به مسیر عادلانه و غیر تبعیض آمیز برسیم تا زندگی زنان را تحت تاثیر خود قرار دهد. اما یکسری تبعیض ها هم هستند که نانوشته اند و برگرفته از عادات، رسوم، عرف ها و فرهنگ هستند و هیچ جا نوشته نشده اند. اما بیشتر از قوانین، زندگی زنان را متاثر می سازد. در حوزه سیاست به آنها می گوئیم سقف های شیشه یی و نامرئی که مانع از ارتقا و پیشرفت زنان می شوند و باید مانند شبح نامرئی تلقی شوند که همه جا سایه خودش را انداخته، بدون اینکه اثری از آن به چشم بیاید و ملموس باشد. ما تکلیف مان با تبعیض های نوع اول مشخص است، تلاش خود را هم می کنیم. با استعانت از

اقتضائات مکان و زمان برپایه اجتهاد پویا و تعاملی که با نهاد مرجعیت برقرار هم شده، ان شاءالله بتوانیم به هدفی برسیم که غیر از این هم نیست که سازگاری لازم را بین هنجارهای رسمی و قوانین جامعه با واقعیات و تحولات عصر حاضر زندگی زنان و جامعه ایرانی و جهانی به وجود بیاوریم. اما سختی کار ما در مورد تبعیض های نوع دوم است که نیاز به زمان بیشتر دارد و تلاش مان را می کنیم که در این رابطه بیشتر همت به خرج بدهیم و بتوانیم اعتقاد و باوری را به وجود بیاوریم برای اینکه به این واقعیت برسند که بدون توجه به ارتقای وضعیت زنان و بدون جلب مشارکت زنان برای حل بسیاری از بحران های جامعه و به عنوان نیمی از سرمایه انسانی و نیمی از نیروی انسانی قطعاً این خود جامعه است که آسیب جدی خواهد خورد و توسعه کشور است که ناتمام می ماند و به هدف واقعی اش نمی رسد. این باور را هنوز نمی بینیم. این اعتقاد و عزم ملی است که باید به وجود بیاید و منتظرش هستیم که شکل بگیرد. مطمئن هم هستیم که یک روز می رسد اما امیدواریم که آن روز خیلی دیر نشده باشد.

مصادق هایی از این تبعیض های نامرئی می توانید داشته باشید؟

این بحث را مقام معظم رهبری با تعبیر رفع مظلومیت زنان در خانواده در سال گذشته در سومین نشست اندیشه های راهبردی در حوزه زنان و خانواده و امسال هم در آستانه روز زن در دو قالب مطرح کردند: فرهنگسازی و اتخاذ پشته های قانونی، اجرایی و فرهنگی لازم برای مقابله با این اعمال. همچنین در عرصه مدیریت ها بدون اینکه هیچ منع قانونی وجود داشته باشد، می بینیم اعتقاد و باور لازم در میان مسوولان نیست و دست و دل شان می لرزد برای انتخاب مدیران زن. الان هرچند اتفاق خوبی که دارد می افتد به کارگیری زنان در مدیریت های میانی است. بحث فرمانداری زنان، شهردار شدن زنان و اقبال و اعتمادی که جامعه به انتخابات شهر و روستا و حضور زنان به عنوان اعضای شوراهای شهر و روستا نشان داده، به ویژه در شهرستان ها و روستاها نویدبخش آینده روشن است. خیلی از شوراهای بخش ها و روستاهای ما ریاست شان دست خانم هاست، و رشد ۷۴ درصدی دهیاری زنان هم مثال زدنی است. اینها خبرهای خوبی است برای ما که در آینده نزدیک بهانه یی که دست بهانه جویان بود و عدم تجربه و مهارت کافی زنان برای ارتقای مدیریتی شان را مطرح می کردند، از دست شان گرفته می شود. امیدواریم با اثبات کارآمدی زنان و مدیریت زنانه (نمی گویم زن سالارانه، چون اعتقاد هم به آن نداریم، همان طور که آقای روحانی هم اعلام کرد با توجه به شرایط داخلی و جهانی، دوران مدیریت مردسالارانه به پایان رسیده است.) و شایسته سالاری، جای خود را باز کند، نگرش ها و باور ها عوض شود.

پیش از انتخابات و انتصاب وزراء، همه زنان فعال حوزه انتظار داشتند در کابینه وزیر زن داشته باشیم آن هم نه یک وزیر، که آن را در دولت پیش داشتیم. ایشان اما زنان را به وزارتخانه ها راه ندادند و در حد معاونت ها گماشتند. شاید هم ایشان فکر می کنند زنان باید از مدیریت های میانی آغاز کنند و هنوز اعطای چنین پست هایی به زنان زود باشد. اگر خاطرتان باشد خود ما هم در آخرین لحظه یی که کابینه معرفی می شد، در انجمن روزنامه نگاران زن ایران، کنفرانس خبری برگزار کردیم. فردای آن روز مطرح شد که هیچ خانمی به عنوان کاندیدای زن مطرح نیست. آنجا مطرح کردیم که چه خوب بود که پل هایی که ساخته شده بود، خراب نمی شد، از رویش عبور می کردیم، تابوهایی در این میان شکسته شده بود و ما استفاده لازم را بردیم. ولی به هر شکل این اتفاق نیفتاد. در نخستین جلسه هیات دولت، رئیس جمهور به صراحت و با تاکید از تمام اعضای کابینه خواسته بودند بعد از رای اعتماد، در وزارتخانه ها حداقل در معاونت هایشان حتماً از خانم ها استفاده کنند. این توصیه ایشان عملی نشد جز در وزارت آموزش و پرورش که یک معاون خانم دارد. در بقیه وزارتخانه ها، معاون وزیر زن نداریم و من بارها یادآوری کردم. نگاه ایشان برای استفاده از خانم ها روشن است و از ما برنامه خواسته اند برای حضور پررنگ زنان در دولت. امیدواریم در این دوره این اتفاق بیفتد اما انتظاری که بود، برآورده نشد. حداقل باید یک وزیر زن یا بیشتر از آن معرفی می شد. مجلس هم اگر مخالفت می کرد دولت کار خودش را انجام داده بود.

شما قبل از اینکه به این سمت انتخاب شوید، فعالیت های حقوقی در این حوزه داشتید، در حال حاضر معاون رییس جمهور در حوزه زنان هستید، در صورتی که به عنوان یک حقوقدان روی بحث زنان تمرکز کنید، با دید وسیع تر چه مشکلاتی را می بینید؟ چند درصد از مشکلات زنان، به مباحث حقوقی بازمی گردد؟ دست بردن در قانون و تغییر آن به نفع زنان چقدر برای رفع تبعیض در این حوزه راهگشا خواهد بود؟ مباحث فرهنگی و عرفی چقدر در این میان به تبعیضات دامن زده است؟

من خودم در بحث خشونت علیه زنان این موضوع را همیشه مورد توجه قرار داده ام، چندین مورد مقالاتی هم داشتم که رابطه تاثیر و تاثر متقابل بین فرهنگ و قانون را بررسی می کند. در مجلس مخصوصا مجالسی چون مجالس ما که اکثریت قریب به اتفاق آن را آقایان تشکیل می دهند و زنان تنها سه درصد را تشکیل می دهند، نمایندگان به این مرحله می رسند که تشخیص دهند قانون باید عوض شود، این نشان می دهد نگرش ها عوض شده است، نگرش بیشتر نمایندگان که آقایان هستند و رای می دهند به این تغییر قانون و تغییر مناسبات، این قانون است که می تواند مناسبات را تغییر دهد و فرهنگ جامعه را تحت الشعاع خودش قرار دهد. از طرف دیگر اگر نگرش ها و فرهنگ تغییر نکنند، قانونی تغییر نمی کند. یک تاثیر و تاثر متقابل باید بین اینها باشد. بعضی ها معتقدند قانون باید چند پله بالاتر از فرهنگ ایستاده باشد و فرهنگ را به دنبال خودش بکشد که نگاه درستی هم هست. من معتقدم اینها باید در کنار هم به موازات اتفاق بیفتد، تدابیر بازدارنده و آموزشی را در کنار تدابیر قانونی به موازات هم پیش ببریم و منتظر نماییم که قانون را اصلاح کنیم تا فرهنگ اصلاح شود. یا اول برویم فرهنگ را اصلاح کنیم تا قانون تغییر کند. اینها باید با هم و در کنار هم پیش بروند، تاثیرش بیشتر خواهد بود.

طرح جمعیت که بحث در موردش این روزها زیاد است، نیازمند یکسری زیرساخت هاست. سیاست های تشویقی فرزند آوری باید بتواند مردم را قانع کند که تشکیل خانواده دهند و بچه دار شوند. معاونت زنان چه تسهیلاتی برای زنانی که هنوز ازدواج نکرده اند یا به خاطر هراس از دست دادن شغل شان حاضر به فرزندآوری نیستند در نظر گرفته است؟

سیاست های کلی جمعیتی که ابلاغ شد، از یک طرف وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی که دستور العمل مربوطه را ابلاغ کرد، مشخصا با تقسیم کار که انجام شده بود با واحدهای تابعه خودش جلو می برد. از طرف دیگر طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده با ۵۵ ماده در مجلس است که هنوز در کمیسیون فرهنگی است و همچنین طرح دوفوریتی در دستور بود که کلیه مقررات مغایر با هدف افزایش جمعیت از جمله قانون تنظیم خانواده سال ۷۲ ملغی اعلام شد، ظاهرا یک فوریتش به تصویب رسیده، امروز هم اعلام شده که مجلس طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده را در چارچوب سیاست های کلی ابلاغی جمعیت مورد اصلاح قرار می دهد، چون ایراد اساسی آن طرح، بار مالی فراوانی بود که بر دولت تحمیل می کرد. برآوردی که جمعیت شناسان و صاحب نظران دارند، این است که اگر ما صرفا برویم سمت مشوق های مالی و اقتصادی، قطعا به هدف مورد نظر نخواهیم رسید، شاید هم تبعات و آثاری که به دست مان می آید، ما را از آن هدف دور هم بکند. اینها واقعیت هایی است که وجود دارد. ما یک سندی را در دوره قبلی ستاد ملی زن و خانواده که دبیرخانه اش در این معاونت مستقر است، داریم که سند جامعی است مربوط به افزایش جمعیت و طی آن تقسیم کار ملی شده، مصوبات این ستاد هم لازم الاجراست، معاون اول رییس جمهور و هشت وزیر در این ستاد شرکت داشتند اما آنچه برای ما به عنوان دغدغه مطرح است این است که بتوانیم با بررسی هایی که انجام می دهیم، بسته حمایتی را برای زنان در فرآیند اجرای قانونی که به تصویب خواهد رسید، آماده کنیم. زنان بتوانند با کمترین فشار و آسیب این فرآیند را طی کنند، با تجربه یی که کشورهای دیگر دارند و با بررسی تطبیقی، بسته حمایتی قابل اجرا را بتوانیم ارائه دهیم.

بسته حمایتی شما چه تسهیلاتی را در خود دارد؟

این تسهیلات در مورد زنان شاغل بیشتر است، در پروسه‌ی که دارد اتفاق می‌افتد بیشتر سنگینی بار را زنان شاغل و همچنین زنان خانه‌دار باید متحمل شوند. وجوه مختلف را داریم بررسی می‌کنیم چه تسهیلات و امتیازاتی را برای زنان باید قایل شویم تا امنیت شغلی‌شان را داشته باشند و هم به تحقق این هدف یاری رسانند. تشکیل خانواده و تسهیلات ازدواج، از وظایفی است که وزارت ورزش و جوانان برعهده دارد، وظیفه رصد و سیاستگذاری برای تحکیم و تعالی آن با ما است اما زیرساخت‌های لازم مسکن و اشتغال جوانان را باید وزارتخانه‌های مربوطه پیش ببرند.

یکی از مخالفت‌های جدی ما با ماده ۹ و ۱۰ طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده همین بود که پسران مجرد و بعد دختران مجرد را از اولویت‌های استخدامی خارج می‌کرد. این نقض غرض بود، پسری که مجرد است وقتی نتواند شغل داشته باشد، چگونه می‌خواهد ازدواج کند و فرزندآوری داشته باشد. مخالفت‌ها باعث شد در کمیسیون بهداشت مجلس حذف شود اما خیلی امیدوار نیستیم که در صحن علنی دوباره به متن برنگردد. درمان ناباروری، کاهش مرگ و میر ناشی از تصادفات و سوانح جاده‌ای، مبارزه با آلودگی هوا و تأثیری که بر کاهش طول عمر دارد، اینها مواردی است که به مرور باید در دستور کار قرار گیرد. در کنار این موارد هم مشوق‌های مالی که در همه دنیا هست اما در حد معقول و منطقی، که شامل خانواده‌هایی نشود که صرفاً منجر به افزایش کمی جمعیت شود و افزایش کیفی جمعیت را نداشته باشیم.

مساله‌ی مثل مرخصی زایمان که جزو نخستین قدم هاست، روی زمین مانده و به خاطر مساله مالی اش که کسی متقبل نمی‌شود، پیش نمی‌رود.

این یک واقعیت است که بعضی سیاست‌ها ضد اشتغال محسوب می‌شوند، از جمله همین بحث که ممکن است امنیت شغلی زنان را به خطر بیندازد و در بسته‌های حمایتی باید مورد توجه قرار گیرد. در خبرها داشتیم که این جریان منجر به اخراج خیلی‌ها شده، به ما ارجاع شد، از طریق معاونت حقوقی داریم پیگیری می‌کنیم. باید تکلیف را روشن کرد، اگر هدف، افزایش جمعیت است با برنامه‌هایی که تدارک دیده شده، نباید این قضیه مغفول واقع شود. باید مجلس و دولت تکلیف خودشان را مشخص کنند، قانونی که مجلس تصویب کرده قانون کامل و جامعی نیست. دستگاه اجرایی را مجاز دانسته و بار مالی را تعیین نکرده، آخرین خبری که داریم همان جلسه‌ی است که تشکیل شد، چون ما به عنوان خبر خوش و هدیه رییس جمهور آن را اعلام کردیم، این بود که این بودجه تخصیص می‌یابد و بالاخره در دستور کار سازمان مدیریت قرار گرفت. در آخرین جلسه قرار شد نامه تخصیص اعتبار ابلاغ شود، که هنوز ابلاغ نشده، این واقعیتی است که وجود دارد. دستگاه‌هایی که تحت پوشش تامین اجتماعی هستند، به دلیل بار سنگین مالی آن را اجرا نمی‌کنند.

این بی توجهی در مورد بیمه زنان خانه‌دار هم صدق می‌کند.

بیمه زنان خانه‌دار را در دو قالب بررسی می‌کنیم: یک قالب، لایحه مستقل که پیش نویس اش آماده است و یک قالب در چارچوب بیمه اجتماعی فراگیر. طرحی که در مجلس در دستور هست، ادغام صندوق‌هایی است که شامل بیمه روستاییان و عشایر است که کارفرمای خاصی ندارند و به نظر رسید زنان خانه‌دار هم، چون کارفرمای خاصی ندارند در ادغامی که این صندوق‌ها دارد، قابل گنجانیدن است. این نوع بیمه بیشتر قابل قبول است. در این قالب از طریق طرح مجلس یا ارسال لایحه جداگانه به دولت آماده خواهد شد.

پیشنهادی بود که بیمه‌های زنان خانه‌دار به جای مهریه‌شان به عهده همسران‌شان باشد.

بیمه‌های خصوصی دارند اجرا می‌کنند اما زیاد مورد استقبال قرار نگرفته. آنچه در بیمه زنان خانه‌دار مطرح است، بخش اعظم حق بیمه آن را ۷۰ به ۳۰ یا ۴۰ را باید دولت عهده‌دار شود، نقش حمایتی دولت در این میان مطرح می‌شود، با این عمل، ارزشگذاری کار خانگی صورت می‌گیرد. نقش پنهان زنان در اقتصاد خانواده به حساب می‌آید و می‌تواند در ارتقای

اعتماد به نفس زنان خانه دار و احساس کارآمدی آنان در خانواده و آزاد کردن پتانسیل آنان برای فعالیت های اجتماعی در جامعه تاثیر بسزایی داشته باشد.

عکس العمل های زیادی در مورد حجاب شنیده ایم. رییس جمهور هم پاسخی هرچند کوتاه داده اند. این دغدغه که فصل گرما شروع شده و باید حواس ها به حجاب زنان و دختران باشد. معاونت زنان در این خصوص چه حرفی برای گفتن دارد؟

ما در مقوله حجاب و عفاف در جامعه دو رویکرد داریم، یکی تاکید دارد بر کنترل بیرونی این پدیده به قول حقوقدانان شداد و غلاظ با موضوع که بیشتر در چارچوب برخورد انتظامی خودش را نشان می دهد. یک رویکرد هم توجه دارد به اینکه تا عقیده و باور لازم به وجود نیاید و درونی و نهادینه نشود، ما نمی توانیم و حق نداریم که برخورد فیزیکی و سلبی با موضوع داشته باشیم. از طرف دیگر این موضوع به عنوان یک هنجار مطرح است، تا زمانی که ما قانون داریم، البته قانون جای تفسیر دارد - ماده یی که در قانون مجازات اسلامی به این موضوع پرداخته که اگر زنان به صورت بی حجاب در انظار عمومی حاضر شوند، جای برداشت های مختلفی دارد که آیا هر نوع بدحجابی را مساوی بی حجابی تلقی می کنیم یا نه- تا زمانی که این هنجار را در قانون خودمان داریم، پایبندی به قانون مداری و قانون گرایی این ایجاب را می کند که زنان و دختران ما به حداقل های این هنجار پایبند باشند، به نظر می رسد آنچه به عنوان برخورد انتظامی دارد رویش تاکید می شود، مرحله آخر است، نه مرحله اول و نخستین راه حل. اگر ما به قانون راهکارهای گسترش فرهنگ حجاب و عفاف هم مراجعه کنیم، ۲۶ دستگاه هستند که بین شان تقسیم کار شده و نیروی انتظامی یکی از این دستگاه هاست. حدودا ۲۴ دستگاه فرهنگی داریم که از خزانه بودجه می گیرند و کارشان این است که بتوانند با کار فرهنگی این مباحث را پیش ببرند و تاثیر لازم را داشته باشند. نهایتا اگر هیچ کدام از این تلاش ها به ثمر ننشست و تاثیر لازم را نداشت، نیروی انتظامی وارد عمل شود. اینکه آقای روحانی اشاره کردند با زور نباید تحمیل کنیم، دقیقا مثل فتری می ماند که از هر طرف داریم می کشیم تا در نرود اما به محض اینکه رهائش کنیم، از دست ما در رفته و این فکر نمی کنم مطلوب کسانی باشد که سعی دارند جامعه یی ایمانی داشته باشند و نه اینکه فقط صورت و ظاهر جامعه دینی باشد.

یک آسیب شناس اجتماعی: طرح افزایش نرخ باروری در کشور آب در هاون کوبیدن است

ایسنا ۹۳/۴/۸ - یک آسیب شناس اجتماعی گفت: طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت کشور با توجه به طرح تعدیل جمعیت که از سال ها پیش در دستور کار دولت ها بوده است مصداق آب در هاون کوبیدن است. مهدی محبی در گفت و گو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) منطقه اصفهان، در مورد تصویب کلیات طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت کشور اظهار کرد: جرم تعریف مشخصی دارد و فردی مجرم شناخته می شود که هنجاری را شکسته باشد یا به ارزش های جامعه حمله کرده و آن ها را تخریب کند. این آسیب شناس اجتماعی با بیان این که اگر مواردی مانند وازکنومی، توبکنومی یا عقیم سازی البته به جز سقط جنین جرم تلقی شود، جرم نیازمند بازتعریف جدیدی است، ادامه داد: این موارد در برخی خانواده ها انجام می شود و اگرچه چندان پسندیده نیست اما جرم نیست که برای آن مجازات دو تا پنج سال حبس در نظر گرفته شود. وی تصریح کرد: نه قانون و نه شرع فردی که فرزندآوری نکند یا اعمالی انجام دهد که دیگر نتواند فرزندآوری کند را مجرم یا گناهکار نمی داند و تنها در اسلام توصیه شده است که فرزندآوری کنیم. این آسیب شناس اجتماعی با اشاره به این که تصویب قطعی این طرح بیشترین آسیب را به طبقه متوسط و پایین جامعه وارد خواهد کرد، افزود: طبقه مرفه با توجه به شرایط اقتصادی مشکلی در این زمینه نخواهد داشت اما با کاهش یا جمع آوری عوامل بازدارنده بارداری از مراکز بهداشت شاهد افزایش بی رویه جمعیت در خانواده های زیر خط فقر خواهیم بود. وی با بیان این که متأسفانه این خانواده ها نمی توانند مایحتاج اولیه خود را تامین کنند و همین عامل باعث ایجاد فقر اجتماعی می شود، خاطرنشان کرد: پس از فقر اجتماعی شاهد فقر فرهنگی و اقتصادی خواهیم بود؛ فقر فرهنگی باعث افزایش بزهکاری و رفتارهای ناپهنگار و فقر اقتصادی موجب افزایش سرقت، تكدی گری و غیره می شود. این آسیب شناس اجتماعی اضافه کرد: خانواده هایی که در زیر خط فقر

هستند، با افزایش جمعیت مجبور می شوند برای تامین هزینه زندگی، فرزندان خود را به جای مدرسه به سر کار بفرستند که این امر نتیجه‌ای جز افزایش تعداد کودکان کار نخواهد داشت و سرانجام این کودکان در خوش بینانه‌ترین حالت به کانون اصلاح و تربیت ختم می شود. محبی با اشاره به دخالت بیش از حد در حوزه خصوصی مردم گفت: این امر اعتماد میان مردم و قانون‌گذار را از بین می برد و سایر قوانین نیز اعتبار خود را از دست می دهند و دولت برای اجرای این قانون مجبور می شود از قوه قهریه استفاده کند و تنش در جامعه افزایش می یابد. وی ادامه داد: دخالت در حوزه خصوصی مردم، باعث بی هویتی در اجتماع می شود و آسیب های اجتماعی فراوانی ایجاد می کند، زیرا افراد احساس می کنند هیچ استقلالی در زندگی شخصی خود ندارد و این موضوع پیامدی جز هنجارشکنی و مقابله اجتماعی نخواهد داشت.

قربانی، عضو کمیسیون بهداشت مجلس، در گفت‌وگو با آنا:

گنجاندن مجازات حبس در طرح افزایش نرخ باروری تجاوز به حریم خصوصی مردم است

آنا ۹۳/۴/۶- یک عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس معتقد است که وجود مجازات حبس در طرح افزایش نرخ باروری تجاوز به حریم خصوصی مردم است. علیرضا قربانی، نماینده آستانه در مجلس شورای اسلامی درباره طرح جلوگیری از کاهش نرخ رشد باروری در گفت‌وگو با خبرنگار پارلمانی خبرگزاری آنا، اظهار کرد: فعلا کلیات طرح جلوگیری از کاهش نرخ رشد باروری به تصویب مجلس رسیده است و آقای ابوترابی فرد رئیس جلسه روز سه شنبه پیشنهاد ارجاع این طرح را به کمیسیون بهداشت مطرح کرد که نمایندگان نیز با آن موافقت کردند تا درباره جزئیات این طرح بررسی‌های بیشتری صورت گیرد. عضو کمیسیون بهداشت و درمان در مجلس با شاره به گنجانده شدن مجازات حبس ۲ تا ۵ ساله برای عقیم کنندگان و پزشکان عقیم کننده ادامه داد: این موضوع به صورت پیشنهاد است؛ البته این پیشنهاد به همان اندازه که این پیشنهاد می تواند در رشد جمعیت تاثیر بگذارد، همان مقدار نیز به حریم خصوصی مردم آسیب وارد می کند. قربانی تصریح کرد: قرار است که کمیسیون‌های بهداشت، قضایی و حقوقی و فرهنگی مجلس بر روی این طرح بررسی‌های بیشتری را صورت دهند تا از این طریق معایب آن برطرف شود. این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: با وجود ارجاع طرح به کمیسیون‌های مربوطه امکان تغییر کل طرح وجود دارد چراکه هنوز جزئیات در مجلس به تصویب نمایندگان نرسیده است. به گزارش آنا، کلیات طرح جلوگیری از کاهش نرخ باروری در روز سه شنبه ۳ تیرماه در مجلس به تصویب نمایندگان رسید. در صورت تصویب جزئیات آن به شکل فعلی و بدون تغییرات مجازات ۲ تا ۵ سال حبس برای انجام عمل‌های جراحی پیشگیری دائمی از بارداری (واژکتومی و توبکتومی) اعمال خواهد شد.

تعیین مجازات برای جراحی‌های جلوگیری از بارداری برای بیماران خاص باید بررسی دقیق‌تر شود

خبرگزاری دانشجو ۹۳/۴/۹- نائب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی گفت: تعیین مجازات برای جراحی‌های جلوگیری از بارداری در یکی از بند های طرح «افزایش نرخ باروری و جلوگیری از رشد کنترل جمعیت» نیاز به بررسی دقیق‌تر به ویژه در خصوص بیماران خاص داشت و به همین دلیل برای بررسی همه جانبه مجدد به کمیسیون بهداشت ارجاع شد.

محمد اسماعیل سعیدی در گفتگو با خبرنگار اجتماعی «خبرگزاری دانشجو»، در خصوص روند پیشرفت بررسی طرح «افزایش نرخ باروری و جلوگیری از رشد کنترل جمعیت» گفت: این طرح پیش از این یک فوریت آن در مجلس به تصویب رسیده بود و هفته گذشته نیز کلیات آن به تصویب اعضای مجلس شورای اسلامی رسید. نائب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی ادامه داد: پس از تصویب کلیات این طرح برای بررسی دقیق‌تر و انجام برخی اصلاحات مجدد به کمیسیون بهداشت ارجاع شد و در حال حاضر کمیسیون‌های مشترک بهداشت، اجتماعی، فرهنگی و قضایی در حال بررسی آن هستند. وی افزود: با توجه به اینکه همزمان طرح دیگری در مجلس در این خصوص مطرح شده می بایست این طرح‌ها با هم هماهنگ و انطباق داده شوند و همچنین این طرح در راستای اعمال محدودیت‌ها در نظر گرفته شده که در این خصوص برخی چالش‌ها وجود داشت. سعیدی در ادامه بیان داشت: مهم‌ترین چالش این طرح بندی در خصوص تعیین مجازات برای افرادی که جراحی‌های جلوگیری از بارداری را انجام می دهند است که می بایست بسیاری از بحث‌ها نظیر برخی مشکلات افرادی همچون

بیماران خاص که مجبور به چنین کاری هستند در نظر گرفته می‌شد و به همین دلیل برای بررسی دقیق‌تر به کمیسیون بهداشت ارجاع شده است. نائب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: مهم‌ترین سوال و مباحث نمایندگان مجلس در خصوص این طرح بررسی میزان بازدارندگی این موضوع است که آیا بازتاب آن در جامعه مثبت خواهد بود و همچنین کار کارشناسی و مبنای آن به صورت دقیق انجام شده باشد. سعیدی خاطر نشان کرد: طرح «افزایش نرخ باروری و جلوگیری از رشد کنترل جمعیت» مراحل بررسی پایانی خود را طی می‌کند که به زودی با اعمال برخی اصلاحات که نتیجه بررسی‌های کارشناسی کامل بر روی این طرح است به مجلس فرستاده می‌شود.

گزارش آسوشیتدپرس از تعیین مجازات برای جراحی عدم باروری در ایران

تدبیر ۹۳/۴/۴- نمایندگان مجلس ایران روز گذشته (سه شنبه) با هدف افزایش جمعیت این کشور لایحه مجازات جراحی عدم باروری را تصویب کردند. به گزارش نامه نیوز، خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی در این باره می‌نویسد: مخالفان تصویب لایحه مجازات عمل جراحی وازکتومی هشدار دادند که تصویب این لایحه می‌تواند کسانی که به دنبال انجام این عمل هستند را به جراحی‌های زیرزمینی بکشاند که می‌تواند برای سلامت آنها خطرناک باشد. بر اساس مصوبه مجلس، ۱۰۶ نماینده از تعداد کل ۲۰۷ نماینده مجلس ایران در جلسه روز گذشته به کلیات طرحی رای مثبت دادند که بر اساس آن کسانی که عمل جراحی وازکتومی و توبکتومی انجام می‌دهند به ۲ تا ۵ سال مجازات زندان محکوم خواهند شد. سال گذشته، در حدود ۱۰۰ هزار نفر در ایران عمل جراحی وازکتومی انجام دادند. در حالی که ایران به خوبی طی دو دهه گذشته توانست روند افزایش جمعیت این کشور را کنترل کند این کشور اکنون به دنبال افزایش زاد و ولد برای افزایش جمعیت خود است. ایران به نرخ زاد و ولد ۳.۶ فرزند به ازای هر زوج پس از انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹ میلادی (۱۳۵۷) رسید که در میان بیشترین نرخ تعداد زاد و ولد در جهان قرار داشت. در سال ۱۹۹۰ کارشناسان برآورد کردند که در صورت عدم کنترل روند افزایش جمعیت ایران، این کشور خانه‌ای برای ۱۴۰ میلیون نفر خواهد شد. برای مقابله با روند افزایش جمعیت، آیت الله علی خامنه‌ای، رهبر ایران کنترل نرخ زاد و ولد را تأیید کرد و علی اکبر هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهوری وقت ایران این موضوع را بخشی از برنامه دولتش اعلام کرد. افزایش تولید کاندوم، هزینه کنترل جمعیت برای ایرانیان را ماهیانه به متوسط ۱۰ سنت در سال ۱۹۹۲ رساند. شتاب کاهش نرخ جمعیت در ایران افزایش یافت و اکنون بر اساس گزارش‌های منتشر شده به ۱.۸ فرزند به ازای هر زوج رسیده است. جمعیت کنونی ایران ۷۷ میلیون نفر اعلام شده. کارشناسان اکنون بر این باورند که افزایش جمعیت ایران می‌تواند طی ۲۰ سال آینده به صفر برسد. مقامات ایران اکنون می‌گویند که این کشور باید ۱۵۰ میلیون نفر و یا بیشتر جمعیت داشته باشد. با این حال، کارشناسان، معتقدند تشویق مردم ایران برای داشتن فرزند بیشتر به دلیل سوء مدیریت اقتصادی ناشی از تحریم‌های غرب سخت و مشکل است.

حبس برای پیشگیری از باروری نشانه رفع تکلیف است/ به جای کار فرهنگی به سیاست جناحی عوام‌گرایانه روی آورده‌ایم

نامه نیوز ۹۳/۴/۸- یک عضو هیات علمی دانشگاه تهران با اشاره به تصویب کلیات طرح افزایش نرخ باروری در مجلس، گفت: تعیین مجازات حبس برای انجام اعمال جراحی پیشگیری از باروری صرفاً رفع تکلیف است. به گزارش نامه نیوز، **سید محمود میرخلیلی** با اشاره به تعیین مجازات حبس برای اعمال جراحی پیشگیری از باروری در «طرح افزایش نرخ باروری»، اظهار کرد: در این زمینه بیشتر باید کار فرهنگی صورت بگیرد تا جرم‌انگاری و تعیین مجازات؛ زیرا به هر حال نزدیک ۳۰ سال است که مردم در این مسیر قرار گرفته‌اند و با مسائل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و ترویج و تبلیغ صورت گرفته این فرهنگ در آنها ایجاد شده که فرزند کمتری داشته باشند و طبیعتاً قانونگذاری کیفری راه حل مساله نیست. وی با بیان اینکه با پیش‌بینی مجازات حبس نمی‌توان جلوی این قضیه را گرفت، افزود: اگرچه یکی از راه‌های هنجارآنگاری اجتماعی، ایجاد هنجارهای حقوقی است ولی این امر هم به صورت منطقی و در موارد جزئی و خاص باید انجام شود. این عضو هیات علمی دانشگاه تهران ادامه داد: اینکه الان به طور گسترده برای روش‌های پیشگیری از باروری مجازات حبس تعیین کنند منطقی نیست و علت

اینکه به این قضیه روی آورده‌ایم این است که می‌خواهیم رفع تکلیف کنیم. میرخلیلی افزود: دلیل امر هم این است که ما در ایجاد راهکارهای فرهنگی و اجتماعی دست روی دست گذاشته و کاری انجام نمی‌دهیم ولی می‌خواهیم در مقابل رهبری یا جامعه بگوییم کاری کرده‌ایم و به این کار اصطلاحاً سیاست جنایی عوام‌گرایانه گفته می‌شود در حالی که این راه حل نیست. این حقوقدان درباره تعارض طرح مذکور با سیاست حبس‌زدایی گفت: به طور کلی ما هم در بحث جرم‌انگاری و هم در بحث حبس‌گرایی افراطی عمل می‌کنیم. وی افزود: فرمایش امام علی (ع) مبنی بر اینکه «و اذا لم اجد بدواء فأخّر الدواء الکی» بدین معنا که مجازات و کیفر آخرین راه چاره است باید در مراحل تقنین، قضا و اجرا الگوی ما باشد. یعنی وقتی هیچ راه چاره‌ای نیست آخرین راه چاره باید توسل به مجازات باشد منتهی سیاست جنایی عوام‌گرایانه‌ای که متأسفانه در جامعه ما نمود خاصی پیدا کرده است باعث می‌شود که ما به عنوان اولین راهکار سراغ کیفر و مجازات برویم. این استاد دانشگاه تصریح کرد: همه عقلای عالم واقف به این موضوع هستند که زندان راه حل نیست و موجب اصلاح کسی نشده و نخواهد شد. ما زمانی که تعدادی جوان را در یک خوابگاه جمع می‌کنیم بسیاری از معضلات و پیامدهای منفی وجود دارد که باید از آنها پیشگیری کنیم آن وقت در زندان، انسان‌هایی که هر کدام‌شان در یک حوزه بزهکارانه تخصص دارند را می‌خواهیم گرد هم جمع کنیم و آنها را اصلاح کنیم. طبیعتاً چنین چیزی امکان‌پذیر نیست و در تاریخ هم اتفاق نیفتاده است. به گزارش ایسنا، وی با بیان اینکه آمار تکرار جرم و بازگشت به زندان بسیار بالاست، گفت: بنابراین توسل به شیوه جرم‌انگاری به ویژه گرایش به مجازات حبس سیاست کارآمد و موثری نیست که ما چشم بسته ابتدائاً سراغ آن برویم و به پیامدهای آن فکر نکنیم.

شهلا اعزازی: طرح افزایش باروری برای خانه نشین کردن خانم‌ها است

سلام نو ۹۳/۴/۸- نمایندگان مجلس اخیراً کلیات طرح افزایش نرخ باروری و مقابله با کاهش رشد جمعیت کشور را به تصویب رساندند. در این طرح برای کسانی که از بارداری پیشگیری می‌کنند مجازات‌هایی وضع شده که این مساله با انتقاد بسیاری از کارشناسان روبرو شده است. در نهایت این طرح با ۱۳۱ رای موافق و ۴۳ رای مخالف به تصویب رسید، اما هنوز واکنش‌ها به آن ادامه دارد. در همین رابطه سلام نو گفتگویی با شهلا اعزازی، جامعه‌شناس انجام داده که در ادامه می‌خوانید: **شهلا اعزازی** در این رابطه گفت: خانم‌ها اکنون وارد اجتماع شده‌اند، شغل دارند و فعالیت می‌کنند. اگر واقعاً افزایش جمعیت برای ایران لازم و ضروری است، با تویخ نمی‌شود به این هدف رسید. ما برای دست‌یابی به این هدف و تلاش برای رشد نرخ باروری باید راه تشویق را در پیش گیریم. اما این تشویق زمانی موثر خواهد بود که سایر امکانات اجتماعی هم وجود داشته باشد. وی در ادامه به خبرنگار پایگاه خبری تحلیلی سلام نو گفت: زنان امروزه بسیار فعال شده‌اند. زنان اکنون سر کار می‌روند، درس می‌خوانند، شاهدیم بسیاری از ورودی‌های دانشگاه‌ها را دختران تشکیل می‌دهند و دختران به مدارج عالی دست پیدا می‌کنند. در نتیجه اگر هم بخواهند بچه دار شوند نهایتاً به دو فرزند کفایت می‌کنند. این جامعه‌شناس افزود: به هر حال اگر امکاناتی فراهم باشد که زنان بتوانند همراه با فرزند به سایر فعالیت‌های اجتماعی خود رسیدگی کنند، شاید این قانون بتواند موثر باشد. باید توجه داشت که فعالیت‌های اقتصادی در شرایط جامعه‌ی کنونی بسیار ضروری است. برای بقای زندگی، کار کردن زنان واجب شده است. زنان باید کار کنند تا در آمد داشته باشند تا بتوانند زندگی کنند. وی تأکید کرد: نمی‌توان قاطعانه گفت که با این طرح تعداد فرزندان افزایش میابد یا خیر. تا جایی که تجارب و شواهد نشان می‌دهد، خانم‌هایی که فعال هستند، در جامعه حضور دارند و در تمامی حوزه‌ها به خصوص حوزه‌های هنری که بسیار فعالیت می‌کنند، باید خود تصمیم گیرند و ببینند با این کمبودهای اجتماعی و اقتصادی آیا می‌توانند باز هم بچه دار شوند یا خیر. اعزازی تصریح کرد: قوانین یک چیز هستند و آن کاری که مردم می‌کنند یک چیز. در میان اقشار کم درآمد و پایین جامعه اگر افزایش فرزندان با پاداش‌هایی همراه باشد، شاید بتواند موثر بود. آنچه که فعلاً وجود دارد افزایش سن ازدواج است و اگر هم زنان فرزند بخواهند، در سنین بالای ۳۰ سال اقدام به آن می‌کنند. وی در پایان به سلام نو گفت: باید اشاره کرد که بسیاری از این طرح‌ها برای این است که خانم‌ها را خانه نشین کنند اما این طرح احتمالاً در نهایت به خانه دار شدن زنان نخواهد انجامید.

اختلاف نظر درباره کلیات طرح افزایش باروری

شبکه خبر ۹۳/۴/۵- سخنگوی کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: اگر قرار باشد قانونی آزادی افراد را که مغایر با شرع و قانون است سلب کند این قانون خود مخالف شرع و قانون خواهد بود. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر از ایسنا، سخنگوی کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: اگر قرار باشد قانونی آزادی افراد را که مغایر با شرع و قانون است سلب کند این قانون خود مخالف شرع و قانون خواهد بود. **میرهادی قره سیدرومیانی** با اشاره به تصویب کلیات طرح افزایش باروری در صحن علنی مجلس گفت: همه باید رهنمودهای مقام معظم رهبری را با توجه به افق دید ایشان و به خصوص تاکید بر بحث افزایش جمعیت مد نظر داشته باشند، اما قانون گذاری شرایط مخصوص به خود را دارد. وی ادامه داد: یک سری حقوق به نام حقوق تمتعی وجود دارد که به طور مثال نمی شود افراد را از نظر قانونی و شرعی اجبار کرد که ازدواج کنند و در شرع و مکتب اسلامی وجود ندارد که کسی از چنین موضوعی منع شده باشد.

جلوگیری از کاهش جمعیت ایران با حبس عملی نمی شود

سخنگوی کمیسیون حقوقی خاطر نشان کرد: بنابراین اگر قرار باشد آزادی افراد که مغایرتی با شرع و قانون ندارد سلب شود قطعاً مخالف قانون و شرع است. بنابراین تصویب چنین مواد و لوایحی نیز هر چند در نگاه بعضی ها موجب افزایش جمعیت شود، اما خلاف قانون اساسی و دین است. و قطعاً مورد ایراد شورای نگهبان قرار می گیرد. قره سید رومیانی در پایان اظهار کرد: تصویب کلیات این طرح در صحن علنی به این معناست که نمایندگان در کل موافق این طرح هستند، اما شاید برخی مواد آن و حتی کل مواد دارای ایراد باشد که این موضوع در کمیسیون های تخصصی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و تغییر پیدا می کند؛ بنابراین این طرح قطعاً تعدیل خواهد شد.

میرمحمدصادقی: ساماندهی باروری با زبان کیفر صحیح نیست

ایسنا ۹۳/۴/۶- یک مدرس حقوق جزا با انتقاد از پیش بینی مجازات حبس در طرح «افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت کشور» گفت: به جای اینکه به کیفر و مجازات متوسل شویم باید از راه های فرهنگی و مشوق ها استفاده کرد. حسین میرمحمدصادقی در گفت و گو با خبرنگار حقوقی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، درباره تصویب کلیات طرح افزایش نرخ باروری که بر اساس آن برای انجام عمل جراحی پیشگیری از بارداری دو تا پنج سال حبس در نظر گرفته شده است، گفت: من از جزئیات این طرح اطلاع ندارم ولی به طور کلی در اینگونه موارد توسل به کیفر و مجازات به هیچ وجه مناسب به نظر نمی رسد. وی ادامه داد: مردم باید در این مورد مختار باشند تا اگر می خواهند از فرزنددار شدن جلوگیری کنند و در غیر این صورت به هر تعدادی که خودشان مایل هستند فرزند داشته باشند. این حقوقدان گفت: اینکه ما با زبان کیفر و مجازات بخواهیم اینگونه مسائل را به سامان برسانیم به هیچ وجه کار درستی نیست و قطعاً تاثیر مثبتی ندارد. وی با بیان اینکه موضوع مطرح شده از مواردی است که در حوزه اختیار خود افراد است، افزود: اگر چنانچه احساس می کنیم سیاست کشور ایجاب می کند که جمعیت زیاد شود و به فرض که این سیاست، سیاست معقولی باشد به جای اینکه به کیفر و مجازات متوسل شویم باید از راه های فرهنگی و مشوق ها استفاده کرد. این استاد دانشگاه درباره تعارض طرح مذکور با سیاست حبس زدایی گفت: اینکه سیاستی برای افزایش جمعیت کشور وجود داشته باشد بحث دیگری است اما اینکه ما برای اجرای این سیاست بیاییم وارد حوزه های شویم که حق و اختیار مردم است و تازه بخواهیم به وسیله مجازات و کیفر آن را سامان بدهیم، اشکال دارد. وی گفت: امروز حتی در بسیاری از مسائلی که در بد بودن آنها هیچ کس تردیدی ندارد در مورد اینکه آیا باید وارد حوزه کیفری شد یا نه، تردید می کنیم؛ زیرا وقتی هر چیزی جرم انگاری می شود و آن را داخل در حوزه کیفری می کنیم طبعاً تبعات سوء بسیار زیادی دارد. میرمحمدصادقی افزود: متأسفانه در کشور ما اینطور است که به محض اینکه فکر می کنیم باید به یک امر سر و سامان بدهیم اولین و تنها راهی که به ذهن مان می رسد استفاده از کیفر است. این استاد دانشگاه اظهار کرد: در دنیا امروز این بحث وجود دارد که باید اینگونه موارد را در دو کفه ترازو گذاشت یعنی خوبی ها و بدی های جرم انگاری و کیفر گذاری را مشخص کرد تا بر اساس آن تصمیم گرفت که آیا توسل به حقوق کیفری توجیه پذیر است یا خیر؟ وی افزود: این امر قطعاً از حوزه هایی است که به هیچ وجه توسل به حقوق کیفری در آن قابل پذیرش نیست.

طرح «افزایش نرخ باروری» با اهداف قانون گذاری مغایرت دارد

ایلنا ۹۳/۴/۷- هنگامی که خانواده تشکیل می شود دولت باید در مسائل اقتصادی از آن حمایت کند و با کنترل تورم، توزیع عادلانه ثروت و عدالت اجتماعی افراد را تشویق به فرزندآوری کند. یک پژوهشگر حقوق خانواده با اشاره به در نظر گرفتن ۲ تا ۵ سال حبس برای عمل های دائمی پیشگیری از بارداری در قالب طرح افزایش نرخ باروری و جلوگیری از کاهش رشد جمعیت گفت: قانون گذاری ها باید به سمت کاهش جرم انگاری حرکت کند بنابراین این گونه قوانین با هدف قانون گذاری مغایرت دارد.

زهره داور پژوهشگر و مدرس حقوق خانواده در گفت و گو با خبرنگار ایلنا در مورد قانون افزایش نرخ باروری و جلوگیری از کاهش جمعیت گفت: هر چند که افزایش جمعیت مسئله اجتماعی است و منافع عمومی را در پی دارد اما بسیار به اراده افراد در خانواده مربوط می شود و به نظر نمی آید که تصویب این گونه قوانین تمایل به فرزند آوری را افزایش دهد. وی افزود: آنچه در خانواده حکومت می کند اخلاق است که از مجموعه فرهنگ، آداب و رسوم و عرف اجتماعی تشکیل شده و روابط خصوصی افراد و اراده آن ها مبنای قرار دارد. داور ادامه داد: البته خانواده وجه دیگری نیز به عنوان هسته اول یک جامعه دارد بنابراین دولت و جامعه نیز وظیفه نظارت و کنترل آنرا برعهده دارد. این پژوهشگر حقوق خانواده گفت: البته در مورد مسائلی که جنبه غیر مادی و مالی دارد قطعاً اولویت با اخلاق است و باید دید که با این نوع قانون گذاری دولت تا چه حد می تواند وارد محدوده خصوصی افراد شود و آنان را وادار به فرزندآوری کند در حالی که به نظر می آید با روشهای تشویقی غیرمستقیم نتایج بهتری حاصل خواهد شد. وی اظهار کرد: در بحث باروری و تمایل به تشکیل خانواده عوامل متعدد فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی نقش دارند و با بررسی این مسائل دلایل کاهش تمایل به تشکیل خانواده و بچه دار شدن را سنجید. داور گفت: هنگامی که خانواده تشکیل می شود دولت باید در مسائل اقتصادی از آن حمایت کند و با کنترل تورم توزیع عادلانه ثروت و عدالت اجتماعی افراد را تشویق به فرزندآوری کند. این مدرس دانشگاه افزود: مجلس با اقدام برای تصویب این قانون که شامل ۲ تا ۵ سال حبس برای انجام عمل های پیشگیری دائمی بجای بررسی زیرساختها و آسیب های اجتماعی سعی در افزایش ممنوعیت ها دارد. وی با اشاره به اینکه افزایش ممنوعیت ها با هدف قانون گذاری مغایرت دارد گفت: امروزه قانون گذاری ها به سمت حذف جرم انگاری ها می رود. این حقوق دان ادامه داد: وظیفه دولت تسهیل ازدواج و تحکیم بنیان خانواده است و اگر قصد تصویب قانون و یا سیاست گذاری در این زمینه وجود دارد باید جامع، کامل و منطبق با واقعیت های اجتماعی صورت بگیرد. وی در پایان اشاره کرد: این گونه سیاست گذاری ها در حوزه افزایش جمعیت امری یک جانبه و کوتاه مدت است درحالی که باید با نگاهی صحیح، کارشناسانه و بلند مدت باشد.

راکعی: مجمع عمومی زنان مسلمان نواندیش برگزار شد / برنامه ریزی برای انتخابات مجلس

مهر ۹۳/۴/۸- دبیرکل زنان مسلمان نواندیش از برگزاری مجمع عمومی این جمعیت خبر داد. فاطمه راکعی دبیرکل جمعیت زنان مسلمان نواندیش در گفتگو با خبرنگار مهر از برگزاری مجمع عمومی این جمعیت خبر داد و گفت: هفته گذشته جلسه با حضور اعضا برگزار شد و اعضای شورای مرکزی مجمع انتخاب شدند. وی با اشاره به اینکه اعضای مجمع چهره های دانشگاهی و فرهنگی هستند، افزود: اعضای مجمع نه نفر هستند و کولایی، خسروی، باستانی از جمله اعضای مجمع عمومی زنان نواندیش مسلمان هستند. راکعی همچنین گفت: در جلسات آینده مجمع برنامه های ۶ ماه خود را تدوین می کنیم و برگزاری نشست های تخصصی مربوط به مسائل حقوقی مرتبط با زنان را در نظر خواهیم داشت. به گفته این فعال سیاسی اصلاح طلب یکی از اقدامات این مجمع در سال جدید برنامه ریزی برای انتخابات آینده مجلس شورای اسلامی و شناسایی و فعال کردن برخی چهره های سیاسی برای این انتخابات است.

«سیاست های عجولانه نتیجه معکوس خواهد داشت»...

اما و اگرهای افزایش جمعیت در ایران در گزارش شفقنا زندگی - بخش دوم

شفقنا ۹۳/۴/۷- «بحران جمعیتی»، «افزایش جمعیت» از جمله واژه هایی است که این روزها زیاد شنیده می شود. از زمانی این مساله پر رنگ تر شد که رهبر انقلاب اسلامی ایران سیاست های کلی جمعیت را برای روسای سه قوه ارسال کردند. بعد از

ابلاغ این سیاست ها هر کدام از ارکان سیاستی جامعه راه هایی برای بحران جمعیت در نظر گرفتند تا اینکه به تازگی طرحی در مجلس به تصویب رسید که در بندی از آن برای افرادی که از واکتومی و توبکتومی برای پیشگیری از بارداری استفاده کنند محکومیت حبس در نظر گرفته می شود. طرحی که به نظر بسیاری از کارشناسان شتابزده و بدون توجه به سیاست های مقام معظم رهبری است چرا که ایشان در این سیاست ها به مواردی مانند سلامت مادر و کودک و از بین رفتن موانع برای فرزندآوری اشاره کرده اند و این در حالی است که بنا به اعتقاد کارشناسان؛ وضع قوانین تنبیهی برای افزایش جمعیت تنها بدبینی را بین مردم رواج می دهد. از این رو سیاست های تشویقی برای جلوگیری از مشکلات جمعیتی کارا تر است و اعمال سیاست های تنبیهی در این راستا بنا به نظر حقوقدانان با اصل آزادی و حقوق بشر افراد در تضاد است.

به گزارش شفقنا زندگی، چند سالی است که بحث کاهش جمعیت و زنگ خطر نسبت به پیری جمعیت به موضوع مهمی در جامعه تبدیل شده تا جایی که طی روزهای اخیر رهبر معظم انقلاب اسلامی سیاست های جمعیتی را به روسای سه قوه ابلاغ کردند. در برخی بندهای این ابلاغیه به ارتقاء پویایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی و همچنین رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوج های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد اشاره شده است.

مشکلات بر سر افزایش جمعیت؟

دکتر مطلق مدیرکل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت گفت: در کشور ۱۱ میلیون دختر و پسر در آستانه ازدواج قرار دارند و مهم این است که بخش قابل توجهی از آنان در حال پشت سر گذاشتن سنین ازدواج و باروری هستند و با نگاه به آمار و ارقام اعلام شده، از سال ۸۵ تا ۹۲ میزان ازدواج در کشور کاهش داشته است از طرفی فاصله ازدواج تا دنیا آمدن فرزند اول نیز در کشور بالای سه و نیم سال و فاصله فرزند اول تا دوم نیز بالای پنج سال است که این آمار در کشورهای همجوار ایران و حتی ترکیه کمتر است. مطلق، بیکاری را یکی از چالش های اساسی عنوان کرد و گفت: باید برای رفع این مشکل و معضل، فرمانداری ها به صورت منطقه ای برنامه ریزی داشته باشند. اگر ۱۰ درصد مرگ و میر همسران که در اثر حوادث و یا بیماری ها جان خود را از دست می دهند کاهش یابد و اگر ۱۰ درصد میزان طلاق کاهش یابد و اگر ۱۰ درصد میزان ازدواج در کشور افزایش پیدا کند، میزان باروری در کشور به ۲۶۵ می رسد و نگرانی هایی که در مورد کاهش جمعیت وجود دارد بر طرف می شود. یکی از مشکلات ما در زمینه افزایش جمعیت، وجود سه میلیون زوج نابارور در کشور است که همه آنها دوست دارند صاحب فرزند شوند اما درمان ناباروری تحت پوشش هیچ بیمه ای نیست و وزارت بهداشت در تلاش است که این مشکل رفع شود. ناباروری ثانویه، مشکل بعدی است که عواملی چون افزایش سن ازدواج و یا فاصله میان باروری ها از جمله بوجود آمدن این نوع ناباروری است. یکی دیگر از آمارهای نگران کننده در کشور ما این است که در هر شبانه روز هشت جوانی که می توانند ازدواج کنند و دارای فرزند شوند و شاداب و سر حال باشند به علت اعتیاد فوت می کنند. این در حالی است که حدود شش میلیون نفر در کشور با مسایل اعتیاد درگیر هستند. یکی دیگر از چالش های ما این است که بیشتر نخبگان تک فرزند هستند. (۳ تیر ۹۳)

کارهای انجام شده

به گزارش شفقنا زندگی معضلات در مورد فرزندآوری فراوان است همان طور که در بالا هم اشاره کردیم بسیاری از این مشکلات مانند اعتیاد بسیار گسترده شده و خلاصی از آن کار امروز و فردا نیست اما با توجه به اینکه روند افزایش جمعیت در مرحله ی بحرانی قرار گرفته و باید برای آن راهی اندیشید دولت و مجلس راه کارهایی را پیشنهاد کرده اند مانند افزایش مرخصی زنان و یا کاهش درصدی از پرداختی مالیات خانوارها از جمله راه کارها بود که در اولین قدم یعنی افزایش مرخصی زنان چندان موفق نبود چرا که در حال حاضر هم بحرانی مانند حذف زنان از فعالیت های اجتماعی را در پی داشت و بسیاری از زنان در حال حاضر هم بعد از مرخصی زایمان نمی توانند به محل کار خود برگردند این در حالی است که مرخصی زایمان مادران در سال ۸۵ با پیشنهاد وزارت بهداشت و تصویب مجلس هفتم از چهار ماه به ۶ ماه افزایش یافت. این شش ماه سر جای خودش باقی بود تا این که با نگرانی درباره کاهش جمعیت کشور، در راستای سیاستگذاری برای افزایش جمعیت و ارائه

مشوق‌هایی به این منظور، دولت دهم در اواخر سال ۹۰ قوانین جمعیتی مصوب سال ۷۲ را اصلاح و به مجلس شورای اسلامی ارسال کرد. اگرچه قوانین اصلاح شده جمعیتی شامل مواردی مانند برداشتن محدودیت‌های موجود برای فرزندان چهارم به بعد می‌شد و اشاره‌ای به افزایش مرخصی زایمان نداشت اما مجلسی‌ها در این زمینه دست به کار شدند و این پیشنهاد را به آنها اضافه کردند. در عین حال مرکز امور زنان و خانواده هم وارد کار شد و در هیأت دولت چنین پیشنهادی را به تصویب رساند. (خبرآنلاین ۱۵ آبان ۹۲)

یکی دیگر از مشکلات فرزندآوری زوج‌های نابارور هستند که پوشش بیمه‌ای برای آنها معضلی را ایجاد کرده تا مانع از فرزندآوری آنها شده است؛ انوشیروان محسنی‌بندی به ایسنا گفت: داروهای ناباروری در ۵ برند و ۱۸ قلم به پوشش بیمه‌ای افزوده شده و این میزان از ۹ قلم دارو به ۲۷ قلم رسانده است، همچنین تحت پوشش قرار گرفتن فرآورده‌های خونی نیز در حال بررسی است. همچنین تجمیع سیاست‌گذاری بیمه‌ای و یک کاسه کردن فعالیت‌های آن از برنامه‌هایی بود که در برنامه پنجم توسعه محقق نشد و در برنامه ششم توسعه مورد توجه قرار گرفته است که این مورد توصیه سازمان جهانی بهداشت نیز بوده است. از جایی که مرخصی زایمان و افزایش پوشش بیمه‌ای برای زوج‌های نابارور و نمایش برنامه‌های تلویزیونی در مورد افزایش جمعیت دردی را درمان نکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز سه‌شنبه ۳ تیر ۹۳ به کلیات طرح افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت کشور رای دادند. در کلیات این طرح که پیش از این یک فوریت آن به تصویب مجلس رسیده بود، در نهایت نمایندگان با ۱۰۶ رای موافق، ۷۲ رای مخالف و ۸ رای ممتنع از مجموع ۲۰۷ نماینده حاضر به کلیات این طرح رای دادند. در صورت تصویب جزئیات طرح مجازات ۲ تا ۵ سال حبس برای انجام عمل‌های جراحی جهت پیشگیری از بارداری (واژکتومی و توبکتومی) اعمال خواهد شد. (۳ تیر ماه ۹۳)

موافقان و مخالفان این سیاست

دکتر محمد باقر صابری زفرقندی، گفت: برای تصمیم‌گیری‌هایی که به حوزه‌های اجتماعی بازمی‌گردد گاهی در اجرا دست‌اندرکاران به همه جوانب امر توجه نمی‌کنند و لذا تصمیم‌های درست در عمل به انحراف از مسیر اصلی می‌انجامد. به عنوان مثال، سیاست‌های سلامت خانواده در گذشته که لازم بود هدف آن تولید نسل بر اساس مدیریت و تصمیم خانواده باشد به تحدید نسل و کنترل جمعیت معنی شد. متعاقب این انحراف، قانون محدودیت برای برخورداری از حقوق طبیعی اجتماعی که از جمله حقوق شهروندی است برای فرزندان چهارم به بعد و فارغ از ابهامات شرعی و مغایرت با تعریف حقوق باروری از منظر سازمان جهانی بهداشت به اجرا درآمد. حقوق باروری بر مبنای به رسمیت شناختن حق اساسی تمام زوجین و افراد برای تصمیم‌گیری آزادانه و مسوولانه درباره تعداد، اختلاف سنی فرزندان‌شان و برای داشتن اطلاعات و وسایل کافی برای تحقق این موضوع و همچنین داشتن حق برای دستیابی به بالاترین استانداردهای بهداشت جنسی و باروری تعریف می‌شود. این حقوق عاری از هرگونه تبعیض، اجبار و خشونت است. برخی اقدامات و اظهارنظرهای شتابزده یا جنجالی کردن موضوع بسیار مهم و حیاتی افزایش نسل بیم آن را ایجاد می‌کند که اگر دقت کافی را نداشته باشیم این اهداف مقدس نیز به بیراهه رود و نه تنها مشکلی از جامعه اسلامی و شیعی ما حل نکند بلکه خود به مشکلی فراروی پیشرفت و تعالی کشور تبدیل شود. صابری زفرقندی افزود: محدودیت در دسترسی به وسایل جلوگیری از بارداری و خصوصاً کاندوم می‌تواند مشکلات بسیار جدی برای گروه‌های خاصی ایجاد کند؛ بویژه برای زنان معتاد و کسانی که روسپیگری را پیشه خود کرده‌اند. این حقیقت تلخ در همه کشورها و از جمله کشور ما غیرقابل انکار است که ناخواسته فرزندان متولد می‌شوند که مادران و پدران آنها معتاد هستند و کودکان ناخواسته‌ای به دنیا می‌آیند که پدر واقعی آنها نامشخص است. برای اینگونه زنان و حتی مردان نه تنها باید ابزارهای جلوگیری از حاملگی در دسترس باشد بلکه می‌توان ادعا کرد که دولت می‌تواند با استفاده از ابزارهای قانونی نسبت به ممنوعیت بچه دار شدن آنها اقدام کند. رعایت حقوق کودکانی که از اینگونه روابط ناسالم و ناخواسته بوجود می‌آیند بر عهده حاکمیت است.

دکتر امیر محمود حریری گفت: این مصوبه مجلس نتیجه معکوس خواهد داشت، چرا که سیاست‌های عجولانه در راستای افزایش جمعیت چند ره آورد خواهد داشت که بدترین آنها می‌تواند ضررهایی را متوجه زنان کند. وی با بیان اینکه وقتی فردی بچه نخواهد قطعا او را نگه نخواهد داشت، گفت: آمارها نشان می‌دهد که پنج درصد از سقط جنین‌ها در شرایط غیر بهداشتی رخ می‌دهد و ۱۵ الی ۲۰ درصد سقط جنین‌ها به معلولیت زنان و سقط ناقص نیز موجب معلولیت کودکان می‌شود. ممنوعیت این طرح در کشور علاوه بر زیر زمینی شدن این مسائل، سبب می‌شود که برخی از افراد متمول به خارج از کشور سفر کنند؛ چرا که این موضوع برایشان جنبه حیاتی دارد.

دکتر محمد اسماعیل مطلق گفت: لازم است نماینده‌های محترم در این زمینه توصیه‌های مقام معظم رهبری در مورد سیاست‌های جمعیتی کشور را مدنظر قرار دهند و بر اساس آن قوانین را مصوب کنند؛ چرا که مقام معظم رهبری در ابلاغ سیاست‌های جمعیتی، سلامت مادر و کودک را مدنظر قرار داده‌اند. در حال حاضر وزارت بهداشت نیز در رابطه با واکتومی و توبکتومی بر اساس سلامت مادر و کودک عمل می‌کند. به این ترتیب در صورتی که سلامت مادر و همچنین کودک در خطر باشد با تایید کمیسیون پزشکی و اندیکاسیون‌هایی که هیئت‌بورد متخصصان زنان و انجمن پزشکان متخصص زنان آن را تایید می‌کنند، این اعمال جراحی صورت می‌گیرد. آمارهای وزارت بهداشت که خود از مجریان مباحث مرتبط با جمعیت است، حاکی از آن است که مردم در سال ۹۲ و ۹۳ نشان داده‌اند که پیرو سیاست‌های ابلاغی رهبری هستند. بر این اساس به نظر می‌رسد تشدید مجازات برای اعمال واکتومی و توبکتومی عقلانی نباشد.

مهدی دواتگری در مخالفت با کلیات این طرح اظهار کرد: براساس آمار وزارت بهداشت در سال ۹۱، ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از وزارت بهداشت خدمات پیشگیری از بارداری گرفتند و تنها ۳ درصد از اینها عمل جراحی انجام دادند حالا ما داریم برای این ۳ درصد قانون می‌نویسیم همین باعث می‌شود این کار به شکل غیرقانونی در مطب‌ها انجام شود.

علی مطهری که به عنوان موافق کلیات این طرح گفت: باتاکید بر ضرورت انجام اقدامات فرهنگی برای افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت، ما هم قبول داریم که این مساله بیش از این که جنبه‌ی اقتصادی داشته باشد جنبه‌ی فرهنگی دارد و مردم باید با اراده خود این کار را انجام دهد. وی اضافه کرد: مساله عقیم کردن از سال ۶۸ و به دنبال طرح کاهش جمعیت در کشور ما رایج شد. در همان زمان فتوای امام(ره) به صراحت تاکید داشت که اگر عقیم کردن مرد و یا بستن لوله‌های زن به گونه‌ای باشد که قابل بازگشت باشد، جایز است و در غیر این صورت حرام است. این در حالی است که تعداد افرادی که معتقدند این کار اساسا قابل بازگشت نیست کم نبودند. بنابراین از همان ابتدا طبق فتوای امام(ره) عمل نشد و حتی گاهی خانمی که فرزند چهارم خود را به دنیا آورده بود در بیمارستان بدون اطلاع او را عقیم می‌کردند.

سید حمید رضا طباطبایی که به عنوان دیگر مخالف کلیات این طرح سخن می‌گفت: عقیم کردن افراد و جلوگیری از بارداری در زمانی اتفاق می‌افتد که افراد دارای بیماریهای صعب‌العلاج مثل ایدز و هپاتیت هستند و بیم این می‌رود که این بیماری به نسل بعد منتقل شود یا کسانی که سن بالا دارند و احتمال خطر معلولیت جسمی و ذهنی فرزندشان بالا است که در این صورت عقیم سازی این افراد کمک می‌کند نسل آینده سالم‌تر باشد.

محمد صالح جوکار دیگر موافق کلیات این طرح با اشاره به بالا بودن میزان رشد جمعیت در سال ۶۸ اظهار کرد: در آن زمان دولت وقت در راستای کنترل جمعیت و با بسیج کردن دستگاههای فرهنگی و تبلیغی خطر انفجار جمعیت را کنترل کرد که بر اساس سیاست‌های کلی بود اما قانون تنظیم خانواده همچنان در دستور کار ماند تا به جایی رسیدیم که احساس خطر کردیم. با روند فعلی در ۸۰ سال آینده جمعیت ایران ۳۱ میلیون نفری خواهد بود که ۴۷ درصد این جمعیت بالای ۶۰ سال خواهند بود. این خطاست که ما قانونی برای تسهیل جلوگیری از بارداری داشته باشیم. روند فعلی جایگزینی جمعیت در کشور هم منطقی نیست و بر اساس ضوابط و قانون شرع هم جلوگیری از جمعیت به این روش صحیح نیست.

نادر قاضی پور دیگر مخالف کلیات این طرح اظهار کرد: هم اکنون تامین اجتماعی به فرزند چهارم دفترچه خدمات درمانی نمی‌دهد و اگر برای لغو این قانون فعلی اقدام نشود این طرح ابتر است. ضمن این که وزیر بهداشت هم در برنامه‌ی سلامت

اصلاحی در این رابطه انجام نداده است. ۱۴ روش برای کنترل جمعیت وجود دارد که در این طرح تنها برای یک روش که عمل جراحی است مجازات تعیین شده است.

داود محمدی موافق دیگر کلیات این طرح با بیان این که سیاست های ابلاغی رهبری بهترین تدبیر برای جلوگیری از سالخوردی جمعیت اظهار کرد: شرایط کشور اقتضاء می کند در سیاست های کاهش جمعیت تجدید نظر شود. من با این که باید حبس زدایی شود موافقم اما این موضوع به معنی مخالفت با کلیات این طرح نیست. ما کلیات را تصویب می کنیم و بعد در جزئیات اصلاحات لازم انجام می دهیم. این که گفته می شود چندین راه برای پیشگیری وجود دارد و در قانون فقط به دو راه اشاره شده درست نیست بلکه نام بردن از واکتومی و توبکتومی در این طرح جنبه ی تمثیلی دارد و قانون گذار آنها را به عنوان نمونه ذکر کرده است.

محمدرضا خباز که به عنوان نماینده ی دولت سخن می گفت اظهار کرد: این طرح واجد ایرادات مختلفی است اگرچه ما هم واقفیم که بعد از ابلاغ سیاست های جمعیت از سوی رهبری این موضوع تکلیف شرعی است و هم تکلیف قانونی است. اما سیاست های ابلاغی رهبری صرفاً جنبه ی ایجابی دارد و ما باید موانع بر سر راه فرزند دار شدن را برداریم. از جمله این که برای فرزند چهارم حق اولاد، مرخصی زایمان و بیمه در نظر گرفته نمی شود. (ایسنا ۴ تیر ۹۳)

چه باید کرد؟

ایران کشوری در حال توسعه است در این نگاه باید به این مساله توجه کرد که زنان در چه جایگاهی قرار دارند در این شرایط کشور و حتی دنیا حضور زنان در اجتماع ضروری است که البته امری است که خود زنان هم خواستار آن هستند از طرفی زنان باید در کنار حضور خود در اجتماع به کانون مهمی چون خانواده رسیدگی کنند و هر چه جمعیت این خانواده بیشتر باشد مسئولیت مادران و زنان بیشتر خواهد شد. از طرفی کشور با مسایل اقتصادی و بحران های مالی هم دست و پنجه نرم می کند که این خود یکی از مسایلی است که باعث می شود جوانان حتی به سمت ازدواج هم نروند در امری که اخیراً از نهادهای بین المللی اقتصادی منتشر شد ایران رتبه دوم در شاخص فلاکت را از ان خود کرده است این شاخص برابندی از تورم و بیکاری در جامعه را نشان می دهد و این آمار یعنی ما نه تنها در شرایط خوبی به سر نمی بریم بلکه شرایط دشوار اقتصادی را در پیش رو داریم. مسایل اقتصادی، بیکاری، تورم، اعتیاد از جمله مسایلی است که نرخ ازدواج و طلاق را تحت تاثیر خود قرار داده است بنابراین نمی توان انتظار داشت وقتی زوجی به دلیل مشکلات ذکر شده هنوز از آینده زندگی خود مطمئن نیستند فرزندى را به زندگى خود وارد کنند. چرا که از نظر بسیاری از روانشناسان و کارشناسان مربوطه به لحاظ عقلی درست نیست زمانی که یکی از والدین به درد اعتیاد آلوده است فرزندى را هم داشته باشد بلکه باید برای این شخص کارى کرد که تا زمان سالم شدن خود و رها از اعتیاد اقدام به فرزندآوری نکند. از طرفی وقتی به سیاست های مقام رهبری نگاهی می اندازیم جایی دیده نمی شود که ایشان فرزندآوری را به هر شیوه ای و با هر شرایطی آورده باشند بلکه مد نظر ایشان این است که جامعه ای سالم در حال رشد باشد چرا که جامعه بیمار خود یک آسیب است که رفع آن هزینه ی بیشتری را می طلبد. مسایلی مانند در نظر گرفتن رفع موانع ازدواج، سلامت مادر و کودک، ارتقاء امید به زندگی و تحکیم بنیان و پایداری خانواده است که در حال حاضر از دید نمایندگان مجلس دور مانده است. مساله مهمی که ایشان مطرح نمودند حفظ کرامت سالمندان و نگه داری آنان در خانواده و فراهم کردن شرایطی برای آن که سالمندان با شادی و نشاط این دوره از زندگی خود را طی نمایند این در شرایطی است که سالمندان ما در وضعیتی خوبی به سر نمی برند و با نبود امکانات در سطح شهری و رانده شدن از طرف فرزندان و سپردن آنان به خانه های سالمندان رو به رو هستند. از طرفی رفع موانع ازدواج خود شامل تعداد بسیار زیادی از شاخص ها می شود که در این راه ما هنوز نتوانسته ایم حتی وام ازدواج جوانان را با تسهیلات بیشتر و راحتی فراهم نماییم. از این رو حتی افرادی که با تمام سختی ها ازدواج می کنند چگونه خود را برای مسئولیت پدری و یا مادری آماده کنند در شرایطی که ما نتوانستیم حضور بیشتر مادر در کنار فرزند که به عنوان قانون تصویب شده است به مرحله ی اجرا در بیاوریم به همین دلیل فردی که بچه دار می شود باید یا تمام روز از فرزند خود دور باشد و او را به مراکزى مانند مهد کودک ها برساند و یا قید کار و موقعیت اجتماعى خود را بزند که در این صورت همسر او باید میزان بیشتری از مسئولیت های مالی را به دوش بکشد و در شیفتهای متعدد و

مراکز متعدد مشغول به کار شود که در این صورت هم فرزند از نعمت وجود پدر خود منع می شود بدیهی است پدری که تمام روز خود را کار می کند و شب با خستگی تمام به منزل برمی گردد فرصتی برای بازی و تعامل با فرزند خود نخواهد داشت. حال اگر از این بگذریم که ممکن است پدر به دلیل مشغله فراوان رو به مواد مخدر برای تسکین حال خود روی بیاورد فرزند در شرایطی که هر روز آن به تنهایی می گذرد و از طرفی خانواده هم نمی تواند خواهر و یا برادری را برای او بیاورد امکان به خطا رفتن و بالا رفتن آسیب های اجتماعی مانند اعتیاد و فحشا را در او بالا خواهد رفت. این در شرایطی است که قائم مقام دبیر کل ستاد مبارزه مواد مخدر در گفت و گو با ایرنا هشدار داد و اظهار کرد: ۴ / ۰ درصد از دانش آموزان، مواد صنعتی مخدر استفاده می کنند که این مساله نگران کننده است. بنابراین در پایان از مسئولین و به خصوص نمایندگان مجلس می خواهیم واقع بینانه تر و عمیق تر به مسایل و مشکلات نگاه کنند چرا که تصمیمات شتابزده و سطحی باعث ایجاد راه هایی برای فرار از قانون خواهد شد که خود نوعی ترویج بی قانونی و افزایش مراکز غیر قانونی است بهتر است که در این راه دولت و مجلس با مردم همراه باشند تا مردم با احساس امید و اعتماد به آنان راهی را برای حل مشکلات در نظر بگیرند. تهیه گزارش از فاطمه طاهری

«افزایش جمعیت» امری کاملاً فرهنگی است...

شهلا کاظمی پور: هیچ کمبود قانونی برای افزایش جمعیت در ایران نداریم

شفقنا ۹۳/۴/۸- «افزایش جمعیت» امری کاملاً فرهنگی است... شهلا کاظمی پور در گفت و گو با شفقنا زندگی: هیچ کمبود قانونی برای افزایش جمعیت در ایران نداریم. یک جمعیت شناس با تاکید بر اینکه افزایش جمعیت در کشور تنها با اعمال سیاست های تدریجی و مداوم تحقق می یابد، اقدام اخیر مجلس در این خصوص را مورد انتقاد قرار داد و گفت: بحث افزایش جمعیت در کشور امری کاملاً فرهنگی است و نمی توان با تدوین سیاست های شتاب زده، تندرویانه و غیرکارشناسی میزان جمعیت کشور را افزایش داد، در واقع مجلس بهتر است به جای تصویب چنین سیاست هایی، شرایط اجرایی شدن ابلاغیه ۱۴ گانه رهبری در زمینه افزایش جمعیت در کشور فراهم کند، چرا که این ابلاغیه جامع ترین و کامل ترین سیاست در این زمینه به شمار می رود.

دکتر شهلا کاظمی پور در گفت و گو با خبرنگار شفقنا زندگی، با تاکید بر اینکه در ایران مشکل قانونی برای فرزندآوری و افزایش جمعیت وجود ندارد، اقدام اخیر مجلس در خصوص سیاست افزایش جمعیتی را تهدیدآمیز و غیرضروری دانست و افزود: خوشبختانه قوانین بسیار خوب و جامعی که اکثر آنها تشویقی و رفاهی هستند، در جهت افزایش فرزندآوری در جامعه وجود دارد. با توجه به اینکه جامعه شناسان تاثیر این نوع سیاست های تشویقی بر رفتار مردم ایران را غیرقابل پیش بینی ارزیابی می کنند. مسلماً نمی توان برای این مردم قوانین تهدید کننده نظیر حبس برای افرادی که اقدام به انجام عمل وازکتومی و توبکتومی می کنند تدوین نمود، بنابراین باید گفت ما در کشور کمبود قوانین برای افزایش جمعیت نداریم بلکه مشکل اجرا وجود دارد و نمایندگان به جای اتخاذ قوانین تهدید کننده و غیر ضروری، زیرساخت های اجرای قوانین قبلی را فراهم نمایند.

تلاش مجلس برای تصویب قوانین افزایش جمعیت غیرضروری است

وی در ادامه سیاست های ۱۴ گانه افزایش جمعیت ابلاغ شده از سوی رهبر انقلاب را کامل ترین و موثرترین سیاست در این زمینه برشمرد و گفت: خوشبختانه سیاست افزایش جمعیت که از سوی رهبر انقلاب به ریاست جمهوری اعلام شده است از دید جمعیت شناسان، جامعه شناسان و کارشناسان دیگر کامل ترین سیاست در این زمینه محسوب می شود و این سیاست ها تمامی جنبه های لازم برای افزایش جمعیت را مورد توجه قرار داده است، بنابراین با وجود چنین سیاست ابلاغی، نیازی به قانون گذاری مجدد در مجلس احساس نمی شد و لازم بود رئیس جمهور این سیاست ها را به هیات وزیران ابلاغ و مواردی که از توان دولت خارج بود را به مجلس معرفی و آن را در قالب یک قانون تدوین می نمود.

عدم جامعیت لازم در قوانین افزایش جمعیتی تصویب شده در مجلس

این جمعیت شناس بایان اینکه سیاست های تشویقی افزایش جمعیت در کشور و همچنین تصویب کلیات قانون اخیر مجلس در این زمینه از جامعیت لازم برخوردار نیست گفت: با توجه به اینکه تنها ۱۲ تا ۱۵ درصد زنان جامعه ما شاغل هستند افزایش مرخصی زایمان به عنوان سیاست ها تشویقی افزایش جمعیت تنها این آمار را در بر می گیرد و این سیاست ها برای ۸۵ درصد زنان خانه دار مفهوم نیست و یا اینکه تصویب کلیات اخیر مجلس شورای اسلامی در مورد جلوگیری از انجام عمل وازکتومی و توبکتومی در جامعه، نیز شامل کمتر از ۵ درصد زوجین آن هم در صورتی که بیشتر از ۴ تا ۵ فرزند داشته باشند را شامل می شود، بنابراین سیاست افزایش جمعیتی باید از جامعیت لازم برای اثرگذاری برخوردار باشد، نباید به مسائلی که تنها به حاشیه سازی منتهی می شود دامن زد.

بین قوانین تصویب شده در مجلس و امکانات اجرایی باید هماهنگی وجود داشته باشد

به گفته این مدرس دانشگاه، با توجه به اینکه مجری اکثر قوانین تصویب شده مجلس دولت است، اگر لایحه ای از سوی دولت به مجلس ارسال و در آن تصویب شود از ضمانت اجرایی لازم بهره مند می شود و با توجه به اینکه اقدام اخیر مجلس در خصوص افزایش جمعیت، طرح خود مجلس بوده است. بنابراین به نظر می رسد در صورت تصویب نهایی نیز از ضمانت اجرایی لازم برخوردار نباشد و یا حتی قوانین تشویقی نیز که بار مالی دارد به دلیل اینکه بودجه اجرایی آن در نظر گرفته نشده است دولت خود را متعهد به اجرای آن نخواهد کرد.

قشر فقیر جامعه تنها قربانی تبعات قوانین نسجنیده مجلس در زمینه فرزندآوری

وی در ادامه به مهم ترین عواقب اجرای قوانین تهدیدآمیز افزایش جمعیت در کشور اشاره کرد و گفت: افزایش سقط های غیر قانونی در جامعه، بروز بارداری های ناخواسته، افزایش میزان معلولیت، گسترش فقر، بدبینی نسبت به فرزندآوری و موارد دیگر از جمله مهم ترین تبعات اعمال سیاست های تهدید آمیز جمعیتی در جامعه خواهد بود و در صورتی که سیاست افزایش جمعیت که اخیرا مجلس کلیات آن را تصویب کرد بصورت رسمی اجرا شود تبعات منفی آن به مراتب بیشتر خواهد بود و تنها قشری هم که از این نوع قوانین آسیب می بیند قشر ضعیف و فقیر جامعه است، چرا که طبقه ثروتمند جامعه راحت تر می توانند راههای دیگری را برای جلوگیری از بارداری یا عدم فرزندآوری استفاده کنند.

باید بین قوانین افزایش جمعیت و افزایش باروری تفاوت قائل شد

دکتر کاظمی پور همچنین تحلیلی کارشناسانه از قانون "جمعیت و تعالی خانواده" ارائه داد و افزود: بطور کلی برخی مفاد این قانون خوب و برخی دیگر به دلایلی ممکن است ضمانت اجرایی لازم را نداشته باشد، اما اگر از دید کارشناسانه این قانون را بررسی کنیم باید گفت در اصل این قانون همان افزایش باروری در کشور است و افزایش باروری به معنای افزایش جمعیت تلقی نمی شود. وی در ادامه تصریح کرد: در صورتی که در سیاست افزایش باروری، مهاجرت و مرگ و میر کنترل نشود افزایش جمعیت نیز نخواهیم داشت، در واقع در قوانین مربوط به افزایش جمعیت باید چهار فاکتور موثر یعنی باروری، مرگ و میر، مهاجرت پذیری و مولید بطور دقیق مورد توجه قرار بگیرد، این در حالی است در قانون به اصلاح افزایش جمعیت فعلی، امر مهاجرت بخصوص مهاجرت بین المللی و همچنین جنبه های بهداشتی و مرگ و میر نادیده گرفته شده است.

سیاست های تشویقی عقیم مانده است

این جامعه شناس همچنین خاطر نشان کرد: متأسفانه تاکنون سیاست های تدوین شده و تشویقی افزایش جمعیت در کشور نظیر افزایش مرخصی زایمان، ارائه سبد تغذیه به مادر و فرزند به مدت دو سال، بیمه همگانی مادران تا دو سال بعد از زایمان و برخی موارد دیگر که جنبه رفاهی دارند و می تواند جامعه را به سمت توسعه پیش ببرد و برای فرزندآوری نیز بسیار مناسب است، به دلیل عدم بودجه ی لازم، تا کنون نتوانسته به شکل عملی جنبه اجرایی به خود بگیرد.

سیاست افزایش جمعیت در جامعه باید تدریجی و مداوم باشد

این جامعه شناس همچنین با تأکید بر اینکه سیاست افزایش جمعیت در جامعه باید تدریجی و مداوم باشد خاطر نشان کرد: برنامه افزایش جمعیت در جامعه نیازمند سیاستی تدریجی و مداوم است با تصویب قوانین تهدیدآمیز، عجولانه، شتاب زده و

غیرکارشناسانه نمی توان به اهداف مورد نیاز دست یافت. در واقع انسان ها با فکرشان شروع به تصمیم گیری می کنند و فکر انسان هم متأثر از فرهنگ شکل می گیرد و افراد در ذهن خود یک مقایسه ای تطبیقی با امکانات، شرایط و زمینه های لازم برای فرزندآوری دارند و برای خود مسئله هزینه و فایده را برآورد می کنند، خانواده ها با خودشان برآورد می کنند که بچه دار شدن برای آنها چه فایده ای دارد و سعی می کنند در برآورد خود بیشتر به کیفیت فرزندآوری توجه کنند، یعنی زوجین ترجیح می دهند فرزند کم اما با کیفیت بالا داشته باشند بنابراین سیاست هایی هم که در این زمینه تدوین می شود باید تدریجی و مداوم باشد.

میزان جمعیت کشور به کمتر از وضعیت فعلی نخواهد رسید

دکتر کاظمی پور در پایان خاطر نشان کرد: اگر چه من معتقد هستم میزان باروری در جامعه به کمتر از وضعیت فعلی یعنی ۱.۸۵ فرزند نخواهد رسید. با این وجود من با سیاست افزایش باروری در حد متعادل در جامعه موافق هستم، اما نباید در این زمینه تند روی صورت بگیرد. در واقع اگر بتوانیم باروری فعلی را به زیر سطح جانشینی یعنی ۱.۲ تا ۱.۵ فرزند برسانیم وضعیت جمعیت به حد ایده آل خواهد رسید. بنابراین توصیه می شود مسوولان برنامه هایی را اتخاذ نمایند تا سیاست های ۱۴ گانه جمعیت اعلام شده از سوی رهبری و همچنین قوانین تشویقی در این زمینه اجرا شود و بعد از دو سال از اجرای این سیاست ها، میزان موفقیت آمیز بودن یا شکست آن را مورد بررسی نمایند تا بدانند موانع و تنگناهای کاهش جمعیت در جامعه چیست و در آن راستا برنامه ریزی کنند.

خبرگزاری دولتی موضوع افزایش جمعیت را به سُخره گرفت! + تصویر

خبرگزاری دانشجو ۹۳/۴/۸- امروز خبرنگار ما در مجلس بود که متوجه شد نمایندگان می خواهند فاز دوم قانون گذاری برای افزایش جمعیت را کلید بزنند. خبرنگار ما امروز فهمید که بعد از ممنوعیت وازکتومی و توبکتومی طرحی برای ارایه آماده است که بر اساس آن سنت به حجله رفتن، بعد از مدت ها در کشور احیا می شود. به گزارش گروه فضای مجازی «خبرگزاری دانشجو»، موضوع افزایش جمعیت به عنوان یکی از اولویت های اصلی امروز کشور، دغدغه عموم کارشناسان مسایل استراتژیک محسوب می شود. در چنین شرایطی، گویا دغدغه مجلس درباره طرح افزایش جمعیت و اهتمام بخش بزرگی از مسوولان برای اجرای منویات و تأکیدات مقام معظم رهبری در این راستا، چندان مورد توجه برخی از رسانه ها قرار نگرفته است. در این بین خبرگزاری «ایسنا» که با بودجه دولتی امورات خود را می گذراند، ضمن انتشار مطلبی به ظاهر طنز، علاوه بر اهانت به نمایندگان مجلس، اصل طرح افزایش جمعیت کشور را مورد حمله قرار داده و به سخره گرفت.

متن این مطلب را که با عنوان «هنگ حجله تاسیس می شود!» در ادامه مشاهده می فرمایید:

امروز خبرنگار ما در مجلس بود که متوجه شد نمایندگان می خواهند فاز دوم قانون گذاری برای افزایش جمعیت را کلید بزنند. خبرنگار ما امروز فهمید که بعد از ممنوعیت وازکتومی و توبکتومی طرحی برای ارایه آماده است که بر اساس آن سنت به حجله رفتن، بعد از مدت ها در کشور احیا می شود. بر اساس شنیده ها، نمایندگان قصد دارند طرحی را به مجلس ببرند که طبق آن زوجین باید تا ۲۴ ساعت بعد از عقد به حجله بروند و بعد عقدنامه را دریافت کنند. بنا بر گفته های یکی از نمایندگان که درخواست نامش فاش شود، قبل از عقد از پدر عروس و داماد ضمانت محضری گرفته می شود که تا ۴۸ ساعت بعد مدارک پزشکی دال بر انجام عملیات را به مراکز ذیصلاح ارایه کنند و تا حداکثر ۹ ماه اولین بچه را تحویل مراجع قانونی بدهند. در این طرح به جای مرخصی بعد از زایمان، مرخصی بین دو زایمان به مادر داده می شود تا مادر برای بچه بعدی آماده شود. در این طرح مادر هر طور دوست دارد می تواند بچه اش را به دنیا بیاورد و اصراری بر زایمان طبیعی نیست و اگر اصراری هست، در بچه دار شدن است. همچنین در این طرح از نیروی انتظامی درخواست شده است که اگر فامیل زوجین خواستند دم در حجله به گوش بایستند و احتمالا تیر و تفنگی در کنند، منع قانونی نداشته باشد و اصلا نیروی انتظامی هنگی به نام هنگ حجله تاسیس کند تا در مراسم حجله رفتن ملت حضور داشته باشد و به افتخارشان تیر هوایی و منور در کند. یک پزشک در پاسخ پرسش خبرنگار ما مبنی بر استرس داشتن زوجین در رفتن به حجله گفت: قدیم زوجها کمرو بودند و حجله رفتن گاه یک هفته طول می کشید اما حالا نگرانی از بابت عملکردشان وجود ندارد.

خبرگزاری دانشجویان ایران، ایسنا
Iranian Students' News Agency

افزایش نرخ سود وام مسکن تأثیرک بر بازار ندارد
کشنه ۸ تیر ۱۳۹۳ / Jun 29 2014
تعداد کل اخبار: 591

«هنگ حجله» تاسیس می‌شود!
«سرویس: فرهنگی و هنری - طنز و کاریکاتور»

خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) - طنز روز
رضا ساکی

امروز خبرنگار ما در مجلس بود که متوجه شد نمایندگان می‌خواهند فار دوم قانون‌گذاری برای افزایش جمعیت را کلید ببرند. خبرنگار ما امروز فهمید که بعد از ممنوعیت و ارتکومی و توکتومی طرحی برای ارائه آماده است که بر اساس آن سنت به حجله رفتن، بعد از مدت‌ها در کشور احیا می‌شود.

بر اساس شنیده‌ها، نمایندگان قصد دارند طرحی را به مجلس ببرند که طبق آن زوجین باید تا 24 ساعت بعد از عقد به حجله بروند و بعد عقدنامه را دریافت کنند. بنا بر گفته‌های یکی از نمایندگان که نخواست نامش فاش شود، قبل از عقد از پدر عروس و داماد ضمانت محضری گرفته می‌شود که تا 48 ساعت بعد مدارک پزشکی دال بر انجام عملیات را به مراکز ذصلاح ارائه کنند و تا حداکثر 9 ماه اولین بچه را تحویل مراجع قانونی بدهند.

در این طرح به جای مرخصی بعد از زایمان، مرخصی بین دو زایمان به مادر داده می‌شود تا مادر برای بچه بعدی آماده شود. در این طرح مادر هر طور دوست دارد می‌تواند بچه‌اش را به دنیا بیاورد و اصراری بر زایمان طبیعی نیست و اگر اصراری هست، در بچه‌دار شدن است.

همچنین در این طرح از نیروی انتظامی درخواست شده است که اگر فامیل زوجین خواستند دم در حجله به گوش بایستند و احتمالاً تیر و تفنگی در کنند، منع قانونی نداشته باشد و اصلاً نیروی انتظامی هنگی به نام هنگ حجله تاسیس کند تا در مراسم حجله رفتن ملت حضور داشته باشد و به افتخارشان تیر هوایی و منور در کند.

یک پرسش در پاسخ پرسش خبرنگار ما مبنی بر استرس داشتن زوجین در رفتن به حجله گفت: قدیم روح‌ها کمرو بودند و حجله رفتن گاه یک هفته طول می‌کشید اما حالا نگرانی از بابت عملکردشان وجود ندارد.

ناقص . ناقص!

لازم به ذکر است خبرگزاری «ایسنا» علاوه بر مطلب فوق، این کاریکاتور سؤال برانگیز را منتشر کرده است که قضاوت درباره مضمون و میزان رعایت اخلاقیات در آن را برعهده مخاطبان می‌گذاریم:

آمار مولوردی از وضعیت استفاده از روانگردان‌ها در میان دختران

فارس ۹۳/۴/۷- معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده در یادداشتی با عنوان «همه دلواپسیم، دلواپس قاتل خاموش که در کمین همه نشسته است» آمارهای قبل تأملی از وضعیت گرایش زنان و دختران به مواد مخدر و روان گردان ارائه کرده است. به گزارش خبرنگار جامعه فارس، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده در یادداشتی با عنوان «همه دلواپسیم، دلواپس قاتل خاموش که در کمین همه نشسته است» آمارهای قبل تأملی از وضعیت گرایش زنان و دختران به مواد مخدر و روان گردان ارائه کرده است. در این یادداشت آمده است: پنجم تیرماه روز جهانی مبارزه با مواد مخدر نامیده شده است. به همین مناسبت میهمان دانشکده علوم بهزیستی و توانبخشی بودم. از جمله مباحثی که در این بازدید دو ساعته مطرح شد اعتیاد زنان و دختران و تأثیر آن بر زنان و دختران بود، اینکه میزان ابتلای زنان به اعتیاد شدیداً رو به افزایش است، سن اعتیاد زنان و دختران شدیداً رو به کاهش است، سن اولین مصرف مواد در اکثریت دختران سنین دبیرستان است، بیش از ۶۰ درصد زنان زندانی جرمی در ارتباط با مواد مخدر دارند، مواد مخدر جدید ارتباط تنگاتنگ با رفتارهای غیر اخلاقی دارد، انگ اجتماعی زنان معتاد بیشتر از مردان است، اثر اعتیاد در زنان مخرب‌تر از مردان است. در حالی که اکثر راهنمایی‌های بالینی بر اساس نیازهای مردانه طراحی شده است، وابستگی مالی زنان معتاد به مردان بارز است، ۵۵ درصد طلاق‌ها و ۶۵ درصد همسر آزاری‌ها و ۳۰ درصد کودک آزاری‌ها ناشی از اعتیاد است، نسبت مرگ و میر زنان معتاد در سال ۹۲ به نسبت سال پیش از آن ۱۶ درصد افزایش یافته است، هرچند درصد زنان مبتلا به اعتیاد به کل معتادان پایین است (۳.۹ درصد زن و ۷.۹۰ درصد مرد) اما با توجه به درصد بالای معتادین متأهل (۶۳ درصد) امکان بروز خشونت علیه زنان و کودکانشان بسیار بالاست و... گوشه‌هایی از نگرانی‌ها و دلواپسی‌های حاضرین در نشست بود. بر اساس سنجش نگرش و ارزیابی شیوع سوء مصرف مواد مخدر در کشور، در سال ۱۳۹۲ بیش از ۹۲ درصد از مردم اعتیاد در کشور را زیاد و خیلی زیاد نگران‌کننده توصیف نموده‌اند. یکی از موضوعات کلیدی که بر آن تأکید شد این است که اعتیاد با نشاط جامعه نسبت عکس دارد. به هر اندازه شور و نشاط و هیجان در جامعه‌ای کم باشد گرایش به سوء مصرف مواد افزایش می‌یابد. در این نشست اشاره شد که آمار دختران مصرف‌کننده روان گردان‌ها ۵۰۰ برابر شده است و الگوی مصرف آنها از مواد سنتی به مواد محرک صنعتی در حال تغییر است. وقت آن است دخترانمان را دریابیم و شادی و نشاط و تفریحات سالم را به هر بهانه و دستاویزی از آنان دریغ نکنیم. فردا دیر است. ما هم دلواپسیم قاتل خاموش در کمین همه نشسته است. هیچکس مصون نیست.

چرا ستاد ملی «زن و خانواده» تشکیل نمی‌شود؟

ایسنا ۹۳/۴/۸- با گذشت حدود ۹ ماه از آغاز به کار معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری هنوز ستاد ملی زن و خانواده تشکیل نشده است؛ ستادی که با حضور رئیس‌جمهور یا معاون اول و ۶ وزیر از دولت، نمایندگان قوای مقننه و قضائیه و دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی باید برگزار شود. معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده درباره علت برگزار نشدن جلسه این ستاد گفت: به دستور جلسه خاصی که نیازمند حضور رئیس‌جمهور باشد، نرسیده ایم البته تا پایان سال این جلسه برپا می‌شود. شهیندخت مولوردی در گفت‌وگو با خبرنگار سرویس «زنان» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، افزود: کارشناسی باید روی دستور جلسه ستاد ملی زن و خانواده انجام شود چون در جلسه ستاد، وقت کارشناسی نیست؛ بلکه زمان تصمیم‌گیری است. با این حال به طور قطع یکی، دو جلسه ستاد ملی زن و خانواده را در سال جاری برگزار می‌کنیم. وی درباره لایحه تأمین امنیت زنان نیز گفت: همزمان با لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت، ماده ۲۲۷ قانون پنجم توسعه مطرح است که در آن بر ضرورت تدوین سند ملی امنیت زنان و کودکان در روابط اجتماعی اشاره شده است. این سند با مشارکت وزارت کشور در دستور کار است و بنا به قول فهیمه فرهنگ‌دور- مشاور وزیر کشور در امور بانوان و خانواده- تا آخر تیرماه آماده می‌شود. معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده افزود: مشترکات لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت و لایحه ملی تأمین امنیت زنان و کودکان در روابط اجتماعی را بررسی و قوه قضاییه را هم وارد کردیم، چون ایراد وارده به لایحه تأمین امنیت زنان، ورود به آن به مقوله مجازات‌هاست که موجب قضایی شدن آن می‌شود و باید از طریق قوه قضاییه ارایه شود. بنابراین قسمت قضایی را جدا کردیم و قرار است با همفکری قوه قضاییه در قالب لایحه جدید تعزیرات مطرح شود. مولوردی در پایان گفت: سایر

بخش‌های این لایحه به صورت حمایتی و پیشگیری از خشونت علیه زنان و تأمین امنیت آنان است که در حال آماده‌سازی آن هستیم.

نسخه ژرمن‌ها برای تشویق مردم به فرزندآوری را مرور کنید! از طرح هدیه ۱ میلیونی دولت سابق به نوزادان تا حبس بخاطر عقیم سازی!

پایگاه ۵۹۸ ۹۳/۴/۸- چگونه با برچیده شدن طرح‌هایی مانند هدیه یک میلیون تومانی دولت سابق به نوزادان و پس گرفتن وجوه واریز شده، طرح‌های تشویقی را محکوم به شکست تصور کرده و طرح‌های تنبیهی را تجویز می‌کنیم؟ چرا بجای تهدید مردم، راهکاری برای از سرگیری پرداخت وام ازدواج نمی‌یابیم؟ چگونه متاهل شدن را فراموش کرده و افزایش نرخ باروری را در نرخ عقیم سازی می‌بینیم؟

البته درست نیست که فارغ از خیل ویژگی‌های متمایز کننده دو ملت، تنها در یک مورد خاص به مقایسه دست زده و با طرح آنها آن گونه اند و ما اینگونه، همه چیز را صفر و یکی دانست اما اگر بشود از ایشان الگوبرداری کرد و در این راستا قیاسی ترتیب داد، ماجرا فرق خواهد کرد و به انصاف نزدیک خواهد بود.

به گزارش پایگاه ۵۹۸ به نقل از «تابناک»، به فاصله چند روز از تصویب کلیات طرح نمایندگان مجلس برای افزایش نرخ باروری و پیشگیری از کاهش رشد جمعیت و در حالی که مسابقات جام جهانی فوتبال وارد مرحله حساس حذفی شده و ذهن‌ها را به خود معتوف کرده، چرخ در دنیای اخبار یا انعکاس آنها در شبکه‌های اجتماعی که بزنی، در خواهیم یافت همچنان تهدید شهروندان به حبس در قانون جدید در صورت نزدیک نشدن ایشان به اعمال جلوگیری از باروری، از داغ‌ترین بحث‌هاست. قابل حدس است که تکیه نمایندگان مجلس بر این تصور که عامل نخست تحدید زاد و ولد، عقیم سازی است، به دلیل بهره‌مند نبودن از پشتوانه استدلالی قوی، مخالفانی بسیاری بیابد اما زمانی که می‌بینیم حکایت قانون جدید فراتر از محرومیت‌های خاصی که می‌شد برای افرادی که عقیم سازی را بر می‌گزینند، حبس ۲ تا ۵ سال را برای ایشان در نظر گرفته، شاید بتوان ریشه گسترده شدن مخالفت‌ها را دریافت.

اما از جمله نقدهای فراوانی که به طرح مصوب نمایندگان وارد شده و در نوع خود بسیار جالب توجه و البته مستند است، پستی است که یکی از کاربران ایرانی تبار گوگل پلاس منتشر کرده است؛ متنی کوتاه به همراه تصویری که به آن منضم شده و حکایت از مسیری متفاوت برای تشویق شهروندان آلمانی به ازدواج و احتمالاً متعاقب آن، فرزند آوری دارد و چه بسا از جمله موثرترین راهکارهای ژرمن‌ها برای مقابله با نرخ منفی ازدواج و فرزندآوری در میان کشورهای پیش رفته اروپایی باشد. امیر، نویسنده مطلب که ساکن آلمان است، به همزمانی دو اتفاق اشاره کرده و با متنی موجز و گویا و همچنین تصویری که به آن می‌شود استناد کرد، نقدی به مصوبه اخیر وارد می‌کند که از خلال آن می‌توان به سادگی به تفاوت رویکرد مسئولان پی برد و دریافت کار مسئولانه یعنی چه و رفع تکلیف با وضع قوانین تهدید کننده چه معنایی دارد!

شاید بهتر است این متن را به روایت راوی و با تاملی در تصویر صفحه مالیاتی وی ادامه دهیم و نه تنها از نمایندگان مجلس بخواهیم در خواندن آن با ما همراه شوند، بلکه تلاش کنیم کمی دورتر را هم دیده و دریابیم چگونه با برچیده شدن طرح‌هایی مانند هدیه یک میلیون تومانی دولت سابق به نوزادان و پس گرفتن وجوه واریز شده، طرح‌های تشویقی را محکوم به شکست تصور کرده و طرح‌های تنبیهی را تجویز می‌کنیم؟ چرا بجای تهدید مردم، راهکاری برای از سرگیری پرداخت وام ازدواج نمی‌یابیم؟ چگونه متاهل شدن را فراموش کرده و افزایش نرخ باروری را در نرخ عقیم سازی می‌بینیم؟ و...

تعیین مجازات برای جراحی‌های جلوگیری از بارداری یک ضمانت اجرایی است/ زندگی گذشتگان الگوی جمعیتی امروز شود

تقدم ۹۳/۴/۷- حسین طلا در گفتگو با خبرنگار اجتماعی «خبرگزاری دانشجو» در خصوص بررسی طرح «افزایش نرخ باروری و جلوگیری از کنترل جمعیت» در صحن مجلس و ارجاع مجدد آن به کمیسیون بهداشت گفت: طرح ۴ ماده‌ای «افزایش نرخ باروری و جلوگیری از کنترل جمعیت» این هفته در دستور کار مجلس قرار گرفت که پیش از این یک فوریت آن به تصویب

رسید و در این جلسه نیز کلیات آن مصوب شد و برای بررسی دقیق تر برخی اصلاحات به کمیسیون بهداشت و درمان ارجاع شد. نایب رییس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با اشاره به یکی از بند های این طرح مبنی بر تعیین مجازات برای افرادی که جراحی های جلوگیری از بارداری را انجام می دهند اظهار داشت: در برخی موارد نظیر این مسئله که به لحاظ پزشکی نیز ممنوعیت دارد می بایست ضمانت اجرایی وجود داشته باشد تا قانون نیز به شکل مطلوب به اجرا درآید. وی افزود: در این خصوص دو نظریه نیز می توانست اجرایی شود اینکه محدودیت های اجتماعی را داشته باشیم و یا اینکه به لحاظ میزان حساسیت موضوع مجازات برای آن در نظر گرفته شود تا ضمانت اجرایی آن نیز نظیر کلیه قانون های کشور تامین شود. طلا در ادامه بیان داشت: آنچه قطعاً بحث اصلی کشور است بحران جمعیتی است که بارها توسط مقام معظم رهبری نیز مورد تاکید قرار گرفته و به نظر من باید در این زمینه از زندگی گذشتگان خود یاد بگیریم و اینکه خانواده های پرجمعیت همین دو نسل گذشته زندگی مناسبی نداشتند که فکر می کنیم فرزند کمتر زندگی را بهتر می کند. نایب رییس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: در این راستا علاوه بر در نظر گرفتن مشوق های افزایش جمعیت و اعمال برخی مجازات ها در خصوص جلوگیری از بارداری در راس آن باید شرایط ازدواج جوانان تسهیل شود.

سالخوردگی، ضریب هوشی را کم می کند

۵۹۸ ۹۳/۴/۸- به گزارش پایگاه ۵۹۸، در شرایطی که میزان مولید کشور پس از انقلاب اسلامی به دلایل مختلف افزایش یافته بود تبلیغات و اطلاع رسانی دولت و وسایل ارتباط جمعی از یک سو و گسترش آموزش عمومی زنان، توسعه بیشتر شهرنشینی و تقاضای جامعه برای کسب رفاه بیشتر از سوی دیگر منجر به کاهش سریع میزان مولید در کشور شد. آمار و ارقام نشان می دهد در طول این سال ها روند کاهش باروری کماکان ادامه یافته؛ به طوری که پیش بینی می شود جمعیت ایران از سال ۱۴۲۰ به بعد رشد منفی خواهد داشت. این موضوع به اعتقاد رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه، چالش های جمعیتی خاص خود را به همراه دارد. به همین دلیل هم **دکتر محمدجواد محمودی** و همکارانش رشد موزون جمعیت و حفظ آهنگ منطقی آن برای رسیدن به یک ساختار منطقی جمعیتی را پیشنهاد می دهند. برای آن که درباره روند تغییرات جمعیتی جهان و کشورمان و چگونگی تاثیر این مهم بر منابع مختلف از جمله محیط زیست، انرژی و... بیشتر بدانیم سراغ دکتر محمودی رفتیم و از او درباره نقش مطالعات و پژوهش های جمعیتی بر برنامه ریزی های کلان و به طور کلی جایگاه علم جمعیت شناسی در آینده کشور پرسیدیم.

در شرایطی که جمعیت جهان طی چند ماه گذشته از خط ۷ میلیارد گذشت، سازمان ملل برای جمعیت آینده زمین حدس و گمان های دیگری ارائه داده است، اما چه عواملی باعث شده است جمعیت زمین در آستانه انفجار قرار گیرد؟

جمعیت جهان از گذشته های دور تاکنون دستخوش تغییرات و افت و خیزهای زیادی شده است. رشد ناچیز جمعیت در گذشته ناشی از مرگ و میر بالا بود نقش عوامل طبیعی، اجتماعی و اقتصادی موثر بر آن چون حوادث طبیعی، جنگ ها و هجوم و گریزها و به دنبال آن، کاهش بیش از یک سوم جمعیت اروپا در قرن چهاردهم (۱۴۵۰ میلادی) بر اثر طاعون سیاه بر این رشد ناچیز بی تاثیر نبود. افراد بیشتری از جمعیت جهان، به تناسب توسعه تکنولوژی و انتقال دانش فنی بویژه در زمینه های بهداشتی و پزشکی و گسترش وسایل ارتباط جمعی و گذار مرگ و میر از مرگ و میر مهار نشده به مرگ و میر مهار شده و افزایش امید زندگی، به سنین بالا می رسند. به دنبال کاهش مرگ و میر بر اثر پیشرفت های پزشکی مراقبت های بهداشتی، کمک ها و حمایت های مالی و تجهیزاتی سازمان های جهانی و بین المللی در کنترل بیماری ها و سپس افزایش استانداردهای زندگی، از جمله عواملی به شمار می آیند که در افزایش جمعیت جهان بی تاثیر نبوده اند.

چرا از علوم مختلف از جمله علم آمار و جمعیت شناسی کمک می گیریم تا بررسی و تحلیل دقیق و درستی از وضعیت جوامع مختلف داشته باشیم؟

امروزه جغرافیای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جهان تحولات شگرفی را تجربه می کند. در این میان، تحولات جمعیتی در تمام موضوعات انسانی، فنی و علمی به عنوان یک عامل مشترک، از اهمیت بسیاری برخوردار است. آشنایی با الگوها و روندهای جمعیتی همه جوامع، پایه و مبنای تدوین برنامه ها و سیاست های اقتصادی و اجتماعی است. ساختار جمعیت

جهان در حال تغییر شکل است و این امر دورنمای توسعه در قرن ۲۱ را عمیقاً تحت تأثیر قرار خواهد داد. «سالخوردگی جمعیت» یکی از روندهای عمده جمعیتی است که کشورها بتدریج تجربه می‌کنند. در حالی که هم‌اکنون سالخوردگی جمعیت در کشورهای توسعه یافته مسجل شده است، این پدیده در کشورهای در حال توسعه بتدریج در آینده تجربه خواهد شد. میانگین سنی جمعیت کشورهای در حال توسعه تا سال ۲۱۰۰ میلادی بین ۱۰ تا ۲۴ سال افزایش خواهد داشت. در کشورهای توسعه یافته با ساختار جمعیتی سالخورده، بخش مهمی از منابع به صورت هزینه‌های مصرفی و بهداشتی به سالمندان و بازنشستگان تخصیص داده می‌شود. این بررسی‌ها ما را به یک تحلیل دقیق‌تر در مورد ساختار سنی جمعیت ایران در آینده هدایت می‌کند. نکته اساسی در این است که سیر شکل‌گیری برخی از مسائل اجتماعی، بطئی و نامرئی است و تا زمانی که به مرحله بحران نرسد، انسان‌ها درک درستی از آن و عزم جدی برای رفع آن پیدا نمی‌کنند. مسائل جمعیتی معمولاً از این دسته است. لذا هر جامعه، نیازمند افراد متخصصی است که از قبل، مسائل و چالش‌های آینده را پیش‌بینی و روش‌های مناسبی برای رفع آن اتخاذ کنند.

به طور کلی افزایش امید به زندگی بخصوص در کشورهای پیشرفته باعث می‌شود تا افراد بیشتری به سنین پیری برسند. آیا در کشور ما به عنوان کشوری در حال توسعه هم این موضوع مصداق دارد؟

برای مقایسه رشد سالانه جمعیت ایران با کشورهایی که جمعیت تقریباً مشابه با ایران دارند، از برآوردهای دفتر مرکزی جمعیت (Population Reference Bureau (PRB)) که بیشتر با وضعیت کنونی کشور ایران همخوانی دارد، استفاده شده است. در حال حاضر ایران با رشد سالانه جمعیت ۱/۳ درصدی در سطح بین‌المللی از جمله کشورهای با رشد متوسط جمعیتی است. با توجه به این که یکی از عوامل مهم پویایی‌شناسی جمعیت باروری است، تلاش شده جایگاه ایران به لحاظ نوسانات میزان باروری بین برخی از کشورهای مسلمان (که ۵۰ درصد از جمعیت کل آنها را مسلمانان تشکیل می‌دهند) و کشورهای مختلف جهان نشان داده شود. براساس برآوردهای کمیسیون جمعیت سازمان ملل متحد، رتبه جهانی باروری کل برای ایران ۱۱۲ (از بیشترین مقدار به کمترین) است که دارای باروری کمتر از سطح جهانی و کشورهای پیشرفته صنعتی است. با توجه به این دسته‌بندی کلی و در عین حال دیدگاه‌های علمی موجود در رابطه با الگوهای جمعیتی، آیا الگوی تغییرات جمعیتی کشور ما در حال حاضر در شرایط مطلوبی قرار دارد؟

با توجه به الگوهای جمعیتی کشور ایران از نظر سیر کاهنده میزان مولید در مقایسه با اکثر کشورهایی که این مسیر را طی کرده‌اند در مدت بسیار کوتاهی (حدود ۲۰ سال) توانسته تعداد کل فرزندان یا باروری کل را در کشور از حدود ۶/۵ فرزند به ۱/۸ فرزند برساند و در حال حاضر، در مرحله فرصت یا پنجره جمعیتی (دوران طلایی جمعیت) قرار دارد. در فاصله سال‌های ۸۵ — ۱۳۷۵ رشد سالانه جمعیت کشور ۱/۶۱ درصد بوده که بتدریج در حال کاهش است و برآوردهای به عمل آمده بیانگر رقم رشد حدود ۱/۲۵ درصد برای کشور در حال حاضر است. با توجه به چنین رشدی، در آستانه ورود به گذار دوم جمعیتی هستیم. اگر به الگوی گذار جمعیتی ایران از سال ۱۳۰۰ تا سال ۱۴۳۰ براساس آمارهای واقعی گذشته و بر مبنای سناریوی رشد پایین سازمان ملل توجه کنیم، می‌بینیم که همانند اکثر کشورهای در حال توسعه، ایران نیز بعد از جنگ جهانی دوم، طی مراحل گذار جمعیتی را با کاهش اساسی و مستمر مرگ و میر آغاز کرد. در فاصله دهه ۱۳۳۰ تا دهه ۱۳۶۰ ایران با رشد بی‌سابقه و شتابان جمعیت مواجه بود، به طوری که معدل رشد سالانه جمعیتی در این ۴ دهه به رقمی حدود ۳ درصد بالغ می‌شد. رشد سالانه ۳ درصد، سبب می‌شود جمعیت هر ۲۳ سال یک‌بار، ۲ برابر و در طول یک قرن بیش از ۱۶ برابر شود. رشد سالانه ۳ درصد سبب شد جمعیت ایران از رقمی کمتر از ۱۹ میلیون نفر در سال ۱۳۳۵ به رقمی در حدود ۵۰ میلیون نفر در سال ۱۳۶۵ بالغ شود. پیشرفت بهداشت و گسترش آن و به تبع آن کاهش میزان‌های مرگ‌ومیر بویژه مرگ‌ومیر نوزادان و اطفال نقش اصلی و تعیین‌کننده در شتاب رشد جمعیت داشته‌اند.

از جمله عواملی که اشاره کردید، تغییر ساختار سنی جمعیت ما به سمت سالخوردگی است که براساس آن، امید زندگی در ایران به میزان چشمگیری افزایش خواهد یافت. این حقیقت برخی کارشناسان و مسؤولان را که بشدت نگران سالخوردگی جامعه

ایران هستند نگران کرده است. با توجه به تحقق این موضوع، پیش بینی می کنید در آینده با چه چالش های جدی در حوزه انرژی و مسائل بهداشتی و محیط زیست مواجه خواهیم بود؟

یکی از مسائل و چالش های اساسی سالخوردگی جمعیت، قدرت ضعیف تجدید نسل و به دنبال آن رشد منفی جمعیت است که اگر برای آن برنامه ریزی نشود به اضمحلال آن جمعیت منجر خواهد شد. البته افزایش بار تکفل، افزایش هزینه های بهداشت و درمان، افزایش بار صندوق های بازنشستگی و تأمین اجتماعی و نیز جمع شدن چتر حمایتی خانواده از سالمندان و به عنوان طبقه نامرئی جامعه از جمله دیگر مشکلات اساسی سالخوردگی جمعیت است که کشور ما نیز در آینده با بسیاری از این مشکلات روبه رو خواهد شد. براساس پیش بینی های انجام شده در مرکز مطالعات و پژوهش های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه، جامعه ایران از سال ۱۴۱۰ وارد مرحله سالمندی جمعیت می شود. شواهد عینی و آمارهای رسمی این مساله را تأیید می کند.

در این میان یک معادله ساده و قدیمی اما نگران کننده میان محیط زندگی، غذا و انرژی وجود دارد. این عوامل در واقع ۳ ضلع یک مثلث هستند. جمعیت زمین روز به روز افزایش پیدا می کند و در نتیجه پاسخ به این پرسش اساسی که چگونه می توان با وجود چنین منابع محدودی، پاسخی مناسب برای نیازهای در حال افزایش جهان پیدا کرد، بیش از هر زمان دیگری پیچیده شده است. اما آیا محدودیت منابع روی زمین دلیل درستی برای جلوگیری از افزایش جمعیت است؟

یکی از موضوعات مهم و کلیدی در این ارتباط این است که مصرف سرانه در دنیای کنونی بسیار نابرابر است. تقریباً مصرف و آلودگی محیط زیست با تخریب محیط زیست توسط جمعیتی که در جوامع توسعه یافته زندگی می کنند

به وجود می آید. یک فرد در کشور توسعه یافته به طور متوسط ۱۶ برابر یک فرد کشور در حال توسعه از منابع استفاده می کند. طی مطالعه ای که بری کامنر (Barry Commoner) انجام داده است. به رغم افزایش ۱۹ درصدی جمعیت آمریکا طی دوره ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۷ و همچنین افزایش ۴۵ درصدی مسافت ایست خودرو برای هر نفر، به علت پیشرفت فناوری، ۶۶ درصد آلودگی کاهش یافته است. به بیان دیگر جمعیت و افزایش تولید و ثروت باعث آلودگی شدند اما اثر آنها از طریق تغییر و بهبود در فناوری خنثی شده است.

سوالی که مطرح کردید، رویکرد مالتوسی به مساله است یعنی افزایش جمعیت به تخریب محیط زیست منجر شود؛ اما اگر با رویکرد سیستمی به موضوع نگاه کنیم، می توانیم به طریق دیگری به سوال شما پاسخ بدهیم. این رویکرد بر خلاف رویکردهای مرسوم و متداول دیگر، نه بر یک عامل بلکه بر بسیاری از عوامل بالقوه ممکن تأکید دارد. در این رویکرد، رابطه انسان، محیط زیست و منابع یک رابطه متقابل و دو سویه و به بیان دیگر نوعی کنش و بازخورد است، زیرا هم رشد جمعیت های انسانی روی محیط زیست تأثیر می گذارد و هم تغییرات در محیط زیست بر رفاه و بهزیستی انسان موثر واقع می شود. بر پایه رویکرد سیستمی، انسان به مسائل زیست محیطی ای که خود آن را به وجود آورده است، پاسخ خواهد داد. در رویکرد سیستمی، انسان ها بر حسب طبیعت وفق پذیرند. برای همین است که بشر به عنوان یک گونه یا نوع همواره موفق و کامیاب بوده است. در سراسر تاریخ زندگی بشر، آدمی تغییراتی اساسی در فرهنگ، فناوری، الگوی مصرف و شمار فرزندان مطلوب و دلخواه خود صورت داده است. این تغییرات در دوران مدرن نیز استمرار داشته است. به این ترتیب، در مقابل رویکرد بحران مالتوسی، رویکرد انطباق اقتصادی قرار می گیرد که بشدت توسط جولیان سایمون از آن دفاع شد. براساس این رویکرد، توسعه و مسائل زیست محیطی ناشی از آن پاسخ انسان ها را موجب خواهد شد؛ پاسخی که در اغلب موارد، آدمی را وادار می سازد به منظور کاهش مشکلات، به تغییر در رفتارهایش بپردازد. به بیان دیگر، انسان ها با مسائلی که توسعه موجب می شود، خود را وفق می دهند. از نظر سایمون، رشد جمعیت یک موهبت است که قدرت ابتکار را با هر مساله ای به دست می دهد.

این رصد تغییرات جمعیتی معمولاً به کمک چه روش های آماری و علمی انجام می شود؟

تغییرات جمعیتی را می توان با روش های متعدد طولی و مقطعی، کمی و کیفی، کلان نگر و خردنگر مورد مطالعه قرار داد. مثلاً در روش های طولی جمعیت شناسی، تغییرات باروری، مرگ و میر، مهاجرت را می توان در روندهای زمانی مورد مطالعه قرار داد. البته برای این نوع مطالعه در بسیاری از کشورها مراکز ویژه مطالعات جمعیت شناسی قرار دارد. مرکز مطالعات جمعیتی آسیا و اقیانوسیه هم بخش مهمی از مطالعات خود را بر مطالعات طولی و روندی جمعیت شناسی متمرکز کرده است. برخی از روش های

مطالعه و رصد کردن تغییرات جمعیتی، روش‌های مقطعی است، از جمله این مطالعات، مطالعات پیمایشی و نمونه‌گیری‌هاست. مرکز مطالعات سال ۱۳۸۹ طرحی را تحت عنوان پیمایش باروری در تهران انجام داده که دارای نتایج قابل توجه بوده است. طی این یافته‌ها در تهران، سطح باروری کل در این طرح ۱/۴ بچه برای هر مادر برآورد شده است. مطالعات کیفی یکی از روش‌های بررسی ابعاد کیفیتی جمعیت است، این مطالعات برای رصد کردن وضعیت سلامت و کیفیت، ارزش‌ها، نگرش‌های جمعیتی و بسیاری دیگر از عوامل و پدیده‌های جمعیتی است.

در این میان، یک سوال کلیدی مطرح می‌شود، بر اساس ساختار فعلی جمعیت کشور، آیا افزایش جمعیت کشور ضرورت دارد یا نه؟ و در صورت افزایش نیافتن با چه مشکلاتی روبه‌رو هستیم؟

بحث‌ها و سیاست‌های جمعیتی، صرفاً مبتنی بر افزایش یا کاهش جمعیت نیست، بلکه بحث اصلی، تغییرات ترکیب و توزیع جمعیت است و ارتباط تعداد، ترکیب و توزیع جمعیت و زیربنای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه از موضوعات اساسی است. معمولاً تعداد جمعیت، عامل تعیین‌کننده نیست و چه بسیار کشورهایی که با مساحت‌های مشابه، جمعیت‌های متفاوت دارند و از نظر سطح توسعه نیز یکسان هستند، مساله اساسی مساله رشد سالانه جمعیت است و این که زیربنای اقتصادی، اجتماعی، منابع و امکانات کشور بتواند پاسخگوی جمعیت موجود و حتی جمعیت درحال رشد نیز باشد. در اینجا بحث تعدیل ساختار جمعیت، نگرانی از سالخوردگی جمعیت و بازنگری میزان باروری کل است.

در این میان، چالش‌های اساسی یا به عبارتی، تهدیدهای جمعیتی جامعه ایران در سال‌های آینده با توجه به سطح پایین باروری کنونی کشور شامل کاهش حجم کل جمعیت ملی، بحران باروری و تجدید نسل، بحران سالمندی جمعیت، بحران کاهش نیروی انسانی درس‌کار و افزایش مهاجرت‌های بین‌المللی و تغییرات هویتی و فرهنگی - که نیاز به مدیریت دارد - می‌شود.

بیش از یک‌چهارم جمعیت ایران تا سال ۲۰۵۰ سالخورده می‌شوند. این در حالی است که گفته می‌شود مشکلات افزایش سالمندان آسیا کمتر از تغییرات اقلیمی نیست. شما با این نظر چقدر موافق هستید؟

امروزه در بیشتر کشورهای جهان، مسائل اقتصادی و اجتماعی مربوط به سالمندان و مسأله بالا رفتن هزینه‌های خدمات بهداشتی و رفاهی به موازات نیاز به تهیه و تدارک خدمات برای تعداد روزافزونی از سالمندان پیچیده‌تر شده است و نیاز به برنامه‌ریزی‌ها و سیاستگذاری‌های جامع و دقیق را می‌طلبد. درحال حاضر جمعیت سالمند (۶۵ ساله و بیشتر) کشورهای کمتر توسعه یافته، درصد ناچیزی از جمعیت این کشورها را تشکیل می‌دهد؛ در حالی که در کشورهای توسعه یافته، جمعیت سالمندان سهم بیشتری از جمعیت این کشورها را به خود اختصاص داده‌اند و به‌طور طبیعی مسوولان این کشورها نیز توجه بیشتری به حل مسائل آنان دارند. در پاسخ به این سوال، اگر به روند تحولات سهم نسبی جمعیت سالخورده (۶۰ ساله و بیشتر و ۸۰ ساله و بیشتر) در مناطق مختلف جهان توجه کنیم، ملاحظه می‌شود سهم جمعیت سالخورده در مناطق مختلف جهان رو به افزایش است؛ به طوری که سهم جمعیت ۶۰ ساله و بیشتر از ۱۰/۴ درصد در سال ۲۰۰۵ به ۲۱/۷ درصد در سال ۲۰۵۰ خواهد رسید. این مقدار در جمعیت ۸۰ ساله و بیشتر طی سال‌های مذکور از ۱/۳ درصد به ۴/۳ درصد خواهد رسید. نکته قابل توجه این است که در کشورهای در حال توسعه این افزایش از شدت بیشتری برخوردار است. برآوردهای بخش جمعیت سازمان ملل نشان می‌دهند که روند رو به رشد سالخوردگی جمعیت در ایران حتی نسبت به کشورهای در حال توسعه از شدت بیشتری برخوردار است. طبیعی است شدت رشد سالخوردگی جمعیت در آسیا بطنی‌تر از ایران، خواهد شد و این امر مستلزم اتخاذ سیاست‌های توسعه اجتماعی و پایش سیاست‌های سالمندی فعال در منطقه آسیاست. طبق پیش‌بینی‌های به عمل آمده در سال ۲۰۲۵ و ۲۰۵۰ درصد جمعیت ۶۰ ساله به بالا به ترتیب به ۱۵/۱ و ۳۱/۷ (کل جهان) و ۱۰/۹ و ۲۵/۹ درصد (ایران) می‌رسد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، درصد جمعیت سالمند در ایران در سال ۲۰۵۰ از کل جهان نیز بیشتر خواهد شد.

آیا شما درخصوص بیماری‌ها و مشکلات جامعه ایرانی مطالعاتی داشته‌اید؟ در این صورت با افزایش میانگین سن از طرفی و افزایش جمعیت از طرف دیگر چقدر احتمال گسترش این مشکلات، افزایش می‌یابد؟

برخی پزشکان اعلام کرده‌اند سن شروع سکته مغزی در ایران ۴۵ سال است، در صورتی که این سن در سایر کشورها حدود ۵۵ سال است. عوامل ژنتیک، فشار خون، قند خون و چربی بالا، استعمال سیگار، چاقی و کم تحرکی را از عوامل عمده آن

دانسته‌اند. این مساله ربطی به ساختار سنی جمعیت ندارد. البته بسیاری از بیماری‌ها در سنین خاصی اتفاق می‌افتد. به عنوان مثال بیماری‌های قلبی - عروقی یا ابتلا به سرطان در سنین بالا بیشتر اتفاق می‌افتد. حال اگر کشوری دارای جمعیت سالمند باشد، بالطبع تعداد و درصد این بیماری‌ها بیشتر خواهد بود که نیازمند برنامه‌ریزی جهت پاسخگویی به مسائل درمانی و بهداشتی این گروه از جمعیت است.

آیا این که گفته می‌شود با کنترل موالید و جلوگیری از افزایش جمعیت، در دراز مدت ضریب هوشی ایرانیان کاهش می‌یابد، صحیح است؟

مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی در این زمینه، پژوهشی انجام نداده است ولی برای جواب این سوال به صحبت‌های دکتر شاهرخ رامین، استناد می‌کنم. ایشان با بیان این که براساس آمار یک موسسه بین‌المللی که ضریب هوشی کشورهای مختلف جهان را مورد بررسی قرار می‌داد، اشاره کردند که با کاهش موالید در خانواده و ادامه شرایط فعلی معدل ضریب هوشی جامعه ایران به سمت زیر ۱۰۰ در منحنی توزیع نرمال ضریب هوشی دنیا میل می‌کند. از طرفی، نتایج یک تحقیق علمی دیگر نشان می‌دهد تولد چند بچه در یک خانواده به دلیل کمک فرزندان بزرگ‌تر به کوچک‌تر باعث ارتقای سطح توانمندی و هوش در کودکان می‌شود این موضوع یکی از آثار مثبت چند موالید در یک خانواده است، در خانواده تک فرزندی به دلیل آن که فرزند دیگر همبازی و همخانه کودک نیست و تنها با پدر و مادر و وسایل ارتباط دارد، موجب عدم پویایی و رشد ذهنی مناسب و بهتر می‌شود.

در جهان تلاش می‌شود جلوی افزایش جمعیت گرفته شود و حتی جوایزی هم برای توقف رشد جمعیت جهان به فرد یا گروهی که ایده خوبی درباره محدود کردن رشد جمعیت در جهان داشته باشد، ارائه می‌شود. چرا ما مثل کشورهای همچون چین محدودیتی برای باروری زوجین خود قائل نمی‌شویم؟

خیلی از کشورها در حال حاضر دارای رشد مثبت جمعیتی هستند و حتی کشورهای توسعه یافته که طی یک قرن اخیر به مرحله رشد منفی جمعیتی رسیده‌اند، سیاست‌های تشویق موالید را اتخاذ کرده‌اند. کشور چین نیز به دلیل حجم بالای جمعیتی (بیش از ۱/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ نفر) سیاست‌های کنترل شدید موالید را اتخاذ کرد که اخیراً سیاست اجباری تک‌فرزندی را به دو فرزند افزایش داده است. اساساً نمی‌توان سیاست‌های کنترل یا افزایش موالید را مثبت یا منفی خواند.

هر کشوری بر اساس امکانات و سطوح توسعه و ترکیب جمعیتی خود، تصمیم خاصی در این زمینه می‌گیرد و آنچه به صورت یک روند درآمده اتخاذ سیاست کنترل موالید در کشورهای با باروری بالا و سیاست تشویق موالید در کشورهای با میزان موالید پایین (زیر سطح جانشینی یعنی ۲/۱ فرزند) است. در ایران نیز زمانی که میزان موالید خیلی بالا بود، سیاست‌های کنترل موالید اتخاذ شد و در حال حاضر میزان باروری کل در کشور به زیر سطح جانشینی رسیده و لزوم تجدیدنظر در سیاست‌های جمعیتی کاملاً احساس می‌شود.

کاهش باروری زوال ظرفیت‌های انسانی را به دنبال دارد

فارس ۹۳/۴/۴- مسئول نظارت بر درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین گفت: کاهش باروری در کشور رویکرد سازماندهی شده‌ای به شمار می‌آید که هدف دشمنان از طرح آن رو به زوال بردن جمعیت و نابود کردن ظرفیت‌های انسانی ماست. به گزارش خبرگزاری فارس از قزوین، محمدرضا مدبر صبح امروز در همایش علمی پژوهشی افزایش جمعیت که در سالن اجتماعات معراج‌الشهدای شهر قزوین برگزار شد، اظهار کرد: تولید موالید در عصر حاضر مسئله‌ای است که باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد و غفلت از آن می‌تواند آینده کشور را به خطر اندازد. وی افزود: کاهش باروری در کشور از جمله رویکردهای سازماندهی شده‌ای به شمار می‌آید که هدف دشمنان از طرح آن رو به زوال بردن جمعیت و نابود کردن ظرفیت‌های انسانی ماست. مسئول نظارت بر درمان دانشگاه علوم پزشکی قزوین عنوان کرد: کاهش نرخ باروری در کشور علاوه بر نابود کردن ظرفیت‌های انسانی، تأثیرات سوء و نامناسبی بر امور اجتماعی و اقتصادی ما نیز دارد که از همین رو لازم است با درایت لازم در قبال آن تصمیم‌گیری کنیم. وی خاطرنشان کرد: علاوه بر این مسائل، دشمن از اجرای چنین طرحی قصد دارد تا با زوال جمعیت ایران، مقابله با سلطه‌گری مختل و متوقف شود. رئیس سابق مرکز بهداشت شهید بلندیان

شهرستان قزوین اذعان کرد: حرکت ما در این مسیر باید عالمانه، هوشمندانه و به دور از افراط و تفریط صورت گیرد، چرا که مدیریت نادرست این مسئله می‌تواند به جای برطرف کردن مشکلات بر شدت آن نیز بیفزاید. مدیر در تبیین برخی از دلایل کاهش تولید موالید افزود: افزایش سن ازدواج جوانان، باورهای غلط در بین افراد تحصیل کرده مبنی بر دست و پا گیر بودن فرزندان و همچنین مشکلات اقتصادی از مسائلی محسوب می‌شود که لازم است برای برطرف کردن آن تدبیری جدی اندیشیده شود. وی با اشاره به نقش کلیدی فرهنگ در رفع چنین موانعی اظهار کرد: فرهنگ‌سازی می‌تواند در افزایش منطقی و درست جمعیت تأثیر بسزایی داشته باشد که بی‌تردید نقش فرهیختگان و نخبگان در روشنگری این مسئله بسیار حائز اهمیت است. مسئول نظارت بر درمان دانشگاه علوم پزشکی قزوین تصریح کرد: اتخاذ سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت نیز عامل تکمیل‌کننده‌ای برای ایجاد انگیزه در بین زوجین به شمار می‌رود که باید با توجه به مصالح جامعه اسلامی و خواسته‌های به حق خانواده‌ها صورت گیرد. مدیر در خاتمه خطر افزایش باروری افتراقی در کشور را متذکر شد و افزود: الگوی جمعیتی در برخی از استان‌ها در حال تغییر است که غفلت از این مسئله حیاتی می‌تواند جمعیت شیعی کشور را دچار بحران کند.

تمدید مهلت ارسال مقاله به همایش «آموزش و مشاوره در سلامت باروری»

ایسنا ۹۳/۴/۴- مهلت ارسال مقاله به همایش کشوری «آموزش و مشاوره در سلامت باروری» که قرار است مهرماه امسال به میزبانی دانشگاه علوم پزشکی مشهد برگزار شود تا پایان تیر ماه تمدید شد. به گزارش سرویس پژوهشی ایسنا، دکتر خدیجه میرزایی، دبیر علمی همایش کشوری آموزش و مشاوره در سلامت باروری افزود: این همایش ۱۶ تا ۱۸ مهر ماه امسال در محورهای اصول و مبانی و انواع مشاوره و کاربرد آن در مامایی و بهداشت باروری، آموزش و تغییر رفتار در مامایی و بهداشت باروری، مشاوره دوران بلوغ و نوجوانی در دختران و پسران، مشاوره ازدواج، مشاوره پیش بارداری، بارداری، زایمان، بعد از زایمان و شیردهی، مشاوره ژنتیک جهت غربالگری در مامایی و بهداشت باروری، مشاوره در کنترل باروری و تنظیم خانواده، مشاوره در ناباروری و استفاده از روش‌های کمک باروری، آموزش و مشاوره در سلامت جنسی عفونتهای منتقل شونده از راه جنسی و ایدز، غربالگری و مشاوره در سرطان‌های دستگاه تناسلی زنان، مشاوره در تغذیه و طب مکمل، نقش آموزش و مشاوره در حقوق و توانمندسازی زنان، بکارگیری فناوری‌های نوین در آموزش و مشاوره در مامایی و بهداشت باروری، نقش آموزش و مشاوره در مشارکت مردان در سلامت باروری و خانواده و سایر موضوعات مرتبط با آموزش و مشاوره در مامایی و بهداشت باروری برگزار می‌شود. وی افزود: علاقه‌مندان می‌توانند مقالات خود را در محورهای اعلام شده به وب سایت همایش به نشانی <http://cong-ecrh.mums.ac.ir> ارسال کنند. دبیر علمی همایش کشوری آموزش و مشاوره در سلامت باروری اظهار کرد: ارتقای بهداشت باروری و مامایی و پرداختن به ابعاد مختلف آن در سطح ملی یکی از گام‌های مهم و اساسی در تامین سلامت جامعه و خانواده با محوریت سلامت زنان است. وی خاطرنشان کرد: بهداشت باروری طیف وسیعی از زندگی افراد را از دوران بلوغ تا انتهای دوران باروری در بر می‌گیرد و پرداختن به این موضوع از اولویتهای مهم تمامی جوامع و توسعه هزاره به شمار می‌رود. میرزایی تأکید کرد: تغییرات سریع جهانی در روند بیماری‌ها و مشکلات بهداشت باروری نیاز به شناخت بیشتر و بهتری دارد و این مهم به جز از طریق آموزش و آگاهی دادن به افراد جامعه میسر نخواهد بود.

تدوین برنامه‌های حوزه سلامت قزوین برای افزایش نرخ باروری

فارس ۹۳/۴/۴- معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین گفت: حوزه سلامت این استان، برای افزایش نرخ باروری، برنامه‌های مختلفی را اجرا می‌کند. به گزارش خبرگزاری فارس از قزوین، سیدسعید اسکویی پیش از ظهر امروز در نشست مدیران این استان که به میزبانی شبکه بهداشت درمان شهرستان آبیک در مرکز بهداشتی درمانی زیاران و به منظور بررسی و تبادل نظر درباره عملکرد شبکه‌ها برگزار شد، در خصوص طرح تحول نظام سلامت، اظهار کرد: در حوزه سلامت برای افزایش نرخ باروری برنامه‌های در نظر گرفته شده است. وی افزود: بسته آموزشی با موضوع زایمان طبیعی و فیزیولوژیک، با هدف اجرایی شدن برنامه کاهش نرخ سزارین، به تمام مراکز بهداشتی درمانی، پایگاه‌ها و خانه‌های بهداشت ارسال شده است. معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین ادامه داد: همچنین در این زمینه به انتشار مطالب آموزشی با موضوع عوارض سزارین و مزایای زایمان طبیعی نیز توجه شده است. اسکویی از تدوین برنامه

شناسایی زوج‌های نابارور و دارای فرزند کم، به عنوان گروه‌های هدف آموزش ترویج افزایش نرخ باروری کشور و ترویج زایمان طبیعی نام برد. معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین نرخ جایگزینی فرزند در زنان ۱۵ تا ۴۵ سال کشور را ۱.۸ و استان را ۱.۷ بیان کرد و گفت: اجرای طرح کاهش نرخ سزارین مستلزم همکاری و همسو بودن حوزه‌های بهداشتی و درمان دانشگاه علوم پزشکی است. وی ادامه داد: تهیه و تدوین راهکارهای بازدارنده در حوزه تبلیغات و انجام زایمان سزارین برای پزشکان متخصص، در اولویت برنامه‌های نظام سلامت قرار دارد. به گفته معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین، لزوم رصد موارد ارجاع بیماران از مراکز بهداشتی درمانی روستایی به بیمارستان‌های استان برای پرداخت هزینه‌های پنج درصدی بستری در صورت به همراه داشتن فرم ارجاع و راه‌اندازی ساز و کار ارسال پس‌خوراند از بیمارستان‌ها به مراکز یاد شده یکی از اولویت‌های برنامه طرح تحول سلامت در مناطق روستایی است. اسکویی اظهار امیدواری کرد: با اجرای این برنامه‌ها زمینه برای افزایش صحیح نرخ باروری و تولید موالیید در استان قزوین فراهم شود. معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین نیز در این نشست در مورد نحوه ارتقای سطح درآمد مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستان‌ها و لزوم برنامه‌ریزی برای بهره‌گیری اصولی از اعتبارات اختصاص یافته به شبکه‌ها به منظور صرف در امور جاری و طرح‌های عمرانی توضیح داد. محمدزکریا کیایی بر لزوم بررسی امکان تشویق کارشناسانی که دارای مسئولیت‌های ستادی در شبکه‌ها هستند و امکان تغییر سقف اضافه‌کاری در نظر گرفته شده برای شبکه‌ها، بر اساس مستندات و آمارهای موجود حوزه اداری مالی دانشگاه تأکید کرد. در این نشست همچنین در خصوص جلب همکاری دندانپزشکان بخش خصوصی برای فعالیت در مراکز بهداشتی درمانی دولتی یا خرید خدمات دندانپزشکی برای رفع مشکلات دهان و دندان شهروندان بحث و بررسی صورت گرفت. علاوه بر این، لزوم آموزش دانشجویان رشته پزشکی در مراکز بهداشتی درمانی محیطی (مراکز روستایی و خانه‌های بهداشت) برای آشنایی هرچه بهتر آنان با برنامه‌های حوزه بهداشت کشور و امضای تفاهم‌نامه بین معاونت بهداشتی و دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، سایر مواردی بود که درباره آن‌ها بحث و تبادل نظر شد.

معرفی و شناساندن حجاب برتر به جامعه از سوی نمایشگاه بین‌المللی قرآن

ایکنا ۹۳/۴/۸- رئیس فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی برگزاری نمایشگاه قرآن و ماه مبارک رمضان را فرصتی مناسب برای معرفی و شناساندن حجاب برتر به جامعه معرفی کرد و از مسئولین خواست تلاش لازم را برای توسعه این بخش نمایشگاه در کنار دیگر بخش‌ها داشته باشند. لاله افتخاری، رئیس فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآنی (ایکنا) با بیان این مطلب اظهار کرد: برپایی نمایشگاه بین‌المللی قرآن فضایی را در کشور ایجاد خواهد کرد تا بتوانیم آموزه‌ها و دستورات دینی و قرآنی را در فضایی متفاوت وارد سبک زندگی مردم کنیم. وی افزود: متأسفانه رعایت عفاف و حجاب از سوی برخی افراد به خوبی در جامعه رعایت نمی‌شود و برای اینکه بتوانیم این مقوله مهم دینی و اجتماعی را در جامعه نهادینه کنیم ماه مبارک رمضان و برپایی نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم فرصتی مناسب برای ارائه مسیر درست رعایت عفاف و حجاب در جامعه خواهد بود.

حجاب باعث کاهش معضلات اجتماعی و حفظ حرمت بانوان

افتخاری در ادامه ابراز کرد: در کل آموزه‌های دینی و به‌ویژه در کتاب آسمانی قرآن کریم به صورت ویژه به مبحث عفاف و حجاب توجه و تأکید شده است و در کنار این آموزه‌ها، جامعه‌شناسان با بررسی این مهم دریافته‌اند که رعایت حجاب باعث کاهش معضلات اجتماعی و حفظ حرمت بانوان خواهد شد. این نماینده مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: برگزاری نمایشگاه قرآن فرصتی ناب برای معرفی و شناساندن حجاب برتر به جامعه خواهد بود و ضروری است مسئولین مربوطه تلاش لازم را برای توسعه این بخش نمایشگاه در کنار دیگر بخش‌ها داشته باشند.

به تصویر کشیدن فرهنگ عفاف و حجاب از سوی نمایشگاه بین‌المللی قرآن

وی به تصویر کشیدن فرهنگ عفاف و حجاب از سوی نمایشگاه بین‌المللی قرآن در بخش حجاب باعث خواهد شد آخرین دستاوردهای این موضوع مهم دینی در اختیار بازدیدکنندگان قرار گرفته و توجه مردم به این مهم جلب شود.

ورود همه نهادهای فرهنگی و اجتماعی مرتبط با حجاب

افتخاری تاکید کرد: برای اینکه بحث حجاب و عفاف مورد توجه همه اقشار جامعه قرار گیرد ماه مبارک رمضان و برپایی نمایشگاه قرآن و ورود همه نهادهای فرهنگی و اجتماعی مرتبط با این مقوله در کنار هم فرصت مناسب را برای این امر فراهم کرده است که باید از آن به نحو شایسته استفاده کرد.

ضرورت ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در بین نسل‌های جدید

رئیس فراکسیون قرآن و عترت مجلس شورای اسلامی با اشاره به ضرورت ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در بین نسل‌های جدید گفت: نسل‌های جدید بسیار روشنفکر و مطلع هستند و اگر با زبان و روش مناسب محاسن رعایت عفاف و حجاب را برایشان بازگو کنیم قطعاً آنان حجاب برتر را برای خود انتخاب خواهند کرد. وی با بیان اینکه فعالیت‌های خوبی در امور قرآنی و برگزاری نمایشگاه قرآن در کشور انجام شده است تصریح کرد: متأسفانه حذف بخش فروش حوزه عفاف و حجاب بنا به دلایلی در نمایشگاه قرآن امسال کمی غیر منتظره بود و چه بسا یک ضعف معرفی خواهد شد که امیدواریم دلیل موجهی برای این امر وجود داشته باشد.

پای کارآوردن همه نهادها

افتخاری با اشاره به اینکه در سال‌های گذشته محصولات عفاف و حجاب خوبی در نمایشگاه بین‌المللی قرآن به بازدیدکنندگان عرضه می‌شد، افزود: خلأهای بسیاری در عرصه عفاف و حجاب در جامعه وجود دارد که این امر به دلیل پرداختن سطحی به موضوع حجاب است بنابراین باید سعی شود به صورت عمقی فرهنگ عفاف و حجاب را در جامعه نهادینه کرد و همه نهادها را پای کارآورد.

محصولات فرهنگی تنها راهکار گسترش عفاف و حجاب نیست

این نماینده مجلس بیان کرد: البته نباید فراموش کرد که عرضه محصولات فرهنگی تنها راهکار گسترش عفاف و حجاب نیست بلکه باید با پرداختن به فرهنگ‌سازی و معرفی الگوهای قابل درک، آگاهی افراد در این زمینه را گسترش و آنان را در این مسیر یاری کرد. وی در پایان با بیان اینکه امسال نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در باغ موزه دفاع مقدس برگزار می‌شود اشاره کرد: برگزاری این نمایشگاه در این فضا به خودی خود بازدیدکنندگان را با فرهنگ و ارزشهای دفاع مقدس آشنا خواهد کرد.

داشتن عمر طولانی با بارداری در سن بالا

شفاف ۹۳/۴/۹- پزشکان در یک بررسی جدید تاکید کردند بین بارداری طبیعی در سنین بالاتر و افزایش طول عمر زنان ارتباط آشکاری وجود دارد. به گزارش شفاف به نقل از ایسنا، دکتر «توماس پرلز» از دانشکده پزشکی دانشگاه بوستون در توضیح نتیجه این مطالعه گفت: مادران مسن‌تر عمر طولانی‌تری دارند و این ارتباط اتفاقی نیست چون طبق بررسی‌ها، احتمالاً همان زن‌هایی که زنان را قادر می‌سازند بدون مصرف داروهای باروری در سنین بالا باردار شوند، روند پیر شدن را نیز در آنها کندتر کرده و خطر ابتلا به بیماری‌ها را در این زنان کاهش می‌دهند. دکتر توماس پرلز همچنین اظهار داشت: توانایی طبیعی زنان برای آن که در سنین بالاتر باردار شوند نشان می‌دهد در این زنان دستگاه تولیدمثل با سرعت پایینی، پیر شده و کارایی خود را از دست می‌دهد. در این بررسی اطلاعات مربوط به ۵۵۱ خانواده مورد مطالعه قرار گرفت و مشخص شد زنانی که پس از سن ۳۳ سالگی صاحب فرزند شده‌اند نسبت به زنانی که آخرین فرزند آنان پیش از ۳۰ سالگی به دنیا آمده، عمر طولانی‌تری داشته‌اند. همچنین زنانی که پس از ۴۰ سالگی زایمان می‌کنند، چهار برابر بیش از مادران جوان‌تر احتمال دارد تا سن ۱۰۰ سالگی عمر کنند. به گزارش خبرگزاری یونایتدپرس، پرلز همچنین تاکید کرد: البته نتایج این مطالعه به این مفهوم نیست که زنان به امید داشتن عمر طولانی‌تر، باردار شدن را به تعویق اندازند چون بی‌تردید عوامل چندانگانه در این زمینه اثرگذار هستند. تا اینجا وارد پورتال شده

تلفن همراه و کاهش باروری زنان و مردان

فارس ۹۳/۴/۴- مضرات موبایل تنها شامل حال زنان نمی‌شود، بلکه با کاهش میزان باروری آقایان هم رابطه مستقیم دارد. مجله اینترنتی دخت ایران نوشت: استفاده از تلفن همراه و رایانه این روزها یکی از الزامات زندگی شده است، استفاده از این دستگاه نه فقط در محیط‌های کاری بلکه در خانه‌ها هم به شدت افزایش پیدا کرده است. اما حتما متوجه شده‌اید که رایانه با تمام کارگشایی که برای بشر داشته ضررهایی را هم به جسم او وارد می‌کند. اگر شخصی ۲ دقیقه با موبایل صحبت کند، ساختار آنزیمی بزاق دهانش کاملاً تغییر می‌کند. علاوه بر این، تأثیرات منفی بر روی خون و ادرار دارد. بدترین حالتی که بتوان در مورد مضرات موبایل تجسم کرد استفاده از آن در دوران بارداری است چرا که بدن جنین هنوز بافت خوب و کاملی را به خود نگرفته و بسیار حساس است. دانشمندان هشدار دادند زنانی که در زمان بارداری از تلفن همراه استفاده می‌کنند جنینشان را در معرض خطر ابتلا به اختلالات رفتاری در آینده قرار می‌دهند. امواج موبایل منجر به کاهش عکس العمل مولکولی در بدن جنین می‌شود. علاوه بر این طبق مطالعاتی که در دپارتمان زنان، زایمان و باروری انجام گرفته است، مشخص شده استفاده از گوشی تلفن همراه توسط مادران باردار در آینده می‌تواند روی فرزندانشان مشکلات جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد. خانم‌های باردار باید حداقل ۲ متر با موبایل فاصله داشته باشند. مادرانی که از تلفن همراه استفاده می‌کنند فرزندان خود را تا ۵۴ درصد دچار مشکلات ارتباطات اجتماعی و اختلالات روحی و روانی قرار می‌دهند و البته لازم به ذکر است که استفاده از تلفن همراه پیش از ۷ سالگی نیز در کودکان مشکلات رفتاری به وجود می‌آورد. مضرات گوشی تلفن همراه تنها شامل زنان نمی‌شود بلکه کاهش میزان باروری آقایان نیز با استفاده زیاد از کامپیوتر و گوشی موبایل رابطه مستقیم دارد. سلول‌های اسپرمی در مردان دائم در حال ساخت هستند و در زنان نیز سلول‌ها در حال تقسیم شدن هستند و هر نوع تغییرات و هرگونه موجی می‌تواند روی آن‌ها اثر داشته باشد. بر این اساس حتی تلفن همراه خاموش هم نباید در هنگام خواب در اتاق خواب قرار داشته باشد؛ چرا که موبایل خاموش هم دائما فرکانس ارسال می‌کند. یافته‌ها نشان داد مردانی که بیش از حد از تلفن همراه استفاده می‌کنند یعنی بیش از چهار ساعت در روز، بطور متوسط کمترین میزان اسپرم را تولید می‌کنند؛ یعنی پنجاه میلیون در هر میلی‌لیتر و هم اسپرم‌هایشان پایین‌ترین کیفیت را دارند. میدان‌های الکترومغناطیسی باعث تغییر عملکرد جذب مواد معدنی در بدن می‌شوند و سرعت گسترش تومورها را افزایش می‌دهند. در بررسی‌های دانشمندان بر روی کیفیت اسپرم‌های مردان که از ۳نظر اندازه‌گیری شد، توانایی حرکت کردن اسپرم‌ها به طرف تخمک، تناسب اسپرم‌های زنده و تعداد اسپرم در هر واحد، مشخص شد که حرکت طبیعی اسپرم‌ها که به طور معمول باید بین ۵۰ تا ۸۵ درصد باشد در مردانی که در معرض اشعه تلفن همراه بودند به افت ۸ درصدی می‌رسد.

همایش کشوری «آموزش و مشاوره در سلامت باروری» برگزار می‌شود

خبرگزاری دانشجوی ۹۳/۴/۵- همایش کشوری «آموزش و مشاوره در سلامت باروری» ۱۶ تا ۱۸ مهرماه سال جاری در مشهد برگزار می‌شود. به گزارش خبرنگار «خبرگزاری دانشجوی» از مشهد، همایش کشوری «آموزش و مشاوره در سلامت باروری» ۱۶ تا ۱۸ مهرماه سال جاری به میزبانی دانشگاه علوم پزشکی مشهد برگزار می‌شود. محورهای این همایش سه روزه اصول و مبانی و انواع مشاوره و کاربرد آن در مامایی و بهداشت باروری، آموزش و تغییر رفتار در مامایی و بهداشت باروری، مشاوره دوران بلوغ و نوجوانی در دختران و پسران، مشاوره ازدواج، مشاوره پیش بارداری، بارداری، زایمان، بعد از زایمان و شیردهی، مشاوره ژنتیک جهت غربالگری در مامایی و بهداشت باروری، مشاوره در کنترل باروری و تنظیم خانواده، مشاوره در ناباروری و استفاده از روش‌های کمک باروری، آموزش و مشاوره در سلامت جنسی عفونتهای منتقل شونده از راه جنسی و ایدز، غربالگری و مشاوره در سرطان‌های دستگاه تناسلی زنان، مشاوره در تغذیه و طب مکمل و نقش آموزش و مشاوره در حقوق و توانمند سازی زنان است.

بسیج جامعه زنان کشور درگذشت 'دا' را تسلیت گفت

ایرنا ۹۳/۴/۸- بسیج جامعه زنان کشور در پیامی درگذشت 'سیده شاه پسند حسینی' مادر 'سیده زهرا حسینی' راوی کتاب 'دا' را تسلیت گفت. به گزارش ایرنا از سازمان بسیج زنان کشور، در این پیام با اشاره به اینکه ملت ایران سیده شاه پسند حسینی را 'دا'ی تمام قهرمانان و دلاورمردان ایران در روزهای مقاومت خرمشهر می‌شناسند، آمده است: وی اسوه مادران و همسرانی

است که روزهای هشت سال دفاع مقدس را با ایمان و عشق به انقلاب و وطن، پیوند زدند و حماسه ای ماندگار خلق کردند. در بخشی از این پیام آمده است: در ارج و منزلت این بانو همین بس که به همسری و مادری شهید و جانباز منزلت یافت و جز این نیز برای بانویی سیده و رهرو مکتب فاطمی، همسری مؤمنه و مادری رنج کشیده، سختکوش و انقلابی، کمتر نمی توان متصور شد. این پیام می افزاید: آن مرحومه در دامن پاک خود پسران و دخترانی را تربیت کرد که نماد مظلومیت، شجاعت، بصیرت و مقاومت هستند و یقیناً روح پاکش بعد از سال ها انتظار و تحمل رنج بیماری، اینک در جوار رحمت الهی میهمان همسر و فرزند شهیدش 'علی' آرام گرفته است. بسیج جامعه زنان کشور در این پیام مصیبت درگذشت مادر 'سیده زهرا حسینی' راوی 'دا' و 'سیده لیلا حسینی' از مدافعان روزهای مقاومت خونین شهر را به خانواده ایشان تسلیت گفته و از درگاه ایزد منان علو درجات آن فقیده سعیده را مسئلت کرده است. سیده شاه پسند حسینی متولد سال ۱۳۱۲ بود که روز شنبه (هفتم تیر) در سن ۸۱ سالگی دار فانی را وداع گفت.

امام جمعه ماکو: تدابیر لازم برای تحقق افزایش جمعیت اتخاذ شود

فارس ۹۳/۴/۸- امام جمعه ماکو گفت: تدابیر لازم برای تحقق افزایش جمعیت باید اتخاذ شود. به گزارش خبرگزاری فارس از ماکو، حجت الاسلام ایوب رنجبری صبح امروز در جلسه ای که با موضوع «راهکارهای اجرایی کردن سیاست های ابلاغی رهبر» در اتاق جلسات امام جمعه ترتیب یافت، اظهار داشت: اقدامات تشویقی برای تحقق منویات رهبری از جمله افزایش نسل باید انجام گیرد. وی به مسئولیت خطیر رسانه های جمعی، علماء، فرهنگیان و اساتید دانشگاه در راستای بسترسازی برای تحقق سیاست های ابلاغی رهبری اشاره کرد و گفت: کسانی که تربیون در دست شان دارند، باید به نقاط مثبت، آسیب های احتمالی، اهمیت و راهکارهای تحقق این برنامه ها بپردازند. رنجبری با بیان اینکه رهبر سیاست های کلی جمعیت را به کارگزاران نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به ویژه سران سه قوه ابلاغ کرده اند، ادامه داد: ایشان در سفر خود به خراسان شمالی به طور تفصیلی این مبحث را برای مردم گشوده اند. این مدرس دانشگاه خاطرنشان کرد: در دوران ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی، خاتمی و احمدی نژاد جمعی از صاحب نظران در ارتباط با سیاست کنترل جمعیت احساس خطر کرده، با تصمیم سازان کشورمان مکاتبه کرده اند. وی با اظهار به اینکه کشورهای اروپایی از جمله اسپانیا، ایتالیا، آلمان و ... با این معضل دست به گریبان هستند، اضافه کرد: پیر شدن جمعیت، کم شدن نیروی کار خلاق و مبتکر تبعات زیادی برای کشورها به دنبال دارد. رنجبری لازمه تحقق این سیاست ها و حرکت مردم به این سمت و سو، تدوین بسته های تشویقی دانست و خاطرنشان کرد: ضمن اینکه از کیفیت جمعیت یعنی داشتن نیروی کار خلاق، تحصیل کرده و متخصص غفلت نمی کنیم، باید برای افزایش مولید همت شود. امام جمعه ماکو با ابراز تاسف از اینکه در یک دوره بحث کنترل جمعیت با شدت پیگیری و اجرا می شد، اضافه کرد: حمایت از زایمان طبیعی، برقراری سایر مشوق ها به طور قطع در رشد جمعیت تاثیر مثبت دارد. وی مسئولیت بیشتر را برعهده استراتژیست ها و مهندسان فرهنگی جامعه دانست و بیان داشت: دشمنان نظام با تحریم های سیاسی و اقتصادی به دنبال تنگ کردن شرایط برای ملت ما هستند. وی اضافه کرد: بنابراین نباید اجازه دهیم، با پیر شدن جمعیت و کاهش نیروی کار شرایط برای تحقق اهداف دشمنان فراهم شود. رنجبری نهادهای ساز سبک زندگی اسلامی بین خانواده های ایرانی، تلاش برای افزایش جمعیت، حمایت از تولید ملی، تحقق اقتصاد مقاومتی مطالبات دیگر رهبری برشمرد. امام جمعه ماکو جاری سازی نرمش قهرمانانه در سیاست خارجی، مدیریت جهادی در همه حوزه ها، فعال سازی عزم ملی در بخش های مختلف و مقابله با تهاجم فرهنگی انتظارات دیگر رهبری از ملت و مسئولان دانست.

راهکارهای تشویقی برای رشد جمعیت اعمال شود

فارس ۹۳/۴/۸- نماینده ولی فقیه در آذربایجان غربی گفت: راهکارهای تشویقی برای رشد جمعیت باید در کشور به کار گرفته شود. حجت الاسلام سید مهدی قریشی امروز در گفت و گو با خبرنگار فارس در ارومیه اظهار داشت: راهکارهای تشویقی برای تحقق سیاست های ابلاغی رهبری درباره نرخ جمعیت ایران باید توسط مسئولان به کار بسته شود. وی تلاش مسئولان و کارگزاران نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برای تحقق سیاست های کلی رهبری درباره رشد جمعیت را خواستار شد و افزود: کاهش جمعیت به معنای واقعی در کشورمان نگران کننده است. قریشی با اشاره به اینکه مشاوران و کارشناسان برجسته

و توانمندی در کنار رهبر انقلاب هستند، خاطرنشان کرد: کارشناسان در بررسی و مطالعات، وضعیت ایران را در ارتباط با زاد و ولد نگران کننده ارزیابی کرده، حاصل مطالعات را به رهبری منعکس کرده‌اند. وی بر ضرورت مورد توجه قرار دادن نگرانی‌های رهبری در این زمینه تأکید و خاطرنشان کرد: نهادهای اجرایی، متولیان امور فرهنگی و رسانه‌ها باید مردم را با آسیب‌های ناشی از تک‌فرزندى آشنا کنند. نماینده ولی فقیه در آذربایجان غربی به ورود سریع مجلس شورای اسلامی به این عرصه جهت تحقق سیاست‌های کلی موردنظر رهبری اشاره کرد. وی گفت: پرداختن مجلس به این مباحث قابل تقدیر است، ولی روش مورد استفاده به نظر می‌رسد چندان درست نیست. وی با اشاره به اینکه تصویب لوایحی با موضوع مجازات زندان و امثالهم برای عقیم‌سازی، بین مردم اثر خوشایندی به بار نمی‌آورد، خاطرنشان کرد: به جای تهدید، تنبیه و مجازات به راهکارهای تشویقی جهت ایجاد انگیزه بین جوانان باید پرداخت. قریشی با خطاب قرار دادن نماینده‌های مردم در مجلس، تجدیدنظر و از سر گرفتن مباحث را خواستار شد و بیان داشت: مردم ما همواره مطیع رهبری بوده و هستند، بنابراین می‌توان از راه‌حل‌های مناسب‌تری برای جلب همکاری مردم بهره برد. وی خاطرنشان کرد: این انتظار از اقشار مختلف جامعه، دارندگان تربیون و رسانه‌ها وجود دارد، مردم را ضمن آشنا کردن با ابعاد تربیتی، اقتصادی و اجتماعی موضوع، آنها را برای عمل کردن به این مبحث ترغیب کنند.

فرهنگ‌سازی برای ازدیاد نسل از وظایف مهم مبلغان دینی است

ایسنا ۹۳/۴/۸- عضو کمیته علمی همایش تغییرات جمعیتی کشور، فرهنگ‌سازی برای ازدیاد نسل را از وظایف مهم مبلغان دینی بیان کرد و گفت: روحانیون باید مباحث جمعیتی و دغدغه کاهش نسل را به صورت آرام با مردم در میان بگذارند. به گزارش خبرنگار «زنان» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) - منطقه لرستان، حجت‌الاسلام ابوترابی در همایش طلایه‌داران تبلیغ استان فرهنگ‌سازی برای ازدیاد نسل را از وظایف مهم مبلغان دینی بیان کرد و یادآور شد: روحانیت باید مباحث جمعیتی و دغدغه کاهش نسل را به صورت آرام با مردم در میان بگذارند. وی با اشاره به این که تهدید نسل از دغدغه‌های مهم مقام معظم رهبری است و روحانیون در این ماه باید در برنامه‌های تبلیغی خود نسبت به فرهنگ‌سازی برای ازدیاد نسل به خانواده‌ها تلاش کنند، ادامه داد: با توجه به این که رشد سالانه جمعیتی در کشور ایران ۱.۲۹ است، یعنی هر سال که می‌گذرد، تنها ۹۰۰ هزار نفر به جمعیت ایران اضافه می‌شود، بنابراین این یک خطر جدی برای ملت ایران و کشور ما است. ابوترابی داشتن جمعیت را لازمه توسعه دانست و با یادآوری این که اگر روند جمعیتی در کشور ایران به این منوال ادامه داشته باشد، در آینده جمعیت ایران به ۳۰ میلیون نفر با ۵۰ درصد جمعیت پیر می‌رسد، خاطرنشان کرد: جمعیت خانواده‌های شهرهای مرزی ایران مانند کرمان، گلستان و... با سرعت زیاد ادامه دارد، این در حالی است که استان‌های مرکزی یک فرزند را ترجیح می‌دهند که این موجب می‌شود، نسل جوان کشور رو به بحران و پیری پیش رود. وی با اشاره به این که کشورهای غربی می‌خواهند مذاکرات طولانی شود، اظهار کرد: آن‌ها می‌خواهند، مذاکرات طولانی شود تا با گذشت زمان و تغییرات جمعیتی، کشور ایران با مشکل جمعیتی روبه‌رو شود که به نظر برخی از نظریه‌پردازان غربی این راه می‌تواند، ریشه ایران را نابود کند. عضو کمیته علمی همایش تغییرات جمعیتی کشور با اذعان به این که اگر جمعیت ما رو به پیری برود و خانواده‌ها به نداشتن فرزند یا کم‌فرزندى تمایل پیدا کنند، ارزش‌های نظام از بین می‌روند، تصریح کرد: در صورتی که جمعیت کشور ما رو به کاهش باشد، نه می‌شود مهاجرت‌پذیر باشیم و نه می‌توانیم آن‌ها را نپذیریم، چراکه در هر دو صورت برای کشور ما آسیب‌پذیر است.

قوانین تصویب شده برای کثرت نسل، ضد تبلیغات نباشد

ایسنا ۹۳/۴/۷- یک کارشناس مذهبی با بیان اینکه باید مواظب باشیم قوانینی که برای کثرت نسل تصویب می‌کنیم ضد تبلیغات نباشند، گفت: اخیراً لایحه‌ای تصویب شد که باعث شد شبکه‌های ماهواره‌ای از آن سوءاستفاده کنند. به گزارش خبرنگار «زنان» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) - منطقه لرستان، حجت‌الاسلام وافی در اولین همایش بانوان ایران جوان با محوریت بررسی علل و عوامل تهدید نسل که در سالن اجتماعات دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبائی لرستان برگزار شد، با بیان اینکه به اتفاقات جامعه می‌توان به دو صورت مختلف نگاه کرد، اظهار کرد: نگاه اول تک‌بعدی است و نگاه دوم ماهواره‌ای و چندبعدی است که از بالا به قصه نگاه می‌کند. وی با اشاره به اینکه یک سال و ۹ ماه از صحبت‌های مقام معظم رهبری در

مورد کثرت جمعیت گذشته است، ادامه داد: نگاه مجلس و تمام نهادهای تک بعدی بوده است. حجت الاسلام وافی با بیان اینکه باید مواظب باشیم قوانینی که برای کثرت نسل تصویب می کنیم ضد تبلیغات نباشند، ادامه داد: اخیراً یک لایحه مبنی بر اینکه اگر کسی از کثرت نسل جلوگیری کرد ۳ تا ۵ سال به زندان برود، تصویب شد که باعث شد شبکه های ماهواره ای از این جلسه مجلس سوءاستفاده کنند. وی ادامه داد: از شورای فرهنگی و مجلس شورای اسلامی توقع داریم که شجاعت داشته و با یک بیانیه اعلام کنند که تا الان اشتباه کردند. این کارشناس مذهبی با اشاره به اینکه ملت ایران دچار دوگانگی شده اند، افزود: ملت می گویند ۲۲ سال گفتند بچه نیاورید پس چرا الان می گویند بچه بیاورید، همچنین بین کمیسیون پزشکی مجلس چند تن از وزرای سابق بهداشت و کمیسیون فرهنگی اختلاف وجود دارد و کمیسیون پزشکی حاضر به عذرخواهی نیست. ۴ گروه موافق و ۱۹ گروه مخالف با کثرت جمعیت داریم که موافقان را کامل و به چند تا از مخالفان اشاره می کنم. حجت الاسلام وافی با اشاره به اینکه گروه اول موافقان جمعیت شناسان هستند، افزود: از این دسته می توان به نیروی انتظامی اشاره کرد که می گویند اگر جمعیت کم باشد سرباز نداریم و ارتش نیروی امنیتی می خواهد. وی با بیان اینکه گروه دوم کسانی هستند که قومیت گرا هستند و شیعه و سنی می کنند، افزود: گروه سوم کسانی هستند که می گویند وقتی آقا می گوید حکم حکومتی است، حکم حکومتی یعنی ولی فقیه حکم بدهد تمام مقلدان مراجع دیگر باید اطاعت کنند. این کارشناس مذهبی با اشاره به اینکه گروه چهارم کسانی هستند که منتظر فرمان مسئولان و مراجع نبودند، افزود: آنها کسانی هستند که قبل از این که آقا بگویند گفتند خدا فرموده است، پس چون خدا فرموده این کار را انجام می دهند و ما باید سعی کنیم این دسته را در جامعه افزایش دهیم. حجت الاسلام وافی گفت: برای اولین بار در سال ۷۳ یکی از مسوولان ارشد وقت روایتی از امام علی (ع) مبنی بر اینکه بچه زیاد یکی از بدبختی های مرد است، نقل کرد که من تا الان این روایت را پیدا نکردم. وی با بیان اینکه اسلام برای آب خوردن ۱۷ حکم دارد، ادامه داد: اسلامی که حتی برای آب خوردن احکامی دارد برای سن ازدواج، تعداد فرزندان و عواملی از این دست حکم ندارد؟ این کارشناس مذهبی با بیان اینکه پذیرش مردم از اسلام بیشتر از آمار است، افزود: شورای فرهنگی، مجلس شورای اسلامی و آخوندها روایات را جمع آوری کنید و به مردم اطلاع دهید؛ چراکه پذیرش مردم از اسلام بیشتر است. حجت الاسلام وافی با اشاره به اینکه گروه اول مخالفان کسانی هستند که تحت تأثیر رسانه قرار گرفتند، ادامه داد: این گروه خدا، پیغمبر (ص) و روزی رساندن را قبول دارند اما تحت تأثیر تبلیغات قرار گرفتند، این تبلیغات کنترل جمعیت آن قدر گسترده و تأثیرگذار بود که رئیس یک بیمارستان در مشهد که زیر نظر کمیته امداد بود اعلام کرد در صورتی خدمات رایگان ارائه می دهد که زنان با انجام اعمال جراحی بچه دار نشوند؛ ما برای مقابله با این گروه باید سریال بسازیم، خیابان ها را پوسترباران کنیم و موج رسانه ای در مقابل این تبلیغات ایجاد کنیم که آنها را خنثی کند. وی با بیان اینکه ما باید با اصول تربیتی اسلام آشنا شویم، ادامه داد: گروه دوم کسانی هستند که می گویند امروز عصر تانگو، وی چت و تکنولوژی هایی از این دست است ما چه طور باید فرزندانمان را تربیت کنیم که از راه منحرف نشوند و همچنین می گویند باید کیفیت تربیت بالا باشد اما از این اصل که اگر کمیت بالا باشد کیفیت هم بالا می رود غافل هستند. این کارشناس مذهبی گروه سوم را افرادی دانست که اقتصاد را بهانه می کنند و افزود: این گروه از این موضوع غافل هستند که خرج بالا نیست بلکه توقع ما از زندگی بالا رفته است و اگر ما مراعات کنیم خرج و دخلمان هم با هم می خواند. حجت الاسلام وافی با بیان اینکه گروه چهارم افرادی هستند که الگوی زندگی آنها تغییر کرده است، افزود: زمانی که زن به سر کار می رود چگونه می تواند حامله شود و فرزند خود را به خوبی تربیت کند و در آینده از لحاظ عاطفی پشتیبان او باشد. وی گفت: گروه چهارم کسانی هستند که بچه را سودمند نمی دانند، این در حالی است که اگر بچه سرش را به حالت نماز روی زمین بگذارد تمام گناهان پدر و مادر بخشیده می شود.

آغاز فعالیت شعبه بانوان، مرکز تخصصی حفظ قرآن کریم بسیج تهران بزرگ

ایکنا ۹۳/۴/۸- سازمان قرآن و عترت بسیج تهران بزرگ از بانوان علاقه مند به قرآن کریم در رشته های حفظ ثبت نام به عمل می آورد. به گزارش کانون خبرنگاران نبأ، سازمان قرآن و عترت بسیج تهران بزرگ از بانوان علاقه مند به قرآن کریم در رشته های حفظ یک تا چهار ساله و حفظ موضوعی و ... در تمام مقاطع سنی ثبت نام به عمل می آورد. شروع کلاس ها ۱۵ تیرماه بوده و علاقه مندان جهت ثبت نام در این دوره ها تا ۱۰ تیرماه فرصت دارند با شماره ۷۷۹۸۲۲۲۴ تماس گرفته و یا به شعبه

بانوان مرکز تخصصی حفظ قرآن کریم بسیج تهران به نشانی خیابان نبرد شمالی، میدان نبرد، خیابان شهید ابراهیم بیدی، مرکز آموزش علمی — کاربردی محمد رسول الله (ص) مراجعه کنند. یادآور می‌شود، سازمان قرآن و عترت بسیج تهران بزرگ با برپایی غرفه‌های سازمان قرآن و عترت و غرفه دبیرخانه شهدای قرآنی در بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در باغ موزه دفاع مقدس به معرفی دستاوردهای قرآنی بسیج تهران می‌پردازد.

معدنی‌پور خبر داد: برپایی ۲۴۰ کارگاه فرزندپروری / حضور بانوان مبلغ در بوستان‌های ویژه بانوان

ایکنا ۹۳/۴/۸- مدیرکل امور بانوان شهرداری تهران در تشریح برنامه‌های این اداره کل در ماه مبارک رمضان از برپایی ۲۴۰ کارگاه مهارت فرزندپروری خبر داد و گفت: بانوان مبلغ در بوستان‌های ویژه بانوان مستقر می‌شوند. به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، نرگس معدنی‌پور، مدیرکل امور بانوان شهرداری تهران، در تشریح برنامه‌های این اداره کل در ماه مبارک رمضان گفت: کارگاه‌های مهارت فرزندپروری با عنوان «کودک و معنویت» طی ماه مبارک رمضان برگزار می‌شود. وی ادامه داد: در این کارگاه‌ها آموزش و توانمندسازی مادران دارای نوزادان و کودکان یک تا چهار سال در خصوص روش‌های صحیح تربیت کودک بر اساس قرآن و سیره ائمه (ع) و مهارت‌های روان‌شناسی کودکان صورت می‌پذیرد، زیرا آموزه‌های اخلاقی زمانی می‌تواند مؤثر و پایدار باشد که با تشویق و تکرار در سنین خردسالی در خانه توسط والدین به‌ویژه مادران انجام شود. معدنی‌پور در ادامه با اشاره به برگزاری بیش از ۲۴۰ کارگاه مهارت فرزندپروری، گفت: این کارگاه‌ها با هدف ارائه آموزش‌های لازم در خصوص شیوه صحیح تربیت کودک، آگاه کردن خانواده‌ها از نیازهای فرهنگی و دینی کودکان، هویت دادن به گرایش‌های مشارکت جویانه والدین کودکان، توجه به نقش و وظایف والدین به‌ویژه مادران صاحب فرزند خردسال در آموزش مسائل دینی از جمله قرآن، برگزار می‌شود.

برپایی جشن عبودیت دختران ۹ ساله

معدنی‌پور برپایی جشن عبودیت دختران ۹ ساله را از دیگر برنامه‌های این اداره کل در ماه مبارک رمضان دانست که در سطح محلات برای دختران ۹ ساله و روزه اولی‌ها انجام می‌شود و همراه با برنامه‌های شاد و آموزنده خواهد بود. معدنی‌پور در ادامه با تأکید بر بهینه‌سازی اوقات فراغت و ارتقای سلامت روحی و جسمی بانوان مبلغ شهر تهران، گفت: در ماه مبارک رمضان اردوهای سیاحتی و زیارتی قم و جمکران و بازدید از اماکن مذهبی و زیارتی ویژه بانوان مبلغ شهر تهران اجرا می‌شود.

حضور بانوان مبلغ و مشاور دینی در بوستان‌های ویژه بانوان

مدیرکل امور بانوان شهرداری تهران گفت: حضور بانوان مبلغ و مشاور دینی در بوستان‌های ویژه بانوان جهت برگزاری جلسات پرسش و پاسخ و رفع شبهات دینی بانوان از دیگر برنامه‌ها در ایام ماه مبارک رمضان است.

طرح ملی کوثر رسالت تمدید شد

ایکنا ۹۳/۴/۸- طرح ملی کوثر رسالت که به مناسبت بزرگداشت حضرت فاطمه زهرا (س) برگزار می‌شود تا میلاد حضرت معصومه (س) تمدید شد. به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، دومین دوره طرح ملی کوثر رسالت که به مناسبت بزرگداشت حضرت فاطمه زهرا (س) و توسط دبیرخانه کانون‌های فرهنگی هنری مساجد استان اردبیل برگزار می‌شود تا میلاد حضرت معصومه (س) تمدید شد. این مسابقه با توجه به استقبال گسترده اعضای کانون‌های فرهنگی هنری مساجد سراسر کشور و فرارسیدن ایام امتحانات و استفاده و بهره‌مندی از ظرفیت اوقات فراغت از طرح ملی کوثر رسالت، تا شش شهریور، سالروز میلاد حضرت معصومه (س) تمدید شد. علاقه‌مندان به شرکت در این مسابقه می‌توانند آثار خود را در بخش‌های نقاشی، وبلاگ‌نویسی، مفاهیم چهل حدیث فاطمی و تهیه بروشور تا شش شهریور ماه مصادف با سالروز میلاد حضرت معصومه (س)، به دبیرخانه کانون‌های مساجد استان اردبیل به نشانی چهارراه پیرعبدالملک، دبیرخانه کانون‌های فرهنگی هنری مساجد استان اردبیل و یا درگاه اینترنتی www.javananemasajed.ir ارسال کنند.

۷۳۴ حمله به مسلمانان انگلیس در ۹ ماه / زنان محجبه هدف اصلی مزاحمت‌ها

فارس ۹۳/۴/۸- محققان دانشگاه «تیساید» با انتشار گزارشی اعلام کرده‌اند در ۹ ماه گذشته دستکم ۷۳۴ مورد حمله و مزاحمت علیه مسلمانان انگلیس صورت گرفته که بیش از نیمی از آن‌ها علیه زنان محجبه بوده است. به گزارش خبرگزاری

فارس به نقل از روزنامه «گاردین»، آمارهایی که اخیراً در انگلیس منتشر شده، نشان می‌دهد روزانه دستکم دو حمله علیه مسلمانان این کشور صورت می‌گیرد. در این بین بیش از نیمی از قربانیان این حملات و مزاحمت‌ها زنان مسلمان محجبه هستند. این آمار چند روز پس از آن منتشر می‌شود که یک دانشجوی مسلمان عربستانی در انگلیس مورد حمله قرار گرفت و به دلیل شدت جراحات جان خود را از دست داد. پلیس انگلیس می‌گوید با توجه به اینکه وی حجاب داشته و تلاشی هم برای سرقت اموال وی صورت نگرفته، احتمالاً این حادثه دلایل اسلام‌ستیزانه داشته است. محققان دانشگاه «تیساید» با استناد به آمارهای یکی از مراکزی که موارد حملات اسلام‌ستیزانه در انگلیس را ثبت می‌کند، گزارش داده‌اند که در ۹ ماهی که از قتل یک سرباز انگلیسی به دست دو جوان سلفی افراط‌گرا می‌گذرد، دستکم ۷۳۴ مورد گزارش حمله و مزاحمت‌های اسلام‌ستیزانه در انگلیس گزارش شده است. این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۲۰ درصد رشد داشته است. بر خلاف اغلب حملاتی که ریشه‌های نفرت نژادی و مذهبی دارد و در آن‌ها اغلب قربانیان مردان هستند، در مسئله اسلام‌ستیزی، زنان قربانیان اصلی هستند. ۵۴ درصد قربانیان حملات و مزاحمت‌ها علیه مسلمانان در انگلیس، زنان را هدف قرار داده است. این گزارش دلیل اصلی این موضوع را پوشیدن حجاب و مشخص بودن دین زنان مسلمان از روی ظاهر آن‌ها، اعلام کرده است. گزارش منتشر شده همچنین نشان می‌دهد که از هر ۶ مسلمانی که هدف مزاحمت و حمله قرار می‌گیرند، یک نفر از آن‌ها با این پیش‌فرض احتمال دارد پلیس گزارش‌های مربوط به حملات اسلام‌ستیزانه را پیگیری نکند، از گزارش حادثه خودداری می‌کند.

طرح «خواهران حجاب مالای» در ماه مبارک رمضان

شبستان ۹۳/۴/۸ - موسسه «خواهران حجاب در مالای»، همزمان با ماه مبارک رمضان برنامه‌ای را برای گسترش حجاب در این کشور ترتیب داده است. به گزارش خبرگزاری شبستان، موسسه «خواهران حجاب در مالای»، همزمان با ماه مبارک رمضان برنامه‌ای را برای گسترش حجاب در این کشور ترتیب داده است. گروهی از زنان جوان مسلمان مالای طرح جدیدی را برای ترویج حجاب در این کشور آفریقایی جنوبی به راه انداخته‌اند تا با تبعیض‌هایی که علیه دختران با حجاب در این کشور انجام می‌شود، مقابله کنند. سمیه لیمانی، یکی از بنیانگذاران بنیاد «خواهران حجاب مالای» گفت: با گذشت ۲۰ سال از ظهور دموکراسی در مالای، معیارهای پوشش در میان بانوان و دختران در مالای پایین آمده و عدم رعایت نجابت در پوشش، چالش‌های زیادی را به دنبال آورده است. وی افزود: از این‌رو ما با راه‌اندازی این طرح ضمن اشاعه محجوبیت در میان بانوان مسلمان، تلاش می‌کنیم تا خطرات ناشی از پوشش نامناسب را در جامعه کاهش دهیم. لیمانی همچنین گفت: ما با راه‌انداختن این طرح می‌خواهیم بگوییم که حجاب نه سمبل عقب‌ماندگی بلکه نشانه شخصیت زنان مسلمان است. شیخ محمد ادريس، رئیس موسسه ملی مسلمانان مالای این طرح را یک موفقیت برای افزایش احترام به ارزش‌های مذهبی در داخل جامعه دانست. اسلام دومین دین بزرگ در مالای پس از مسیحیت است. مسلمانان حدود ۳۶ درصد از جمعیت ۱۶ میلیونی مالای را تشکیل می‌دهند.

راه‌اندازی کمپین جهانی حجاب در ماه مبارک رمضان

فرهنگ نیوز ۹۳/۴/۸ - گروه "روز جهانی حجاب" برای معرفی حجاب به غیر مسلمانان، با برگزاری کمپین جهانی در طول ماه مبارک رمضان از زنان مسلمان و غیر مسلمان سراسر دنیا خواسته است تا با پوشیدن روسری محجبه بودن را تجربه کنند. به گزارش فرهنگ نیوز، پس از استقبال گسترده زنان مسلمان و غیر مسلمان از اقدام مشابه در روز جهانی حجاب (اول فوریه)، این گروه در قالب کمپینی ۳۰ روزه (۸ تیر تا ۶ مرداد) از زنان جهان می‌خواهد تا با پوشیدن روسری و ارسال تصاویر خود از تجربه و احساس شخصی خود راجع به حجاب بگویند. شعار این کمپین، "گاهی بهتر، فهم بیشتر و دنیایی پر از صلح" است. به نمونه‌ای از این تجربیات شخصی توجه کنید: "به عنوان یک مسیحی، می‌خواهم حمایت خود را از حجاب بیان کرده و محجبه بودن را به شما نشان دهم. من پیش از این دوستان مسلمان داشته‌ام، اما یک روز متوجه شدم که وقتی از کنار یک خانم محجبه عبور می‌کنم به او لبخند نمی‌زنم، چرا که فکر می‌کردم آنها نیز چون من محجبه نیستیم به من لبخند نمی‌زنند. بعد با خود فکر کردم چقدر احمقانه است اینکه راجع به دیگران پیش داوری کنم و فکر کنم که آنها نیز راجع به من پیش‌داوری می‌کنند. بنابراین شروع کردم به لبخند زدن به هر خانم محجبه‌ای که از کنارم می‌گذشت و همواره در پاسخ به لبخندم،

لبخندهایی دوست داشتنی دریافت می‌کردم. با شروع ماه رمضان من می‌خواهم به تمام کسانی که درباره آن‌ها پیش‌داوری کرده‌ام بگویم: متأسفم...."

آسپرین و پیشگیری از سقط جنین

ایسنا ۹۳/۴/۸- پزشکان در آزمایش‌های جدید دریافتند مصرف داروهای رقیق‌کننده خون همچون آسپرین می‌تواند از تکرار سقط جنین پیشگیری کند. به گزارش سرویس «سلامت» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، پزشکان معتقدند داروهای رقیق‌کننده خون می‌توانند عملکرد ژن معیوبی را که عامل وقوع مکرر سقط جنین است، اصلاح کنند. در مطالعه اخیر نشان داده شد این ژن معیوب در ۴۴ درصد بیماران که لقاح مصنوعی انجام می‌دهند وجود دارد در حالی که این رقم در جمعیت کلی زنان تنها ۱۵ درصد است. به گفته پزشکان، زنانی که با این نوع داروهای رقیق‌کننده تحت درمان قرار می‌گیرند و دارای این ژن معیوب نیز هستند احتمال آنکه نوزادان سالم به دنیا آورند ۳۸ درصد است. پروفسور «سیمون فیشل»، مدیرکل مرکز پزشکی Care Facility گفت: در این آزمایش مصرف داروی رقیق‌کننده خون موسوم به «هپارین» مورد مطالعه قرار گرفت هرچند آسپرین هم از این ویژگی برخوردار است. به این ترتیب می‌توان اظهار کرد زنانی که در این زمینه پیش‌آگهی اندکی داشته‌اند اکنون با این راهکار موثر از این شانس برخوردار خواهند بود که مشابه زنان دیگر زایمان موفقی داشته باشند. این ژن معیوب که ۲/M۴C نام دارد در شکل‌گیری جنین در رحم مادر مشکل ایجاد می‌کند. همچنین به گفته محققان برای اولین بار در جهان مشاهده شد مردان حامل این ژن معیوب خطر سقط جنین را در همسرانشان افزایش می‌دهند.